

ГЛАС

ЛИСТ СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ САВЕЗА РАДНОГ НАРОДА

ИЗЛАЗИ СВАКОГ ДАНА ОСИМ НЕДЈЕЉЕ

Од 29. СЕПТЕМБРА У
03 САТА

Казалке у рикверц

БЕОГРАД, 18. септембра (Танјуг) - Зимско рачунање времена почело 29. септембра када ће у читавој земљи казалке на часовницима бити помијерене за један сат уназад, односно са 3 на 2 часа послије поноћи.

Према закону о рачунању времена, тада се завршава љетње и личиње зимско рачунање времена, о чему је посебну одлуку донијело Савезно извршно вијеће.

ДЕЛЕГАЦИЈА ЕВРОПСКОГ ПАРЛАМЕНТА У ЈУГОСЛАВИЈИ

Унапређење међусобне сарадње

●Наглашена потреба за редовном размијеном мишљења о међународним политичким и економским проблемима ● У разговору чланови Европског парламента посебно се занимали за функционисање политичког система у нашој земљи, положај вјерских заједница и остваривању људских права

БЕОГРАД, 18. септембра (Танјуг) - Делегација Европског парламента и Скупштине СФРЈ изјасниле су се данас за даље унапређење међусобне сарадње, посебно редовне размијене мишљења о међународним политичким и економским проблемима.

У деветочланог делегацији Европског парламента за сарадњу са СФРЈ, коју предводи Лизелоте Зајбен - Емерлинг (СР Њемачка), су посланици различитих политичких партија шест земаља - чланица Европске економске заједнице (ЕЕЗ). Они бораве у Југославији од 14. до 19. септембра.

Прва рунда разговора двију делегација, у понедељак, била је посвећена економским односима, прије свега обнављању трговинског споразума и финансијског протокола Југославије - ЕЕЗ. Чланови Европског парламента данас су се првенствено занимали за функционисање политичког система у Југославији и, посебно, положај вјерских заједница и остваривање људских права.

Замјеник предсједника Одбора за спољну политику Скупштине СФРЈ др Ивица Ловрић указао је да Југославија спада међу оне државе које се залажу за потпуно остваривање људских слобода и права, у свим областима активно је учествовала у доношењу међународних конвенција о правима човека. У југословенској пракси нема примјера кршења права човека под окриљем закона. Ловрић је исто тако рекао да се Југославија противи политичкој злоупотреби питања људских слобода, које често упадају у контекст конфронтације велесила и њихових војно-политичких, па и економских савеза, при чему се поједине земље неосновано представљају као „шампиони људских права“, односно настоје да сопствени модел натуре другима, док се друге оптужују за тоталитаризам и свеопште непризнавање права човека.

Одговарајући на питање шта се у Југославији подразумева под непријатељском пропагандом, Ловрић је навео примјер позивања на стварање етнички чистих целина, што - како је рекао - подразумева разне облике геноцида, односно аутоматско одбијање људских слобода и права припадника других нација.

Ловрић је такође навео примјере непоштовања људских права југословенских радника у иностранству, као и спљичавање асимилационих притисака који у неким земаљама чине дио политике. У појединим државама Западне Европе, према његовим ријечима, толеришу се чак фашистичке антијугословенске организације, које терористичке акције спроводе и на тлу тих земаља.

РЕГИОНАЛНО САВЈЕТОВАЊЕ О ОСТВАРИВАЊУ ПОЛИТИКЕ БРЖЕГ ЗАПОШЉАВАЊА

Планирати према могућностима

● У наредном средњорочју планирано отварање 377 хиљада радних мјеста у СР БиХ ● Стручњаци планове оцењују преамбициозним

БАЊАЛУКА, 18. септембар - До краја 1990. године, према проценама које су се чуле на данашњем регионалном савјетовању о остваривању политике запошљавања у наредном средњорочју, посао ће у нашој републици тражити 484 хиљаде радника. Међутим, колико ће од њих добити запослење, данас нико поуздано не зна.

У најбољем случају, опет према проценама стручњака, радни однос би у наредних пет година могао засновати 377 хиљада углавном младих стручних радника. Међутим, тешко је повјеровати да ће се те процјене и објективности. Разлога за сумњу је, наравно, много. Према тим проценама у наредном петогодишњем периоду би се сваке године у просјеку у Босни и Херцеговини морало упошљавати 75 хиљада нових радника иако се да подјетимо, сада просјечно годишње запосли готово двоструко мање.

Иако се у посљедње вријеме предузимају многобројне мјере за брже и продуктивније запошљавање, утисак је да су планови запошљавања у наредном средњорочном периоду, ипак преамбициозни. Истина, много се очекује од увођења народног зајма и самодопирноста за отварање нових радних мјеста. Из тих извора ће се, на-

Са савјетовања у Бањалуци: Уз народни зајам и самодопирнос ангажовати и средства из других извора

ко се очекује, обезбиједити 166 милијарди динара, али би то, како је истакнуто на данашњем скупу, требало да буду само иницијална средства за финансирања изградње нових по-

изводних програма. Други дио средстава би се морао осигурати из средстава банака и из других извора. В. Д.

ПРЕТКОНГРЕСНИ РАЗГОВОРИ У СРБАЧКОМ „ТРИКОУ“

Промјене које значе рад

● Платформа за припрему Тринаестог конгреса СКЈ повод и подстицај за расправу о тешкоћама и слабостима у сопственој средини ●

Промјене које се очекују од конгреса, имају смисла само ако значе већу одговорност и више стваралачког, конкретног рада од базе до врха

Страна 4

ЈУГОСЛОВЕНСКИ КОНФЕКЦИОНАРИ У БАЊАЛУЦИ

Уговарање за слиједећу сезону

БАЊАЛУКА, 18. септембра - У Бањалучком Дому културе у току је традиционално уговарање произвођача конфекције, трикотаже, одјеће и обуће за сезону „прољеће - љето 86“, а трајаће до 24. септембра.

На овом скупу нашли су се произвођачи из цијеле Југославије као што су „Каменик“ из Загреб, „Мур“ из Мурске Соботе, „Рно“ из Ријеке, „Славонија“ из Осијека, „Астибо“ из Штина,

„Тител“ из Титограда, „Борац“ из Травника и други.

— Оваква уговарања организују се два пута годишње и обухватају велики број произвођача конфекције. Значајно је да су то нови модели који прате свјетско кретање моде, али цијене су чак веће и за десет одсто у односу на протеклу сезону, каже Мирјана Новаковић, руководилац за комерцијалне послове у РК „Боска“ из Бањалуке. М. ШУКАЛО

Произвођачи конфекције прате моду, али цијене су у пола веће

Преостало је још само да се овјере нови ценовници, па да се од почетка идуће седмице прашак за прање рубља почне продавати купље за десет процената

БЕОГРАД, 18. септембра (Танјуг) - У Савезном заводу за цијене преостало је само да овјере нове ценовнике па ће у нашим продавницама, већ од почетка идуће недеље, прашак за прање рубља посукупјети за још 10 процената. Ово је друго посукупљење у току ове године. Прво је било почетком фебруара и износило је 31 проценат. Произвођачи су и овог пута тражили

ПРЕД ПОСКУПЉЕЊЕ ДЕТЕРДЕНАТА

Сировине повећавају цијене

више, али се с њиховим захтијевом није сложио Савезни завод за цијене. У Пословној заједници произвођача средстава за прање рубља веће да ће им ово скривно посукупљење само ублажити негвомиране невоље. Цијене сировина су у јуну порасле за 34,1 иако су неки мјесец притога скокиле чак за 45 процената. Поскупјели су енергија, транспорт, амбалажа. Све су то трошкови, удари које ни акумулативније фабрике не могу да

поднесу. И поред свих тешкоћа домаћем тржишту је у протеклим осам мјесеци испоручено око 117 хиљада тона прашка. То је за око трећину мање од плана, али се тај подбаци није осјетио у трговинама. Отпрма робе је редовна па нема навала на продавнице. Купци су престаји да праве велике домаће залихе. И цијене су учиниле своје - детергент је за породице с мањим приманима приличан издатак.

ТРАГОМ ПИСАЊА „ВЕЧЕРЊИХ НОВОСТИ“

Бошковић не пориче, али...

● Слободан С. Бошковић, књижевник из Бањалуке, тврди да је из револта и огорчења због односа према дјелу његовог брата, покојног Мила С. Бошковића намјерно у својој књизи „Туђи мртви“ објавио Милову приповијетку „Туђи мртваци“ не би ли на тај начин скренуо позорност културне јавности Црне Горе на његов скоро заборављени књижевни опус

PRIPREME ZA RASPISIVANJE NARODNOG ZAJMA U BiH

ZAPOSLIEN ZA NEZAPOSLIENE

● U periodu od 1986. do 1990. godine za zapošljavanje u Bosni i Hercegovini prikupilo bi se zajmom, preusmjeravanjem sredstava mjesnih samodoprinosi i uvođenjem dodatnih doprinosa iz dohotka OOUR-a ukupno više od 160 milijardi dinara ● Samo narodnim zajmom obezbijedilo bi se više od 40 milijardi čime bi se otvorile mogućnosti za zapošljavanje sto hiljada mladića i djevojkama

U mjesnim organizacijama i zajednicama, u radnim kolektivima, komorama, bankama u Bosni i Hercegovini ovih dana intenzivira se aktivnost na pripremanja za raspisivanje narodnog zajma za zapošljavanje. Ideja o narodnom zajmu s ovakvom namjenom ovdje nije nova, štaviše na svojim skupovima tokom proteklih mjeseci spontano je iznošena istovremeno u više sredina.

U prošlom planskom petogodištu broj zaposlenih u društvenom sektoru u Bosni i Hercegovini povećao se za 153 hiljade a tekućem srednjoročnom periodu - od 1981. do 1984. godine za gotovo 132 hiljade radnika. Istovremeno zaposleno je desetine hiljada radnika u oblasti ličnog rada i po osnovu prirodne zamjene kadrova tako da je ukupan broj novozaposlenih samo u ovom planskom periodu premašio 191 hiljadu novih radnika. Ovi rezultati, nesumnjivo, su izuzetni pogotovo što su ostvareni u složenim društveno-ekonomskim uslovima.

Međutim, opravdano zalaganje zašto racionalniju proizvodnju koja omogućuje konkurentan nastup na stranim tržištima, kao i opremanje bosanskohercegovačke privrede savremenom tehnologijom uticali su da se na drugoj strani, broj kandidata za posao stalno povećava. Krajem aprila ove godine u ovoj republici na evidenciji nezaposlenih bilo je više od 236 hiljada osoba od kojih su 146 hiljada mladi stručni radnici. Uz to, ovu situaciju otežava činjenica da je više od 33 hiljade mladića i djevojkama već zašlo u četvrtu deceniju života a da nije ni počelo raditi.

Ovdje su svi faktori svjesni činjenica da trenutak za raspisivanje narodnog zajma u uslovima ozbiljno ugroženog životnog standarda nije najpovoljniji. Međutim, ko će drugi ako ne zaposleni, odnosno oni koji imaju redovne prihode pomoći da se generacije mladih brže zapošljavaju?

Sredstvima narodnog zajma u BiH će se prikupiti više od 40 milijardi dinara. Osim toga preusmjeravanjem sadašnjih mjesnih samodoprinosi prvenstvo za zapošljavanje osigurava se još 60 milijardi a uvođenjem dodatnog doprinosa iz dohotka OOUR-a po stopi od 1,7 odsto još oko 60 milijardi dinara. Dakle u periodu od 1986. do 1990. godine za zapošljavanje u BiH osigurala bi se impresivna suma od preko 160 milijardi dinara. Računa se da bi se putem finansiranja rentabilnih i manjih proizvodnih projekata stvorili uslovi za zapošljavanje u ovom periodu više od 370 hiljada novih radnika od kojih samo po osnovu narodnog zajma 100 hiljada mladića i djevojkama.

Socijalistički savez ovih je dana jasno rekao ko je u udruženom radu i u društveno-političkim organizacijama na svim nivoima odgovoran za koju fazu ovog zamašnog projekta. I tako, dok se u republičkoj Skupštini odvija aktivnost na profilisanju zakona

o narodnom zajmu za zapošljavanje, u najširoj bazi sada, poslije ljetnih odmora intenzivira se aktivnost na objašnjavanju njegove suštine. Upis narodnog zajma u Bosni i Hercegovini traje od 1. decembra ove do kraja februara iduće godine a uplata upisanih suma već od 1. aprila. Upis narodnog zajma, treba li podsjećati - potpuno je dobrovoljan ali na osnovu dosadašnjih iskustava u sličnim lovitima računava se na po jedan mjesečni lični dohodak.

Sredstva novog zajma velika su šansa za mnoge kolektive da uz relativno skromne investicije dokomplektiraju svoju proizvodnju zapošljavanjem mladih ljudi, da uvedu rad u više smjena a posebno značajni efekti očekuju se u oblasti takozvane male privrede.

Vjeruje se da će se ostvarivanje ovog zadatka nezaposlenost u Bosni i Hercegovini do kraja ove deкаде drastično smanjiti.

PRENOSIMO
POLITIKA EKSPRES

Dostigle Nemice

Nedavno smo pisali o jednom zanimljivom slučaju koji se zbio u proizvodnim halama vršačke industrije obue „IMO“. Iznenađenje su, name, pripreme dve mlade zapadnonjemačke obučarske radnice Ine i Elze koje je poznata firma „Matil“ uputila svojim kooperantima u Vršac da uohuju proizvodnju i kontrolišu kvalitet izrade gornjih delova obue za izvoz na zapadnonjemačko tržište.

Dve gošće su, kako smo obavestili, svojski se prihvaćajući posla, zajedno sa našim radnicima praktično pokazale i dokazale da je moguće višestruko prebaciti normu na jednoj vrsti „štep-mašine“. Umesto predviđenih 200 pari u jednoj smeni, one su „izbacivale“ po 700 pari gornjih delova za ženske cipale!

Nemice su nam zaista održale „Kekciju“, ali ovaj naizgled neverovatni učinak za naše prilike, nije ostao nedostignut. Već posle dan-dva po štelovanju mašine, i naše radnice su pošteno zasukale rukave i postigle iste, pa i bolje rezultate, kako po obimu proizvodnje, tako i po kvalitetu. Same gošće odale su zaslužen priznanje našim radnicima i skromno objasnile daju njihov učinak izmeren i postignut u fazi uohodavanja i probiranja mašine, što ne može biti pravo merilo rezultata rada - saopštili su nam u obučarskoj industriji „IMO“.

I. B.

UDŽBENICI

Teška torba

Koliko roditelje košta dak prvak? Mnogol Za skroman porodični budžet većine zaposlenih - to je suviše veliki izdatak. Knjige, pribor, torba, kecalja ili mantilčić - sve skupa teško je oko 9.000 dinara. Koliko roditelja može da izdvoji ovaj iznos od jednog mesečnog ličnog dohotka? Kada se ponovo bude analizirao ono što zovemo standard radnika, statistika će vjerovatno pod uticajem Sindikata, doći i do ovog podatka. Ako sad ni približno ne znamo preneti očeva koji bez zaduživanja mogu opremiti dijete u školu i da pri tom pokriju izdatke za elementarne potrebe do kraja mjeseca, možemo sasvim sigurno reći da je mali, sam za sebe dovoljno upozoravajući da je životni standard mnogih napadnut i i te strane.

Ponegdje i poneko nastoji da taj izdatak učini koliko toliko lakšim. Neke knjizare, kao na primjer „Glasova“, nudile su ovo školsku robu na tromjesečnu otplatu. Pravo na to imali su smao zaposleni roditelji u radnoj organizaciji. Nešto preduzima i sindikat posredstvom fonda solidarnosti, ili na drugi način, u udruženom radu. Ostaje, međutim, veliki broj onih koji su lišeni te beneficije. Stoga se početkom svake nastavne godine čuje isto pitanje: moraju li udžbenici da budu tako skupi? Svako od septembra nova ciljena novih knjiga koja se objašnjava skupim kilogramima papira i štamparskim uslugama. Zašto - odgovor očigledno nije u stanju da pruži ni stabilizacija, kada je riječ o

ovom vidu našeg izdavaštva. Kada i kako će se nešto u tom smislu na bolje mijenjati - ne zna se sve dok ovakav sistem školstva podliče da svako ima svog izdavača kome je prodaja knjiga zagarantovana: škola to jest dak je sigurna materija.

Mnogo razvijeniji i bogatiji svijet od nas ponaša se u tome drugačije, štedljivije - a da pri tom učinak nije osiromašen znanjem. Naprotiv, dobija više. Nijemci, recimo, koji nisu skloni eksperimentisanju u ovoj oblasti, racionalnije „troše“ udžbeničku literaturu. Nije nikakvo iznenađenje ako prvačić u školi dobije već korištenu knjigu. U Italiji se ona poklanja, a slično je i u Velikoj Britaniji, gdje, kako informiše „Politika“ daci „bez jednog penisa sopstvenog uloga imaju sve što im je za nastavu i rad potrebno“. Iskustvo škola u Sovjetskom Savezu govori da se knjige pozajmljuju, uz obaveznu da ih učenik čuva da bi ih na kraju nastavne godine mogao vratiti uopredjelive za nekog drugog malšana udobne.

Bogatiji, eto, imaju više smisla za ekonomisanje da bi tako uložili više u obrazovanje koje će olakšati porodični budžet roditelja. Niko ne kaže da je to i poruka za nas, ali ponešto od toga vrijedi pažnje bar kao podsticaj za razmišljanje šta bi škola i društvo mogli učiniti primjereno našim uslovima.

M. MILINOVIĆ

BILJEŽIMO

Poljoprivredni stručnjaci

U devet opština dobojskog regiona zaposleno je 302 poljoprivredna i 106 veterinarskih stručnjaka. Ako se ukupan broj poljoprivrednih stručnjaka uporedi s poljoprivrednim površinama regiona, jedan poljoprivredni stručnjak dolazi na 681 hektar poljoprivrednih površina, iz čega se može izvući zaključak da region raspolaže s značajnim stručnim kadrom. Međutim, to se može reći za društveni sektor poljoprivrede, jer na jednog poljoprivrednog stručnjaka dolazi u prosjeku 93,5 hektara obradivih površina.

Na individualnom sektoru situacija je sasvim drugačija - na jednog poljoprivrednog stručnjaka zaposlenog u organizacijama kooperanata i u zadrugama dolazi u prosjeku 1658 hektara obradivih površina.

U odnosu na broj domaćinstava jedan poljoprivredni stručnjak dolazi na 226 čistih poljoprivrednih ili na 780 domaćinstava.

Zar i ove brojke ne pokazuju gdje se nalazi stručni kadar. I zbog čega nam, pored ostalog, ne cvjetaju ruže u ovoj oblasti.

Z. M.

REKLI SU...

„Zašto mi prvi“

Mora se razgraničiti dobar rad i poslovanje od slaboga rada i neodgovornog privredivanja društvenim sredstvima. To, zapravo, znamo već dugo, ali to postići u praksi, na primjer kodovog saradnika u OOUR-u ili kod susjeda u općini i republici, nije nimalo lako. Mnogo je opravdanja, sve do pozivanja na humanost, obzirnost, starost, mladost itd, ali nema raščiscavanja u ime društvenog vlasništva, odgovornog samoupravljanja, kvalitetnog rada, upravljanja i privredivanja. Najčešće se čuje: zašto bismo

baš mi morali početi prvi, ili: ni drugi nisu ništa bolji, pa čak i: socijalizam će već to nekako podnijeti. Sadašnje prilike očito mnoge još nisu otrijezile. U ovoj akciji ne tražimo raščiscavanje prošlosti, ali nakon sjednice zaoštriti ćemo odgovornost komunisti i dosljedno razlikovati da li netko postiže rezultate pri aktiviranju

vlastitih snaga ili ne. Ponovno moramo razviti kult rada.

(Štefan Korišec, član Predsjedništva CK SK Slovenije „Vjesniku“)

Putevi — frontovi

Naši putevi, građeni za to da nas odvedu u progres, sad prije liče na frontove sa kojih kupimo mrtve i povrijeđene...

(Anđelko Maslić, pomoćnik saveznog sekretara za unutrašnje poslove)

Čuda

Mi još nismo u krizi, uspijevamo da se održimo vještačim mjerama od kojih očekujemo čuda. O krizu ćemo tek ući...

(Ljubisav Marković, član Predsjedništva SK SSRN Jugoslavije)

„GLAS“ List Socijalističkog saveza radnog naroda

Opštine osnivači: Banjaluka, Bosanska Gradiska, Čelinac, Kotor-Varoš, Laktaši, Prnjavor, Skender-Vakuf, i Srbač.
Izdaje i štampa NIGRO „Glas“ Banjaluka, Ulica AVNOJ-a 93.

Predsjednik Poslovnog odbora NIGRO „Glas“ Edhem Čizmić

Direktor i odgovorni urednik Nebojša Radmanović

Uređuje Redakcijski kolegij: Mirko Kijian, (banjalučka hronika) Emin Krkić, (ponodnevni desk) Tomo Marić, (sport), Miloš Milinović (Bosanska krajina), Arif Sitica (tehnička redakcija), Sabira Piragić (desk), Nada Pavačić (kultura), Nebojša Radmanović (direktor i odgovorni urednik), Fadil Smajić (hronika), Dragiša Saremo (Nedjeljni Glas).

Novinski savjet lista „Glas“ Ivan Andričić, Nusreta Borčić (predsjednik) Edhem Čizmić, Milenko Čerketa, Jovo Kerkez, Radojka Kuzmanović, Predrag Lazarević, Oto Muračić, Islam Mehić, Branko Pivašević, Nebojša Radmanović, Grozda Regodić, Nenad Trifunović, Franjo Vardić.

Prvi broj „Glasa“ izašao je kao organ NOP-a za Bosansku krajinu u Župici kraj Drvara, 31. jula 1943. godine. Poslije oslobođenja „Glas“ izlazi u Banjaluci kao organ Oblasnog narodnog fronta do juna 1951. Od IX 1953. izlazi kao organ SSRN pod imenom „Banjalučke novine“, a od 29. novembra 1955. pod imenom „Krajiške novine“. Od 13. maja 1963. list ponovo izlazi pod imenom „Glas“. Ukazom Predsjedništva SFRJ od 19. jula 1968. „Glas“ je odlikovan Ordenom zaslug za narod sa srebrnim zracima. Od 8. februara 1983. „Glas“ izlazi kao dnevni list.

Sava otkriva stratišta

JASENOVAC, 18. septembra — Učenci završnih razreda srednjoškolskog centra u Bosanskoj Dubici od danas će obavljati iskopavanja moštiju pobijenih logoraša u novoj grobnici, koja je nedavno pronađena na desnoj obali Save, kod bosanskog sela Donja Gradina nizvodno od Jasenovca. Kao što smo juče javili radnici Memorijalnog muzeja Spomen-područja Jasenovac utvrdili su da se na obalnoj dužini od petnaest i širini od dvadeset metara nalazi još jedna masovna grobnica, koja je do sada bila nepoznata.

Iskopano je mnoštvo moštiju u mulju rječnog korita, ali i na obali Save. Gdje god su zabodene lopate, iz tla su izranjale kosti logoraša ili nepoznatih gubitnika koji su u mnogobrojnim transportima direktno stizali na stratište u Donjoj Gradini, gdje se računava da je na prostoru od 57.000 kvadratnih metara sahranjeno preko 360.000 muškaraca, žena i djece.

Jučerašnjem iskopavanju nove grobnice na najvećem jasenovačkom gubilištu kod Donje Gradine prisustvovao je i Semso Hodžić, predsjednik Republičkog komiteta za pitanja boraca i vojnih invalida SR Bosne i Hercegovine, sa Savom Šućurom, savjetnikom u Komitetu. Hodžić je rekao da je nova grobnica u neposrednoj blizini stratišta koje je otkriveno 1982. godine, a sa kojeg su brigadisti Omladinske radne akcije „Jasenovac“ posmrtnu ostatke prenijeli u Spomen-područje Gradina. Nova grobnica, po mišljenju Hodžića, dio je mnogobrojnih stratišta na Gradini, koja je zbog prirodnih promjena na obali Save tek sada otkrivena.

Kustos Memorijalnog muzeja u Jasenovcu Stanko Čosić kaže daje desna obala Save zbog prirodne okuke koju tok vode čini kod Gradine, u posljednjih četrdeset godina pomjerena za desetak metara. Tako je voda poslije svakog povlačenja u korito, rušeći obalu, polako otkrivala tragove zločina krvnika iz Jasenovca, pobroju žrtava tećeg koncentracionog logora okupirane Evrope u ratnim godinama. Računa se da je na 210 kvadra-

● Najnovija otkrića kod Donje Gradine poslužiće za naučna i stručna istraživanja o logorol logorašima

Počelo iskopavanje nove masovne grobnice: Stanko Čosić

tnih kilometara, koliko zahvata ovo spomen-područje, u masovnim monstrum-grobnicama, kojih ima oko 200, a ispitane su 163, žvotvezigubilo oko 700.000 ljudi.

Ova najnovija otkrića u blizini Donje Gradine poslužiće za naučna i stručna istraživanja kako bi

se što tačnije utvrdili svi detalji iz života logora i logoraša, a posebno što približiji broj žrtava. Prema riječima Stanka Čosića na ovom dijelu Save u buduću bi trebalo očekivati da se obalom pojave tragovi još kojeg stratišta.

D. KEČMAN

PREDSJEDNIŠTVO OV SS BANJALUKA O „SLUČAJU“ „STANDARD“

Dublji korijeni obustave rada

BANJALUKA, 18. septembra — Nedavna obustava rada građevinarstva OOOR—a „Standard“ ima mnogo dublje korijene nego što se u prvi mah moglo sagledati. Zbog toga vrlo hitno treba sačiniti jednu sveobuhvatnu analizu o društveno-ekonomskom položaju građevinarstva u Banjaluci, s posebnim naglaskom na razvijenost i iskorištenost kapaciteta, kao i unutrašnju organizaciju i iskorištenost kadrovske potencijala.

Ovo je u najkraćem ocjena Predsjedništva Opštinskog vijeća Saveza sindikata Banjaluka, koje je sinoć informisano o obustavi rada u OOOR-u „Standard“. U kraćoj raspravi čula su se i pitanja — zbog čega se samo četiri dana nakon obustave raspisuje konkurs o izboru direktora u ovom kolektivu? I niko sinoć nije mislio da je to ključni problem, ali

to na svojevrsan način ilustruje ukupno stanje i odnose u građevinarstvu, a u „Standardu“ posebno.

Na sinoćnjoj sjednici je ocijenjeno da pripreme za obezbjeđenje zimnice teku po planu. Za sada je izvjesno da će se zimnica moći obezbjeđivati za sve zaposlene Banjalučane s plaćenjem u šest rata. OOOR „Vešprehrana“ kao glavni snabdjevač davaće zimnicu uz otplatu na tri mjeseca, a za preostala tri mjeseca kredit će obezbjeđivati radni kolektivi. Za sindikalne organizacije, čiji radni kolektivi ne budu u mogućnosti da nađu ova sredstva pomoć će stići iz raznih fondova društvenopolitičke zajednice, a riječ je o slobodnim i trenutno neangažovanim sredstvima.

B. B.

OPŠTINSKI KOMITET SK KOTOR—VAROŠ

Podrška novom samodoprinosu

KOTOR—VAROŠ, 18. septembra — Realizacija inicijative za uvođenje novog samodoprinosa i rješavanje ostalih aktualnih pitanja doprinijele je dinastvenim djelovanju opštinske organizacije Saveza komunista. Ovo je istaknuto juče na proširenoj sjednici Opštinskog komiteta SK, Kotor—Varoš na kojoj je podržana inicijativa za uvođenje samodoprinosa. U ras-

pravi je najviše bilo riječi o usmjeravanju sredstava za produktivno zapošljavanje, pri čemu je preporučeno da prednost treba da imaju programi u mjesnim zajednicama. Učestvujući u raspravi Adem Čampara, izvršni sekretar u Predsjedništvu CK SK BiH, je naglasio da je neophodno izraditi konkretne programe za otvaranje novih radnih mjesta.

D. K.

U NOVOJ TOPOLI OD 20. DO 22. SEPTEMBRA

Smotra mladih zadrugara BiH

BOSANSKA GRADIŠKA, 18. septembra — U Novoj Topoli i Bosanskoj Gradišci se provode posljednje pripreme za održavanje Šeste smotre učeničkih zadruga Bosne i Hercegovine. Glavni domaćin ovoj manifestaciji mladih zadrugara naše republike biće Osnovna škola „Petar Kočić“ iz Nove Topole. Za učesnike na toj smotri do sada su se prijavile 43 ekipe iz osnovnih škola i pet ekipa škola srednjeg usmjerenog obrazovanja iz svih krajeva Bosne i Hercegovine, sa više od 200 takmičara.

Šesta smotra učeničkih zadruga Bosne i Hercegovine je sastavni dio programa koji se organizuje u okviru tradicionalnog poljoprivrednog sajma „Gradiška jesen '85“.

V. S.

DRUŠTVO ZA BORBU PROTIV RAKA BANJALUKA

Otkrivanje tumora

BANJALUKA, 19. septembra — Danas će se za zaposlene u Fabrici signalnih uređaja „Rudi Čajavec“ u Laktašima obaviti testiranje na neprimjetno krvarjenje iz probavnih organa. Cilj testiranja je rano otkrivanje tumora probavnih organa i drugih oboljenja.

Pacijent kod koga se ustanovi prisutnost krvi u stolici biće upućen na liječenje u zdravstvenu ustanovu. Testiranje će obaviti dr. Gligo Nikolić, internista gastroenterolog, a organizator je Društvo za borbu protiv raka Banjaluka.

Z. S.

ZAPOŠLJAVANJE U BOSANSKOJ GRADIŠCI Konkretni programi i odgovornost

U proteklih osam mjeseci zaposleno samo 520 radnika

U ovom trenutku putem ovdašnje zajednice za zapošljavanje posao traži 3.518 lica, što je za devet procenata više nego u istom periodu lanjske godine. U osam proteklih mjeseci zaposleno je 520 radnika, ali, da su svi kolektivi ispunili svoje planove zapošljavanja, taj broj bi bio znatno veći. Posebno se naglašavaju skromni rezultati kod prijema pripravnika, te nedovoljno korištenje postojećih kapaciteta za zapošljavanje novih radnika. Osim toga, postojeće stanje sve više opterećuju nezaposleni mladi visokostručni kadrovi, povratnici iz inostranstva i slaba pokretljivost radne snage.

Delegati Skupštine Osnovne zajednice za zapošljavanje u Bosanskoj Gradišci na svojoj juče-rašnjoj sjednici zahtijevali su da se u svim sredinama hitno i odgovorno pristupi konkretno izraditi vlastitih programa dopunskog i dodatnog zapošljavanja, te izradi programa razvoja male privrede.

Ovakvo složeno stanje u oblasti zapošljavanja za sada jedino ublažava stručno osposobljavanje radnika. Tako je, na primjer, u proteklom dijelu ove godine pre-kvalifikovano i dokvalifikovano preko 130 nezaposlenih lica za potrebe Tvornice sportske odjeće

u Orahovi, novotopolskog „Ratars-tva“, te još nekih kolektiva. Većina pre-kvalifikovanih radnika već je zasnovala stalni radni odnos.

V. S.

Umro Milan Matić

BAČKA PALANKA, 18. septembra (Tanjug) — U mađarskoj banji u Harkanju juče je preminuo, u 73. godini, prvoborac Milan Matić, nosilac „Partizanske spomenice 1941. godine“.

Milan Matić rođen je 1912. godine u selu Prekraj kraj Titovog Drvara. Od prvih dana ustanka učestvovao je u mnogim bitkama i obavljao odgovorne dužnosti u Glamočko-drvarskom i Duvanjsko-livanjskom odredu i u 17. krajiškoj brigadi. Poslije obavljanja odgovornih dužnosti penzionisan je u činu majora JNA.

Dan sahrane će se na-knadno objaviti.

U PRIJEDORSKOJ „MIRI CIKOTI“

Zalihe „skratile“ plan

PRIJEDOR, 18. septembra — Zbog nagomilanih zaliha slatkisha, čija je vrijednost premašila 300 miliona dinara, Radnički savjet Fabrike keksa i valfa „Mira Cikota“ u Prijedoru odlučio je da za 2.000 tona „skratil“ ovogodišnji plan kojim je bilo predviđeno da se proizvede 13.500 tona keksa i valfa.

U „Miri Cikoti“ naglašavaju da je sve slabija kupovna moć potrošača prouzrokovala prekomjerne zalihe slatkisha, koje su prijetile da obustave proizvodnju, što bi dovelo do višestrukih i ozbiljnih posljedica.

Z. D.

U SLICI I RIJEČI Pripreme za

zimnicu

KOTOR—VAROŠ — Na kotorvaroškoj tržnici je ovog ljeta stalno bila zadovoljavajuća ponuda. Na tezgama zelene pijace je posebno bila dobra ponuda povrća i voća kada je ovdje pijačni dan. Početkom septembra na pijaci je prisutan veći broj kupaca, jer je počelo spremanje zimnice. Cijene su dosta visoke, pa su u radnim kolektivima preduzete mjere na organizovanju nabavci zimnice po nižim cijenama. Tekst i snimak: D. KEREOVIĆ

KOME SMETA TVORNICA KOŠTANOG BRAŠNA U BOSANSKOJ GRADIŠCI?

Na granici dozvoljenog

● Iako Tvornica mesno-koštanog brašna, izuzetno traženog u prozvodnji stočne hrane, još nije ni počela redovnu prozvodnju, na nju se upiru prstii da zagađuje okolinu neprijatnim mirisima ● Nalaz Instituta zaštite iz Banjaluke, kojije izvršilo mjerenja, je da je prečišćavanje zadovoljavajuće ● Takva Industrija i ne može „prozvoditi“ prijatne mirise, ali je važno da nisu škodljivii po zdravlje

Još se često nije ni smjestila Tvornica mesno-koštanog brašna u Bosanskoj Gradišci, u lancu između klancičke industrije i stočarske prozvodnje, kako je i zamišljena, a već je na nju na istočnoj poljani od grada upirano prstom. I to ne jednom, već često! Jednostavno, ljudi nisu navikli na neprijatan miris koji se iz ovog novog pogona povremeno širi.

Ali, ljudi zaboravljaju da ovakva tvornica ne proizvodi krks, nego pretvara otpatke mesne industrije, uništava ih i od njih proizvodi koštanu brašnu i masu. I te kako dragocjene sirovine za prozvodnju stočne hrane, sirovine koje su se uvozile.

Nova Tvornica mesno-koštanog brašna u osnivanju, kako se još zove, je zvanično puštena u probni rad u julu prošle godine. Naišli su u međuvremenu neki problemi, pa je prestala probna prozvodnja sve do januara ove godine. Otada do danas ona radi, ali ne s punim kapacitetom, jer je to probni rad i objekt još nije primljen od glavnog izvođača „Unioninvesta“ iz Sarajeva.

Kažemo radi, ali očigledno, zbog pomenutih neprijatnih mirisa, bez blagoslova mještana, bar onih koji su joj blizu.

Vajta, međutim naglasiti da nova fabrika smještena u poljanama dva, tri kilometra od grada, gdje se nalazi i klancična, godišnjeg kapaciteta od oko 100.000 svijeta. Teško je ikom, bilo gdje u svijetu, očuvati netaknutu okolinu od takvih mirisa kada se radi o ovoj industriji. To, očigledno, svima nije jasno.

I zakonski je dozvoljeno da neprijatan miris širi do 150 metara od pogona. Bili smo u njemu i oko njega, ali nema ničeg neizdrživog.

RIJEČ NAUKE

Kako je Tvornica u probnom radu, odgovorni ljudi su s obzirom na to da znaju za nerijetke pritužbe građana zbog mirisa koji se širi, bili dovoljno obazrivi, pa su tražili od Instituta zaštite iz Banjaluke u dva navrata da kaže svoje mišljenje o

SEDMOMJESEČNI IZVOZ BANJALUČKE PRIVREDE

Lanjski domet

Sedmomjesečni izvoz banjalučke privrede bio je vrijedan 46,6 miliona dolara. U isto vrijeme za uvezenu robu plaćeno je 15,3 miliona dolara. Uvoz je tako tri puta „pokrivn“ izvozom, kako se ekonomskim žargonom kaže.

Otkad se prije nekoliko godina izborila za epitet-izvozno orijentisana — banjalučka privreda, pogotovo u poređenju sa drugim regionima, uspijeva da održi stečeni renome.

U Sekretarijatu za privredu i planiranje Skupštine opštine Banjaluka, gdje se prikupljaju i analiziraju ekonomski pokazatelji privredivanja, ističu da se predviđeni izvozni rezultati iz Rezolucije o razvoju opštine uglavnom ostvaruju. Posmatrajuci prema realnim cijenama skoro je dostignuta predviđena stopa rasta.

Međutim, ako se izvoz računa na bazi USA dolara, onda je njegovo ostvarenje na nivou prošlogodišnjeg.

Primat najvećih izvoznika i dalje su zadržali RO „Vrbas“, SOUR „Rudi Čajavec“, RO INCEL i RO „Bosna“. Inostranom tržištu sve se više svojim proizvodnim programom nameću konkicionari iz „Blika“ i „22. decembra“, te RO „Sintetik“.

„Bosnini“ bućari ostvaruju i kvalitet više popravljaju strukturu izvoza.

S.K.

zagadivanju. Ispitivanja su obavljena u januaru i junu ove godine.

— Mi imamo sertifikat od Instituta i u njemu stoji da je zagađenost koju proizvodi fabrika dozvoljena — kaže Ratko Borković, direktor ove radne organizacije u osnivanju. U tom sertifikatu, između ostalog,

Otpaci su veći zagađivači od koštanog brašna: panorama Bosanske Gradiške

stoji o ovo: — Iz navedenih mjerenja je vidljivo da sistem prečišćavanja i deodorizacija neprijatnog mirisa zadovoljava uslove predviđene aneksom 7 Ugovora...

A prema tome ugovoru od izvođača radova baš se tražila dobra zaštita okoline i po svaku cijenu što je moguće bolje prečišćavanje i neutralisanje mirisa koji se šire u toku prozvodnje.

Ratko Borković navodi još ponešto. On kaže da su se prije otvaranja ove tvornice klancične u Srpcu, Bosanskoj Gradišci i Banjaluci mučile i nisu znale šta će s otpacima. Oni su bacani ili zakopavani, što je sigurno veća opasnost zbog zaraza, nego što jesada, jer se prekišćeno ti otpaci troše. Tako, prema riječima Borkovića, Tvornica ima dvojni funkciju: da riješi klancični otpadaka i svakako najvažnija, da napravi hranu visoke proteinske vrijednosti, za koju su i de-zivde obavljane.

I ljudi u ovom kolektivu kažu da ima problema o kojima govorimo, ali se nastoji da se zagađivanje vazduha svede na najmanju mjeru. O tome svjedoče i dugi rokovi probnog rada, jer je postrojenje trebalo da bude primljeno još prije pola godine. Praktično je tvornica u ispitivanju i doradivanju, a moglo se može. Nova tvornica je koštala

270 miliona dinara, a ako se uračunaju i kursne razlike, to je još oko 200 miliona dinara.

Velike društvene pare su potrošene, objekt je potreban i on će raditi. Radiće, kako reče Borković, sve dotle dok bude imao dozvolu i stručnu pozitivnu ocjenu i verifikaciju.

ŠTA MJESTANI KAŽU?

Neko se nedavno u Bosanskoj Gradišci našao pa je rekao: šta god gdje zasmrdi, odmah se kaže daje to iz nove tvornice. A znase da nije tako i nije u svim dijelovima grada. Komšiluku je ipak poznatije ako ne računamo onih tridesetak radnika u dvije smjene koji sada rade u pogonu.

— Kuća mi je nekoliko stotina metara od fabrike. Svaki dan, na-

ročito u jutarnjim satima, osjeća se zagušljivo, neprijatan miris, da čovjek ne može do kućne da jede, kaže Dušan Kolarović iz sela Brestovčina nedaleko od Tvornice. Sa sličnim tvrdnjama je i Biljana Stanivuković, trgovac u obližnjoj prodavnici. — Ko ovdje ne stanuje, ne može ni pomisliti kako je nama koji smo u blizini, veli ona. Od deset sati nadalje počne se osjećati neugodan miris i to traje nekoliko sati. Ne znam kako da od tog zagađivačnog prostora.

Treba ljudima vjerovali, ali od zla ima gore. U Tvornici je rečeno da je poslije pritužbi građana dolazila inspekcija da provjeri dali je to tako i koliko je zagađivanje. Međutim, kako je naveo Borković, došli su, provjerili i nisu našli ništa.

U sanitarnoj inspekciji u Bosanskoj Gradišci pokušali smo doznati još koji podatak o Tvornici, ali šef Odsjeka za energetiku i industriju bio je odsutan, a ostalo osoblje inspekcije nije voljno bez njega dati podatke, što je i razumljivo. Saznali smo jedino to da posljednjih dvadesetak dana nije bilo pritužbi građana, što može biti dobar znak da je zagađivanje okoline smanjeno i da se ljudi u ovom kolektivu za to bore.

P. MATAVULJ

PRETKONGRESNI RAZGOVORI U SRBAČKOM „TRIKOU“

Promjene koje znače rad

● Platforma za pripremu Trinaestog kongresa SKJ povod i podsticaj za raspravu o teškoćama i slabostima u sopstvenoj sredini ● Promjene koje se očekuju od kongresa imaju smisla samo ako znače veću odgovornost i više stvaralačkog, konkretnog rada od baze do vrha

Platforma za pripremu Trinaestog kongresa Saveza komunista Jugoslavije ovih dana je u centru aktivnosti i u opštinskoj organizaciji SK Srbač u kojoj djeluje oko dvije hiljade 200 komunista. Poslije rasprave i odgovarajućih priprema u Opštinskom komitetu Platforma je „sišla“ u partijsku bazu. Kako ističe predsjednik Opštinskog komiteta SK Stevo Srdić, pretkongresni dokument cjelokupnom svojom sadržinom pokrenuo je među komunistima ove opštine otvorenu raspravu. Osnovni zaključak, koji se već na početku može izvesti glasi da članovi SK očekuju odgovarajuće promjene u ukupnom društvenom životu i to od baze do vrha. Komunisti u srbačkoj opštini su tome da daju i svoj vlastiti doprinos.

Platforma je na dnevnom redu i u najvećem srbačkom radnom kolektivu, Tvornici „Triko“ u kojoj djeluju tri osnovne organizacije SK sa više od 280 članova. Sekretar osnovne organizacije SK u Radnoj zajednici zajedničkih službi Ljiljana Jovčić kaže da je Platforma pobudila očekivano zanimanje komunista koji se u raspravi dotiču najrazličitijih pitanja i problema, počev od vlastitog mjesta i uloge svakog člana SK i kolektiva u ostvarivanju zadataka koji nose zajednički naziv „bitka za stabilizaciju“, preko raspodjele, socijalne sigurnosti i stabilnosti do idejno-političke i akcione osposobljenosti komunista za djelovanje na daljem razvoju samoupravljanja. U raspravama se ne zaboilaze ni aktivnosti koje „bodu oči“ na koje se Savez komunista ne bi smio ogliušiti.

Za isti rad ista cijena — Mi posebno očekujemo od Kongresa da dođe do promjene odnosa u nagradivanju, da se za jednak rad utvrdi ista cijena. Analizirajući vlastita iskustva mi u „Triku“ možemo konstatovati da je sistem nagradivanja u dobroj mjeri žaljivo u neposrednoj prozvodnji mada ga treba dalje dogradivati. Međutim, istinskog vrednovanja, pa prema tome i nagradivanja, još nema u režiji iako je dobro poznato da je svaki rad, pa i rad administrativnih radnika, mjerljivo — kaže Vitomir Nedić.

Istog mišljenja je i radnica Slavka Babić, član Osnovne orga-

zacije SK Tvornice pamučnog rublja „Triko“. Ona, kako kaže, očekuje promjene u svim segmentima društvenog života, a posebno kad je riječ o uslovima privredivanja i načinu raspodjele dohotka.

NAGRADIVANJE MOTIV

Slavka Babić ističe da se pri nagradivanju u ukupnom vrednovanju nećeljeg rada i doprinosa, izuzimajući neposrednu prozvodnju, često zastuplja kvalitet urađenog. Na primjer, u administraciji sličnim službama bitno je da je radnik na poslu, a koliko i kako radi, to najčešće ne utiče na njegovu zaradu.

— Nagradivanje mora stimulirati rad. Svi se mizalazemo za povećanu prozvodnju, za kvalitet, ispunjavanje rokova i sve to neće biti teško postići ako su radnici motivisani za rad ili, kako se to kaže, ako su dobro plaćeni — kaže Slavka Babić i dodaje da u „Triku“ u tom pogledu raspolažu dobrim iskustvima.

Ljubica Ilićević navodi da se u posljednje vrijeme osjećaju sve teže posljedice pada realnih ličnih dohodaka i standarda. Međutim, zaposleni su ipak, u mnogo povoljnijem položaju u odnosu na one koji nemaju posla i godinama čekaju na evidenciji zajednice za zapošljavanje.

— Kongres treba da pruži pravi odgovor u pogledu ostvarivanja prava na rad. Istina je da problem nezaposlenosti nije lako riješiti, niti se može reći noći, ali se zajedničkom društvenom akcijom može učiniti više.

Komunisti „Trika“ smatraju da Savez komunista i svaki njegov član mora imati aktivniji i odgovorniji odnos prema ukupnoj društvenoj problematici nego do sada. Radi toga bi trebalo da uslijede promjene i u organizovanju SK. Djelujući posebno, svaka osnovna partijska organizacija ne može uticati na rješavanje zajedničkih problema u onoj mjeri u kojoj to mogu, recimo, akcione konferencije. Zato bi više trebalo raditi na akcionom povezivanju i zajedničkom djelovanju, jer iskustva govore da sastanci akcionih konferencija od slučajaja do slučajaja nisu dovoljni. Kongres bi i u tom pogledu trebalo da pruži jasne i određene stavove i zaključke.

Zarko SARIĆ

SA ŽIRIJEM AKCIJE „KAKAV TURIZAM ŽELIMO“ U SKENDER—VAKUFU

Smetlišta odbijaju goste

● Iako skendervakufski ugostiteljski i turistički radnici imaju ambiciozne planove razvoja turizma, nemoguće ih je realizovati sve dok to ne postane zajednička zadaća svih u komunii ● Komunalci su svojim neradom mnogo doprinijeli da se rastjeraju i oni malobrojni gosti

Na 860 metara nadmorske visine, sa izgrađenim ski-liftovima i ostalim ugostiteljsko-turističkim objektima šuvenim specijalitetima domaće kuhinje Skender-Vakuf ima sve uslove za razvoj turizma. O tome postoje i veoma ambiciozni planovi. Međutim, koliko su oni ostvarivi kada o razvoju turizma brinu samo oni koji od njega žive, dakle radnici UTRO, Vlastić? Ostali, umjesto da im pomognu, samo im odmažu kao na primjer komunalci, koji su svojim nemanom i aljkavošću dozvoli da im grad ovog ljeta bude prljaviji nego ikad.

I tako skendervakufski turistički radnici tražeći goste propagiraju svoje prirodne ljepote i mogućnosti turističke ponude, a komunalci svojom nebrigom odbijaju i one malobrojne goste, koji dodu da se odmore u netaknutom prirodnom ambijentu. Dešava se zato da i one malobrojne akcije turističkih radnika na obezbjeđivanju što više gostiju padaju u vodu, jer je sasvim sigurno da se preko smeta ne može razmisljati o razvoju turizma. Tek kada se

skendervakufski ugostiteljski i turistički radnici izbore za ljepši i uredniji grad, sasvim je sigurno da će se tek tada stvoriti realne mogućnosti za realizaciju njihovih za sada preambicioznih planova.

Ocjene

U akciji „Kakav turizam želimo“ Skender—Vakuf je od mogućih 100 sakupio svega 46,2 boda. Najniža ocjena im je pripala za čistoću i urednost grada, gdje su od mogućih 20 bodova sakupili samo 4,2 boda. Najveću ocjenu su dobili za bogat asortiman jela i pića sa specijalitetima domaće kuhinje, gdje su u bosanskokrajličkom ugostiteljstvu, čini se, nadostizili.

Ugostiteljski i turistički radnici se neće moći sami izboriti za bolje pozicije turizma. Ako to ne bude zajedni-

čka briga svih u ovoj komunii, sasvim je sigurno da će i dalje ovdašnja Ugostiteljsko-turistička radna organizacija „Vlastić“ životariti uglavnom od prodaje pića. Ozbiljnija turistička ponuda za sada je samo na papiru. Odmor i rekreaciju radnici „Vlastića“ nude mnogim sindikalnim organizacijama za oporavak njihovih radnika. Dobri uslovi su i za zimovanje. Međutim, šta vrijedi kada se sve to slabu koriste. U Skender-Vakufu imaju mogućnosti da istovremeno smjeste 150 gostiju, jer u hotelu i novoj depandansi imaju toliko ležaja. Procjene su da će ti kapaciteti u zimskim mjesecima biti popunjeni, ali sasvim je sigurno da bise boljom i sadržajnijom turističkom ponudom mogli mnogo bolje koristiti.

Međutim, upravo o toj boljoj turističkoj ponudi u ovoj komunii gotovo niko ne vodi računa. Najbolje to do posvjedočiti i podatak da se već duže vrijeme zagovara da se šuma uz hotel „Omar“ prenese u vlasništvo Ugostiteljske radne organizacije „Vlastić“. Namjera je bila da se u ovoj šumi izgrade šetališta, trim-staze i da se tako gostima uz bogat izbor jela i pića ponudi odmor i rekreacija u izuzetnom prirodnom ambijantu.

Nažalost, i ovaj primjer dovoljno govori kako u komunii još manjka dobra volja da se pomogne ovdašnjim tu-

TABELA

1. Mrkonjić Grad	64,4
2. Prnjavor	63,8
3. Bosanski Novi	63,2
4. Bosanska Dubica	63,1
5. Bosanska Gradiska	63
6. Prijedor	57
7. Kijev	54,6
8. Šipovo	54,4
9. Čelinac	53,1
10. Srbač	50
11. Skender-Vakuf	46,2
12. Glamoč	45,3

rističkim radnicima. Nije onda ni čudo što su ugostiteljski radnici na predzadnjem mjestu po prosječnim ličnim dohocima u komunii, jer se korist od turizma zaista mala. Ima i drugih razloga koji ugostiteljskim otežavaju poslovanje. U Ugostiteljsko-turističkoj radnoj organizaciji „Vlastić“ rekoše da se u ovoj opštini ugostiteljstvom svako havi. Sve radne organizacije imaju svoje društvene ishrane, a osim toga oštru konkurentsku borbu imaju i sa privatnim ugostiteljima kojih je u ovoj opštini nesrazmjerno veliki broj. Sveto im predstavlja značajnu teškoću, jer su ostali bez dohotka, tako da su im ograničene mogućnosti za ulaganja u nove objekte za poboljšanje turističke ponude.

V. DUBOČANIN

REGAN O SASTANKU S GORBAČOVOM

Samit je ozbiljna stvar

● Američki predsjednik stavio do znanja da od susreta ne očekuje previše i da njegova inicijativa strategijske odbrane iz kosmosa ne može biti na tom sastanku predmet pregovaranja i pogoda

VAŠINGTON, 18. septembra (Tanjug) - Govoreći na noćasnoj konferenciji za štampu, koju je američka televizija direktno prenosila iz Bijele kuće, predsjednik Regan je izjavio da na predstojeći sastanak sa Gorbačovom gleda kao da „ozbiljnu stvar“, ali je pritom akcentirao stavio na dva druga pitanja koja više nego ova izjava karakterišu američki pristup novembarskom susretu na vrhu.

Šef Bijele kuće je jasno stavio do znanja da on, prvo, od tog samitane očekuje previše, i drugo, da njega „inicijativa strategijske odbrane“ iz kosmosa, poznatija kao „rat zvijezda“, ne može biti na tom sastanku predmet pregovaranja i pogoda.

Američki predstavnik je rekao da ne dijeli mišljenje Sovjetskog Saveza koji po njemu, pokušava da stvori klimu velikih očekivanja od tog samita. Bilo bi dobro za sve, dodao je on, da dođemo do nekakvih odluka. To bi, sigurno, bilo od značaja za cijelo čovječanstvo.

Regan je i ovog puta ponovio stav Vašingtona daje „rat zvijezda“ uistinu razriješivačkom fazi i da se tu sada nema o čemu pregovarati, a da će SAD, kada ta faza bude okončana i kada

Tokom konferencije za štampu novinari su Regana podsjetili na pohvalne riječi britanskog premijera Margaret Thatcher o Gorbačovu, onda su ga zapitali šta on misli o svom novembarskom sagovorniku u Ženevi. Regan je odgovorio da zna za tu izjavu, kao i da su američki

REAGOVANJE U MOSKVI

Nekonstruktivno

MOSKVA, 18. septembra - Izjava američkog predsjednika Regana o tome da će biti nastavljeni eksperimenti u okviru „rata zvijezda“ dočekana je u Moskvi kao „nekonstruktivna“.

Tim riječima je agencija TASS počela svoj kratki izvještaj iz Vašingtona sa Reganove konferencije za štampu kojeg je posvemu suđeci, prema sovjetskom gledištu, dodala novi, negativni impuls odnosima dviju supersila.

Agencija piše da je „predsjednik SAD ponovo pribjegao klevetničkim napadima na politiku Sovjetskog Saveza i da je „ponovo izmišljotine o nekakvom zaostajanju SAD za SSSR u vojnoj oblasti“.

dode trenutak da se oružje postavlja u kosmosu, biti spremne da pregovaraju sa Moskvom o tome. On je i ovog puta grčevito branio tu svoju ideju u odbrani iz kosmosa, naglašavajući da „ona nije usmjerena protiv ljudi, nego protiv oružja“, odnosno da će zahvaljujući „ratu zvijezda“ jednog dana i doći do pune eliminacije atomskog oružja.

kongresmeni donijeli iz Kremļa povoljne utiske o novom sovjetskom lideru, ali da on ne misli da Gorbačov „daje prsten prijateljsva, ili tako nešto“. On je odmah potom dodao da nije stvar u tome da li će se oni jedan drugom „svijediti“ nego kako će i koliko će uspješno razgovarati o problemima koji opterećuju odnose između dvije zemlje.

JUGOSLOVENSKO—GRČKE POLITIČKE KONSULTACIJE

Svestrana razmjena mišljenja

ATINA, 18. septembra (Tanjug) - U Atini su danas počele dvodnevne političke konsultacije predstavnika ministarstva inostranih poslova Jugoslavije i Grčke, posvećene razmjeni mišljenja o krupnim međunarodnim problemima, aktuelnoj političkoj i ekonomskoj situaciji na Balkanu, Mediteranu, u Evropi i šire u svijetu. Razgovore vode grčki ministar inostranih poslova Karolos Papuljas i zamjenik saveznog sekretara za inostrane poslove Budimir Lončar sa saradnicima.

Programom posjete Budimira Lončara, kome je šef Grčke diplo-

matije domaćin, predviđeni su i razgovori o konkretnim putevima i mjerama koje bi vlade dve susjedne zemlje mogle da preuzmu za unapređenje bilateralnih ekonomskih odnosa, posebno viših oblika privredne saradnje. U tom cilju, zamjenik saveznog sekretara za inostrane poslove Budimir Lončar vodiće razgovore sa grčkim ministrom industrije, energije i tehnologije, trgovачke mornarice, sa podsekretarom u ministarstvu trgovine i generalnim sekretarom nacionalne turističke organizacije Grčke.

BORAVAK BIKOKA U JUGOSLAVIJI

Razgovor s Vlakovićem

BEOGRAD, 18. septembra (Tanjug) - Predsjednik vlade Ekvatorijalne Gvineje Kristino Biokoa, koji se nalazi u zvaničnoj i prijateljskoj posjeti našoj zemlji, posjetio je danas prije podne Vojni muzej na Kalemegdanu. Večeras je predsjednik

Predsjedništva SFRJ Radovan Vlaković primio u Belom dvoru na Dedinju gosta iz prijateljske i nesvrstane afričke zemlje. Nešto kasnije, predsjednik Predsjedništva SFRJ priredio je večeru u čast predsjednika vlade Ekvatorijalne Gvineje.

POSILIJE VELIKIH KADROVSKIH PROMJENA U KINI

Deng ostaje u vrhu

PEKING, 18. septembra (Tanjug) - KP Kine će, po svemu sudeći, tokom iduće nedjelje dobiti novo Politbiro CK, pošto se iz njega dobrovoljno povuklo 10 članova. Tada će biti pozvani i novi sastav Sekretarijata Centralnog komiteta. Te dvije važne odluke biće donesene na narednom plenumu CK koji će uslijediti neposredno pošto se završi Nacionalna konferencija kongresnih delegata. U konferenciji koja je danas otvorena popuniće se Centralni komitet, u koji će ući preko 60 novih članova i kandidata.

U sve to danas je potvrđeno da glavni arhitekta velikog zakretna Kine i njene partije od prije sedam godina - Deng Hsjaoping - ostaje u vrhu zemlje „na opšti zahtjev partije i naroda“. Nije se, naravno, mogućnost odlaska ni postavljala niukom vidu, ali je implicitna poruka o Dengu i pak data u sadašnjoj aktuelnoj debati i komentarsanijama masovnog odlaska veterana.

To se, izgleda, odnosi i na predsjednika Kine Li Hsieniena i Čen Jina, članova Stalnog komiteta Politbira, iz koga se prijedva dana inače povukao stari maršal Je Djening.

Ovih nekoliko pojedinosti centralnog značaja proizišlo je iz govora kojim je generalni sekretar CK KP Kine Jaobang danas otvorio Nacionalnu konferenciju kongresnih delegata, i sa konferencije za strane i domaće novinare koju je održao Dzu Mudzi, jedna od 64 ličnosti koje su se svojom voljom povukle iz Centralnog komiteta. Dzu je bio ministar kulture.

Konferencijom za štampu nije rasvijetljeno da li će mjesto maršala

Je Djenjinga biti popunjeno u Stalnom komitetu, to jest najvišje organu KPK, iz koga se vode vrhunski dnevni poslovi partije i zemlje.

Nema sumnje, odlazak veterana je bio ubrzan. S tim u vezi Dzu Mudzi je rekao novinarima da bi bilo „suviše daleko“ čekati da se ova velika smjena izvrši tek za dvije godine, odnosno na redovnom kongresu KPK. Ako bi se čekalo, onda bi na kongresu morao da ode „još većih broj ljudi“, primijetio je on, što se odmah protumačilo kao nagovještaj da će odlazak veterana biti nastavljen.

Premijer Džao Cijang je na Nacionalnoj konferenciji danas podneo osnovne smjernice novog petogodišnjeg plana ekonomskog i društvenog razvoja. Pri tome je dominirala poruka da je period od narednih pet godina od „kritičnog značaja“ za cio koncept reforme ekonomskog sistema, te da se „reforma mora staviti na prvo mjesto i tim putem težiti da se za pet godina izgrade osnove socijalističke ekonomske strukture s kineskim karakteristikama“.

Reforma je, nesumnjivo, osnovni parametar za tumačenje kadrovskih promjena u KPK i ukupnih napora na kojese ova zemlja priprema u svom ekonomskom i društvenom razvoju u narednih pet godina i dalje.

PRAJSOVA KONFERENCIJA ZA ŠTAMPU U BEOGRADU

Homer je bio Dalmatinac

● Moj san je da se u Gabeli formira jedan naučni centar u koji će se moći dolaziti, raspravljati, istraživati - rekao je autor knjige „Homerova slepa publika“

BEOGRAD, 18. septembra (Tanjug) U Međunarodnom pres centru u današnje predstavljuje „Homerova slepa publika“ koju su na srpskohrvatskom jeziku objavili beogradski „Rad“ i Tanjug. Pristustvo autora knjige pobudilo je veliko interesovanje, pa su pitanja „zapljusnala“ odmah nakon dobrodošlice.

Podsjećajući da Salinasova knjiga ostavlja mogućnost da smo svi bili Homerova slijeпа publika, direktor Tanjuga Mihailo Šaranović napomenuo je da hipoteza o Troji u Gabeli nalazi na trostruki prijem - osporavanja, neutralni stav i štedru podršku.

Na pitanje o reagovanjima u Turskoj i Grčkoj Salinas je istakao da mu nisu poznata i da je informisan jedino o radoznalosti koja postoji, ne samo u ovim, već u drugim zemljama, uključujući i SAD. Dodao je da se tim povodom javlja razumljiva opreznost naučne javnosti.

Ponavljajući da po struci nije arheolog, Salinas Prajs je odgovarajući na pitanja o predstojećem susretu sa jugoslovenskim naučnicima istakao spremnost za dijalog, uvjerenost da sa glasnošću u svemu neće biti, ali i želju da je u nečemu i bude. Moj san je - rekao je Salinas Prajs - da se u Gabeli formira jedan naučni centar, u koji će se moći dolaziti, raspravljati, istraživati. Takođe je ukazano i na značaj koji njegova hipoteza ima za razvoj turizma u tom području.

Odgovarajući na pitanje „zašto baš Gabela“, Prajs je napomenuo da su ga izučavanja Homera navela na pomisao da Homer nikad nije bio u Šilmanovoj Troji, a geografske mape da Troja nije u Maloj Aziji. Mape Sredozemlja navodile su Gabelu kao mogućnost. Kad sam 1967. i 1976. video i Gabelu, shvatio sam da je to Troja, i sada to apsolutno tvrdim.

Tragovi koje sam tamo našao povezuju opise iz „Ilijade“ i Gabelu.

Upitan za komentar mišljenja jugoslovenskih arheologa da Gabela ne može biti Troja jer su nalazišta kasnijeg datuma, Salinas je odgovorio: „Možda da, možda ne“, i dodao da iskopavanja u Gabeli tek predstoje, a da je tamo već pronađen zid neolitskog porekta.

Salinas Prajs je naglasio da nema namjeru ništa da dokazuje, da je sve rekao u svojoj knjizi a da se njegovi dokazi zasnivaju na tekstu „Ilijade“. Dodao je da Homer svojim izvjesno nije jedini autor „Ilijade“ i „Odiseje“, i da nije bio slijep. „Poslije 18 godina poučavanja Homera zaključio sam da je bio Dalmatinac, Trojanac, i da je pisao istoriju svog naroda“. Na pitanje kako će reagovati ako ga istraživanja poreknu, Salinas Prajs je odgovorio da se sasvim sigurno neće ubiti. Odao je priznanje Aristidu Vučetiću, naglašivši da bi bez njegovog rada on sasvim sigurno još najmanje 18 godina tražio odgovore na pitanja koja ga zanimaju.

NJUJORK

UZ JESENJE ZASJEDANJE GENERALNE SKUPŠTINE UN

OD DOPISNIKA TANJUGA

Bezbjednost na mukama

Ove jeseni će se, na obilježavanju četiri decenije svjetske organizacije, u sjedištu Ujedinjenih nacija sresti više državnika nego ikada ranije

UJEDINJENE NACIJE, 18. septembra - Služba bezbjednosti Ujedinjenih nacija, tajne službe SAD, nacionalne policije i njujorška policija već uveliko pripremaju obezbjeđenje više desetina šefova država ili vlada i drugih uglednih državnika koji će ove jeseni učestvovati u radu Generalne skupštine i proslavi četiri decenije svjetske organizacije.

Visoki gosti su, doduše, i ranije dolazili ali nikada u jedan mah u tako velikom broju. Za njihovo masovno okupljanje koje mnogi nazivaju „samit samita“ povod je obilježavanje četrdesete godišnjice djelovanja Ujedinjenih nacija.

Za tu priliku doputovaće u Njujork mnogi šefovi država među kojima je najviše predsjednika ali i krunisanih glava i generala. Najavljuje se, tako, dolazak španskog kralja Huana Karlosa, marokanskog Hasana Drugog i jor-

narastajući problem trgovine drogama.

Još se ne zna ko će na glavnoj proslavi u oktobru predstavljati SAD i Sovjetski Savez. Izvjesno je, međutim, da će u Generalnoj skupštini govoriti predsjednik Regan, kako je to već bilo tri puta ranije. Zna se, takođe, da će sovjetsko delegaciju predvoditi novo šef diplomatije Sevardnadze mada je veteranima u svjetskoj organizaciji veliko posao ne samo za policiju već i za protokol. Prema ustaljenom redu koji se od sada koliko-toliko poštovava, generalni sekretar Peres de Kueljar sačekivao je šefove država na ulazu u zgradu, predsjednik na svom spratu ispred lifta, dok je ministrima inostranih poslova prepušteno da sami krče put do kabineta generalnog sekretara. To je, naravno, sasvim uredu osim ako više šefova država ne poželji da se susretne sa De Kueljarom u isto

vrijeme. U kuloarima Ujedinjenih nacija se pomalo zajedljivo govori kako se šef protokola Ali Tejmur svake noći budi „ugolovi“ pošto je sanjao kako se nekoliko kraljeva i predsjednika istovremeno tiska na istom ulazu.

Osim protokola i policajci nemaju bezbrižne snove. Tim prije što su pod njihovim nadzorom ne samo prostorije Ujedinjenih nacija već i luke i aerodromi u koje će pristizati strani državci, auto-putevi kojima će se kretati i, najzad, hoteli u kojima će odsjedati i ulice kojima će prolaziti.

Policija će patrolirati čak i istočnom rijekom na čijoj su sjednoj obali Ujedinjene nacije. Da njihov nadzor takođe plivnog puta ne potiče samo iz ljubavi prema brodars-tvu svjedoči incident iz 1964. godine kada je sa druge obale u vrijeme govora Če Gevare u Generalnoj skupštini ispaljena granata iz bazuke.

Za sve one koji su preplašeni obimnošću programa jedina je utjeha da jesenje zasjedanje - makako se protezalo - ne može, ipak, potrajati do proljeća.

Dušan MIKLJA

SAVJETOVANJE O RAZVOJU PROIZVODNJE ZAŠTITNIH SREDSTAVA Zajednički programi

BEOGRAD, 18. septembra - Pri izradi srednjoročnog plana razvoja Jugoslavije do 1990. godine proizvodnja sredstava lične zaštite na radu zbog specifičnosti i uloge u zaštiti radnika treba da ima posebno mjesto. To podrazumijeva i izradu zajedničkih programa razvoja ove proizvodnje na nivou zemlje, u koje bi bili uključeni proizvođači sirovina, prerivači i korisnici zaštitnih sredstava.

Ovo su samo neke poruke sa današnjeg savjetovanja o razvoju, inovacijama i standardizaciji sredstava lične zaštite na radu, održanog u okviru međunarodne izložbe „Zaštita 85“ u Beogradu.

LONDON: „RAT PROTJERIVANJA“ SE NASTAVLJA

Veliki hazard „gvozdene leđi“

● Upozorenje da igra „diplomatskog pokera“ može da izmakne kontroli i da dovede do prekida diplomatskih odnosa

LONDON, 18. septembra — U očima dobrog dijela britanske javnosti najnovija odluka vlade o protjerivanju druge grupe sovjetskih građana liči na veliki hazard, koji provocira Kremlj i uvodi diplomatske odnose dviju zemalja u fazu iz koje ostaje sasvim realna opasnost da igra „diplomatskog pokera“ izmakne kontroli i dovede do prekida u odnosima dviju zemalja.

„Špijunska afera“ je počela prošlog četvrtka, kada je ovdje otkazan gostoprimstvo 25 sovjetskih diplomata, službenika ambasade, novinara i trgovinskih predstavnika. Forin ofis je iznio tvrdnju da je odbegli sovjetski diplomata Oleg Gordievski, za Britance vodeća ličnost KGB-a u Londonu, do detalja „provokativno“ špijunsku mrežu Sovjetskog Saveza na ovom terenu. To je, navodno, razbjesnilo Sovjete koji su zato u subotu uzvratili istom mjerom: 25 britanskih diplomatskih predstavnika i službenika, novinskih izvještača i biznismena našlo se na listi nepoželjnih u Moskvi. Optužba ista: špijunaža. Za britansku vladu samo akt osvete, uperen „protiv nedužnih lica“.

Sada mnogi političari sa opozicije i novinari iznose u javnost tezu da je predsjednica vlade Margaret Thatcher, jer tako krupne odluke ona donosi, prenela i zakomercijala u veliki rizik, pokazujući da ne želi da se odrekne „gvođenog imidža“.

Ako je, kao što britanska vlada tvrdi, Sovjetski Savez pribjegao sistemu „oko za oko, zub za zub“, onda je najnovija akcija Londona u izvjesnom smislu, bila prihvatanje toga stila, jer je, pored obnovenih optužbi (šestorica Sovjeta su, navodno, takođe bila u dometu Gordievskog) da je riječ o špijuni-ma, jasno ukazano da su nova protjerivanja odgovor ove vlade na „potpuno neopravdano protjerivanje Britanaca iz Moskve“.

Laburistički „ministar u opoziciji“, zadužen za spoljne poslove, Džordž Robinson smatra da je Britanija učinila krupnu grešku što je tražila rješenje u ponovnom protjerivanju Sovjeta (ovog puta dv-

PROTJERIVANJE BRITANACA IZ MOSKVE

31 ZA 31

MOSKVA, 18. septembra (Tanjug) — Još šest Britanaca na dužnosti u SSSR protjerano je danas, kao odgovor na istovjetnu akciju koju je prije par dana preduzela britanska vlada.

Obrazloženje dala ambasada Velike Britanije u Moskvi gotovo je identično kao i ono prošle subote, kada je 25 Britanaca proglašeno za „persona non grata“. To je, takođe, bio sovjetski „simetrični odgovor“ na slični potez Londona prošle nedjelje.

Britanski građani — među kojima su prvi sekretar ambasade, atašee za kulturu, dopisnik „Rojtera“, pomoćnici vojnog atašea i jedan službenik — bavili su se „poslovima koji nisu u skladu sa njihovim radnim zadacima u Moskvi“.

oјica diplomata, dva službenika ambasade, jedan novinar i jedan privrednik). Njegov je stav, a nije uopšte usamljen, da je London trebalo odmah da protjera i tu šestoricu, ukoliko su odista bili špijuni. Ovakvo, proizilazi da Forin ofis ima listu „rezervnih“, „manje važnih“ sovjetskih špijuna i njih koristi kao monetu za diplomatsko potkusurivanje. U Forin ofisu nisu htjeli da se upuštaju u to šta će biti ako SSSR „vrati loptu“. Možda u ovom času ministar inostranih poslova Džerfri Hau već priprema neku novu listu za otpравnika poslova ambasade SSSR Leva Peršina, koji je čest gost britanskog ministarstva spoljnih poslova od prošlog četvrtka.

Dejan VASILJEVIĆ

NOSTALGIČNA SJEĆANJA ŠVEDANA

Srećan rođendan, Greta

● Greta Garbo, napunila 80 godina ● Neprikosnovena kraljica filma živi danas sama u Njujorku

Čudna, divlja senzualnost: Greta Garbo u filmu „Žena koja voli“

Njen bijeg i samoća bili su neopozivi. Niko nije uspio da razbije zid koji je oko sebe podigla. Naprotiv, sve se više povlačila, odavno prestajući, da gleda i svoje stare filmove.

Nekadašnja siromašna djevojka, kćerka radnika koja se sa roditeljima i dvije sestre stanovala u jednoj sobi i kuhinji, prodavačica u odjeljenju konfekcije i modnih šešira, danas živi sama u sedmosobnom stanu na istočnoj

52 ulici u Njujorku. Nekadašnje božanstvo, koje je suvereno predavalo lice svjetlosti reflektora, danas je stara dama obuzeta stahovima i samoćom. Uz takvu sudbinu koja, kako piše „Dagens nihter“ ipak i dalje plete snove, kako se ne sjetiti riječi koje je Greta izgovorila u filmu „Kraljica Kristina“: „Cijelog života bila sam simbol, ali želim da budem ljudsko biće. Ojačam se tako malom, slabom, plašim se...“

Draga BOŽINOVIĆ

SUĐENJE NEPRIJATELJSKOJ GRUPI IZ DUVNA

Svjedoci produžuju proces

MOSTAR, 18. septembra (Tanjug) — Veliko vijeće Okružnog suda u Mostaru, koje predsjedava sudija Vlado Crnogorac, umjesto izricanja najavljene presude danas je odlučilo da za jedan dan produži sudni proces grupi mladića iz okoline Duvna, koje optužnica tereti za neprijateljsku propagandu i pripremanje terorističkih akcija.

Do produženja procesa došlo je radi saslušanja pet svjedoka, čiji iskazi treba da dodatno osvijetle neprijateljsku aktivnost Šimuna Šarica (19), Joze Radoša (20), Pave Šarca (20) i Jozu Čurčića (20), vršeno u pozicija proustaškog nacionalizma i šovinizma.

Time je udovoljeno zahtjevu branilaca optuženih.

PROBLEMI OKO SNIMANJA AMERIČKE SERIJE „PETAR VELIKI“

Amerikanci napijali Ruse

● List „Komsomolskaja pravda“ o ponašanju američke TV ekipe prilikom snimanja serije u Sovjetskom Savezu

MOSKVA, 18. septembra — „Oni su vodili život običnih deklariranih elemenata“ — tvrdi sovjetski list „Komsomolskaja pravda“ za dobar dio američke filmske ekipe koja je mjesecima u SSSR snimala za američku TV kompaniju Ej Bi Si film o Petru Velikom, u deset epizoda. „Amerikanci su sami sebe kompromitovali — dodaje popularni moskovski dnevnik i precizira da se tako „ne ponašaju pripadnici stvaralačke inteligencije“.

Kako su se Amerikanci ponašali u Sovjetskom Savezu? Naveden je slučaj neidentifikovanog člana američke ekipe koji je pozvao u svoju hotelsku sobu ženu „koja nikako nije bila odgojena u puritanskom duhu“ — što bi valjda trebalo da znači da pripada krugu „lakih žena“ — i zatim se opio „do krajnje granice“. Ujutro, kada je vidio da mu nedostaje dio ličnih stvari, nije mogao da se sjeti ni imena „djevuške“ niti kako je izgledala.

Naravno, ne bi ovaj list objavio tako dug tekst o problemima sa američkim filmadžijama, da se prije toga na Zapadu nije pojavilo nekoliko članaka u kojima se kritikuju ustroji pod kojima radi američka ekipa. Sovjeti, koji su maksimalno izišli u susret Amerikancima (naravno sve je plaćeno), pa su čak dozvolili i svojim vojnicima da stariju u filmu, bili su vjerovatno s pravom ogorčeni. Primjedbe američkih novinara, koji su pisali o filmu, odnosile su se na loše funkcionisanje telefonske linije, slabu hranu i — nedostatak pića.

Zato su Amerikanci dovezli pun vagon raznih „artikala“ iz Kalifornije, a sovjetski list sugeriše da je u

njemu bilo najviše alkohola. To ne bi bilo čudo poslije svih mjera restrikcije natočenog alkohola koje su zavedene posljednjih mjeseci u SSSR.

Zahvaljujući tim kontingentima Amerikanci su često opijali ruske saradnike na filmu. Priredivali su, prema sovjetskom listu, nepotrebne banquete, bez pravog povoda, a dovlačili su sovjetske građane i u svoje sobe, gdje se točilo bez ikakve mjere i granice. Čak je i dio garderobe za snimanje „Petra Velikog“ pregrađen pa je napravljeno pravo skladište alkoholnih pića.

Zašto su to sve Amerikanci radili? Prema „Komsomolju“, zato da bi se kod sovjetskih građana „pobudili najniži instinkti i onda se to predstavilo kao karakteristika cijele nacije“.

„Bili su to višestruko ponovljeni pokušaji da se napiju sovjetski građani koji učestvuju u snimanju filma“ — podvlači sovjetski list, ali ne precizira da li su ti pokušaji bili uspješni.

Inače, film „Petar Veliki“, jedna od najvećih koprodukcija Sjedinjenih Država i Sovjetskog Saveza, pri čemu SSSR daje tehničke i druge usluge. Film režira Noel Čomski, a glavnu ulogu igra Maksimilijan Šel, uz Hanu Šolgu i druge poznate zvezde.

Ako se toliko pilo za vrijeme snimanja i ako postoje takva predbudjenja prema „ruskoj duši“ i građanima Sovjetskog Saveza — u Moskvi se pitaju kakav će to, u stvari, biti film? Proizilazi da se i Petar Veliki može iskoristiti u antisovjetskoj propagandi.

A. NOVAČIĆ

PRESUDE U NAPULJU

Tortori 10 godina zatvora

● Nekada popularni TV-voditelj i sadašnji poslanik u Evropskom parlamentu Enco Tortora osuđen na 10 godina zatvora i globu od 50 miliona lira

RIM, 18. septembra (Tanjug) — Nekada veoma popularni italijanski televizijski voditelj i sadašnji poslanik u Evropskom parlamentu Enco Tortora osuđen je sinoć na 10 godina zatvora i globu od 50 miliona lira. Presudom napuljskog Sudskog vijeća Tortora je oglašen krivim ne samo zbog kupovine i rasuranja droge već i zbog pripadnosti podzemnoj napuljskoj organizaciji Kamora. Zajedno s Tortorom, na visoke kazne zatvora osuđeno je još 137 pripadnika te organizacije.

To je ujedno epilog dvogodišnje istrage koja je uzbuđivala italijansku javnost zbog velike popularnosti Tortore (svaku epizodu TV serije „Portabello“ sa Tortorom ovdje je gledalo po 20 miliona Italijana), nego i zbog toga što su glavni svjedoci protiv njega bili „pokajnici“ iz ozloglašene organizacije.

Advokati Enca Tortora najavili su da će uložiti žalbu, dok se u italijanskoj javnosti i dalje vodi polemika oko toga može li se kao svjedočenje koristiti izjava „pokajnika“, u posljednje vrijeme učes-

niao način raskrinkavanja ne samo kamorista, nego i mafijaša i pripadnika „Crenvih brigada“.

„Tortora se sada nalazi u Briselu, kao poslanik Evropskog parlamenta i najavljuje konferenciju za štampu u svoju odbranu. Na mjesto poslanika izabrala ga je juna prošle godine Radikalna stranka Italije u jeku istrage, tako da je automatski oslobođen istražnog zatvora.“

Među juče osuđenim kamoristima nalaze se, pored Tortore, advokati, predsjednici malih mjesta, paševnici i policijski agenti.

POLJSKA: ZBOG RASIPANJA DRUŠTVENIH SREDSTAVA

Smijenjeni direktori

VARSAVA, 18. septembra (Tanjug) — U Torunju, Bidgošću i Helmu kažnjeno je jedanaest direktora što su dozvolili da se prekomjerno troši na savjetovanjima susretima i zabavama u jednom zamku nedaleko od Torunja.

Resorni ministri smijenili su trojicu direktora, šestorici su izrečene kazne, dvojica su opomenuta.

Direktorima je naredeno da vrate svojim radnim organizacijama preko 290 hiljada zlotia (oko 580 hiljada dinara), koliko su odobrili za kupovinu alkohola. Pored toga istražni organi vode krivični postupak zbog zloupotreba prilikom organizovanja susreta i savjetovanja, koja su završavana zabavama.

POSLIJE ATENTATA U RIMU

Raste zabrinutost

● Uhapšeni Libanac palestinskog porijekla, Ahmed Ali Hosen Sereja (27), po svjedočenju je i jedini počinilac terorističkog akta

RIM, 18. septembra (Tanjug) — U Italiji se povećava zabrinutost zbog rastućeg terorizma inostranog porijekla poslije eksplozije koje je u noći između ponedjeljka i utorka potresla najuži centar Rima i u kojoj je ranjeno 39 lica, pretežno inostranih turista.

Do sada jedini uhapšen zbog tog atentata, Libanac palestinskog porijekla, Ahmad Ali Hosen Sereja (27), po svjedočenju je i jedini počinilac terorističkog akta, tvrdi se u rimskoj policiji. Pretpostavlja se da iza njega stoje ili frakcija Libanske revolucionarne armije ili pak „Islamski džihad“, organizacije čiji su se pripadnici posljednjih mjeseci već oglašavali terorom u Italiji.

U međuvremenu, najveći dio povrijeđenih, među kojima je 26 stranih državljana, oštećena je iz bolnice poslije ukazane pomoći. Svega sedam lica zadržano je na liječenju sa težim povredama ali ljekari saopštavaju da su svi van životne opasnosti.

TRAGOM PISANJA „VEČERNJIH NOVO-STI“

Bošković ne poriče, ali...

● Slobodan S. Bošković, književnik iz Banjaluke, tvrdi da je iz revolta i ogorčenja zbog odnosa prema djelu njegovog rođenog brata, pokojnog Mila S. Boškovića, namjerno u svojoj knjizi „Tuđi mrtvi“ objavio Milovu pripovijetku „Tuđi mrtvaci“ ne bili na taj način skrenuo pozornost kulturne javnosti Crne Gore na njegov skoro zaboravljeni književni opus

Beogradske „Večernje novosti“ su u broju od 16. septembra ove godine pod naslovom „Milo napisao, brat potpisuje“ objavili tekst u kojem se tvrdi da Slobodan S. Bošković, književnik iz Banjaluke, pod svojim imenom godinama objavljuje književnu zaostavštinu svog pokojnog brata Mila Boškovića.

U tekstu se kaže da se u zbirci pripovijedaka Slobodana S. Boškovića, objavljenju od banjalučkog „Glasu“ i naslovljenoj kao „Tuđi mrtvi“, nalaze tri pripovijetke njegovog pokojnog brata. „Novosti“ kažu: „Pripovetka „Tuđi mrtvaci“ iz ove zbirke objavljena je još 1974. godine u „Stvaranju“ br. 2. samo što njen autor nije Slobodan, već njegov stariji brat Milo S. Bošković. Ostalo je inače sve isto. Svaka tačka, zarez, crtica. Jedinu razliku je u prezimenu jednog junaka u knjizi što je, naravno, neznačajno. „U Novostima“ se još kaže da je u knjizi „Tuđi mrtvi“ Slobodana S. Boškovića, sa neznatnim izmjenama objavljena i priča „Toliko“ i „Noga“, čiji je autor takođe Slobodanov brat Milo. Tvrdi se i da je Slobodan S. Bošković u svojoj najnovijoj poetskoj knjizi „Nepodobna zvijer“ — izdavač Kulturno-prosvjetna zajednica Pljevlja 1985. godine, takođe objavio neke pjesme svoga brata i da „književni stručnjaci ističu da se ova zbirka po malo čemu razlikuje od Milove zbirke „Psalmi“, objavljene za njegova života.

U razgovoru sa dopisnikom „Večernjih novosti“, objavljenom juče Slobodan S. Bošković kaže: „Nešto od optužbi je ipak tačno. Milova pripovetka „Tuđi mrtvaci“, koju je on objavio još za života, stvarno se našla u mojoj knjizi „Tuđi mrtvi“, pod mojim imenom. Međutim, ovu priču sam objavio još ranije u časopisu „Život“, takođe pod svojim imenom, ali to niko nije primetio. Zašto sam to uradio? Iz revolta i ogorčenja zbog odnosa prema Milu i njegovom književnom delu. Sve što je on napisao ostalo je nekako anonimno. Nema ga ni u jednoj crnogorskoj antologiji ni poezije, ni proze, iako je to zaslužio pre mnogih tamo zastupljenih. Njegovog imena i dela nema ni u enciklopediji, a mesto su dobili neki trećerazredni pisci. Od svega, uspešni smo da mu u jednom lepom parku u Kolašinu podignemo bistu. Zato sam htio da na neki način skrenem pažnju na njegovo književno delo, pa sam i svojoj zbirci dao ime po njegovoj pripovetci, ne bi li to postalo što uočljivije. Tek posle dve godine izgleda da sam uspeo“.

Kako u posljednja dva dana nismo uspjeli da stupimo u kontakt sa Boškovićem, u sutrašnjem „Glasu“ donosimo razgovor sa Slobodanom S. Boškovićem u kojemu on objašnjava uzroke i posljedice ovog slučaja, koji je senzacionalno odjeknuo u banjalučkim kulturnim krugovima.

N. GUZIJAN

KAKO ŽIVE PISCI

BEOGRAD, 18. septembra (Tanjug) — Kako žive pisci, javnost se obavještava ili alarmantnim upozorenjima književnih organizacija o oskudici i bijedi, ili saopštenjima o visini poretka koji početkom godine izazivaju uzdahe onih koji oporezivanju ne podliježu. Čitav prostor između toga ostaje u magli nerazumijevanja i protivričnosti — vrednovanja duhovnog rada, sa intervalima u kojima autori ističu da su za stvaralaštvo malo plaćeni, a posrednici (izdavači i ostali) da su troškovi autora sve veći.

KAKO ŽIVE SPORAZUMI

U četiri naše republike (Srbija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska i Slovenija) postoje samopravni sporazumi između izdavača i autora koji bi trebalo da regulišu ovu problematiku. Namjera sastavljanja je bila ne samo da u odnosu izdavač-pisac bude sa što manje sjenki ili najma, već i da se time obezbijedi društveni uticaj na razvoj književnosti, izdavaštva i cjelokupnu kulturu u zemlji. Da li se i koliko u tome uspjelo vidi se na primjeru sporazuma Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Oba sporazuma predviđaju da kriterijumi i mjera za određivanje naknade piscima polaze od kvaliteta djela, prodaje i visine prosječnog ličnog dohotka, u republici. Iznos koji pripada autoru određuje se, podsjetimo, prema autorskom tabaku, po stihu, po postotku od prodajne cijene knjige ili u paušalu. Sporazum hrvatskih izdavača i pi-

Po narudžbini i stihu

saca određuje da se za prevod dobije trećina naknade za autorski tekst, a za originalni stih jedan odsto naknade za tabak originalne proze u BiH 0,75 odsto (za prevod 0,5 odsto). Ako je dogovoreno plaćanje prema prodaji knjige, piscu se podnosi izvještaj o prodaji, a zanimljivo je da naknada bezobzira na prodaju ne može biti manja no što bi iznosila da je ugovoreno plaćanje po autorskom tabaku. Paušalna naknada prepustena je slobodnoj pogodbi, ali je napomenuto da ne može biti niža od dvije trećine iznosa koji bi autoru pripao da je računica izvedena na osnovu broja autorskih tabaka. Ako se autor opredijeli za paušalnu pogodbu, polovinu iznosa dobija pri potpisivanju ugovora a polovinu pri predaji rukopisa. Zainteresovanost čitalaca za knjigu određuje 70 odsto prihoda pisca, ako se tako, dogovori sa svojim izdavačem, a ako „radi po tabaku“, najveći procenat dobija prilikom predaje rukopisa.

ZAMKE SLOBODNE POGODBE

Mada pripada specifičnim i veoma promjenljivim kategorijama, kreativni, posebno umjetnički rad počesto zavisi od naoko nedostupnih konjunktura ekonomskog i političkog porijekla. Zato je razumljiv na prvi pogled odbijajući član pomenutih sporazuma koji pre-

dviđa da se visina naknade za djelo po narudžbini određuje slobodnom pogodbom. To je, istina i prostor za olake procjene i zloupotrebe, pa pisci najčešće imaju pravo žalbe. Ako izdavač ne prihvata naručeno djelo, autor zadržava akontaciju, a ukoliko djelo ne odgovara dogovorenoj koncepciji dužan je da akontaciju vrati. Prema tome, zaštićeni su, bar naizgled, oni pisci čija djela ne ugledaju svjetlost dana iz „neknjiževnih razloga“.

Zanimljivo je i to da pisci može za svoje potrebe uzeti dogovoreni broj knjiga, da se može pozivati na ugovorom predviđenu propagandnu djela (mnoge „pojave“ u zajedničkim radovima i drugim medijima sad su jasne onima koji za-

ovu klauzulu nisu znali pa su se pitali zašto neko djelo ima publicitet koji ne zasluđuje). Predviđena su promocije, intervjui, književne večeri, pa čak i dogovor o izboru književnih kritičara kojima će se dostaviti recenzentski primjerci. Sporazum u BiH izričito naglašava da izdavači koji mu ne pristupe ne mogu računati na materijalnu podršku odgovarajućih SIZ-ova u svojoj redovnoj djelatnosti, a posebno za objavljivanje novih djela savremenika.

Tako stoji na papiru, a sudeći po tome autori nemaju previše razloga za jadikovku. Da li je u praksi sve zaista tako, sa obzirom na nevjerojatnu sposobnost izigravanja dogovorenog dovedenu na do-

U DOMU KULTURE

Književno veče Vesne Parun

BANJALUKA, 18. septembra — Gost književne tribine Doma kulture u Banjaluci, koja će se održati 19. septembra, je znamenita jugoslovenska pjesnikinja Vesna Parun. Književno veče Vesne Parun predviđeno je za 19 sati u vijećnici Doma kulture. Sluhove će govoriti, osim pjesnikinje, i dramska umjetni-

ca iz Zagreba Branka Cvilković. Pored ovog nastupa Parunova će biti gost i u Laktašima, gdje će 20. septembra u 18 sati govoriti svoju poeziju u Domu kulture. Takođe je predviđen i susret pjesnikinje sa učenicima banjalučke Gimnazije.

N. G.

U BOSANSKOGRADIŠKOM CENTRU ZA SREDNJE USMJERENO OBRAZOVANJE „ENVER ŠILJAK“

Kriteriji oštrij, manja prolaznost

● U odnosu na raniji period smanjen je procenat prolaznosti i srednja ocjena, što govori o sve oštrijem kriteriju prilikom „mjerjenja“ učeničkog znanja i vladanja

BOSANSKA GRADIŠKA, 17. septembra — U bosanskogradiškom Centru za srednje usmjereno obrazovanje „Enver Šiljak“ su na dobrom putu da riješe dugogodišnje probleme, barem kada je riječ o odnosima prema radu i kvalitetu vaspitno-obrazovnog procesa. Istina, ovaj kolektiv ima još dosta materijalno-finansijskih teškoća o kojima će, po svemu sudeći, morati da brine šira društvena zajednica. Međutim, da bi se u tome uspjelo, potrebno je poboljšati djelovanje društveno-političkih organizacija i samoupravnih organa u ovoj vaspitno-obrazovnoj ustanovi.

Ove godine smo otvorili novo odjeljenje iz oblasti matematičko-fizičko-računarske struke, ali nam nedostaju sredstva za njegovo opremanje, posebno računarima, kaže Živko Malešević, direktor Centra za srednje usmjereno obrazovanje „Enver Šiljak“ u Bosanskoj Gradišci. „Takođe, trebalo bi ostale kabinete bolje opremiti nastavnim sredstvima ako želimo osavremeniti vaspitno-obrazovni rad, dodaje Malešević.

Od 2.292 učenika, koliko ih se protekle godine obrazovalo u bosanskogradiškim srednjim školama nastavu je sa uspjehom završilo 2.012, tako da

je procenat prolaznosti iznosio 87,78 odsto, što je za 3,5 procenta manje nego godinu dana ranije. Smanjena je i srednja ocjena prolaznosti, što govori o sve izoštrijenijem kriteriju prilikom mjerjenja učeničkog znanja i vladanja. U ovoj

vaspitano-obrazovnoj ustanovi smatraju da je potrebno kvalitet vaspitno-obrazovnog rada dizati na viši nivo, ali i prevazići sadašnju opuštenost koja je ovladala u nastavi. Koliko će se u svemu tome uspeti, zavisi od rješavanja dosta složenog materijalnog položaja prosvjetnih radnika, čiji je prosjek mjesečnih primanja, i posije povećanja od 10 odsto, dostigao 38.600 dinara. Rješavanje stambenih pitanja u ovom kolektivu je posebna priča.

V. SLIJEPEČEVIĆ

U DOMU JNA DO KRAJA SEPTEMBRA

SLIKE MILANA KOVAČEVIĆA

BANJALUKA, 18. septembra — U izložbenom salonu Doma JNA otvorena je sinoć prva samostalna izložba slika Milana Kovačevića, radnika čičana Ate-ija slikara i vajara RKUD-a „Pelagić“. Kovačević se predstavio sa dvadesetak slika, ulja na platnu i kolaža, uglavnom radenih u protekle tri godine. Mladi stvaralac bavi se slikarstvom od 1976. godine, a do sada je izlagao na četiri kolektivne izložbe. Uz seksstet „Pelagića“, izložbu je otvorio Smajo Sikirić, ističući praksu Doma JNA da podstiče stvaralaštvo mladih i njihovo prvo samostalno izlaganje. Izložba Milana Kovačevića biće otvorena do kraja mjeseca.

J. P.

● Kako vrednovati „duhovni“ rad pitanje: dok autori ističu da su slabo plaćeni i govore o oskudici, a posrednici (izdavači i ostali) da su troškovi autora sve veći, čitaoci — publika tek su posmatrači koji se ne snalaze u procentima, paušalima, honorarima, ugovorima...

mačem tlu do savršenstva, ostaje da se vidi kad se uskoro povodom ostvarivanja dogovorenih sporazuma izdavači i pisci u SK SSRRJ, okupe za zainteresovani. Do sada su u sličnim prilikama autori obično bili zaobidjeni. Da li će tako biti i ovog puta?

SVIJET KNJIGE

Dobitnici Nagrade „Zija Dizdarević“

SARAJEVO, 18. septembra (Tanjug) — Žiri za izbor najboljih pripovijetki osmog konkursa

Susreta „Zija Dizdarević“ odlučio je da se prva nagrada dodijeli autoru Darku Lukiću iz Sarajeva za pripovijetku „Triptih“, druga Safeti Ohođaš iz Pala kod Sarajeva za „Australijsku zebu“ a dvije treće nagrade Miroslavu Prstojeviću iz Sarajeva za pripovijetku „Oglas“ i Pavlu Stanišiću iz Doboja za „Balton koji lebdi“.

Na ovogodišnji konkurs „Zija Dizdarević“ za pripovijetku stiglo je više od stotinu radova. Nagrade će ovogodišnji dobitnicima biti uručene na svečanosti akademiji Osmih susreta „Zija Dizdarević“ u Kreševu 28. septembra.

KADA ĆE SE ISELITI BANJALUČKI „BARAKAŠI“

● Izmjene u samoupravnom sporazumu za obezbjeđenje sredstava usporile izgradnju stanova solidarnosti iako je Rezolucijom društveno-ekonomskog razvoja banjalučke komune predviđeno da svi „barakaši“ dobiju stanove do kraja ove godine.

Kada će 63 banjalučke porodice, koje još od zemljotresa iz 1969. godine žive u barakama, dobiti toplije i komfornije stanove, trenutno izgleda niko ne zna.

Rezolucijom društveno-ekonomskog razvoja banjalučke komune za ovu godinu predviđeno je „klijvica“ nužnog smještaja u barakama. Međutim, kako sada stvari stoje, teško je povjerovati da se ovo društveno opredjeljenje realizuje i u naredne dvije-tri godine. Nedostatak sredstava za kupovinu stanova za te porodice je najbolji dokaz.

Nema para

Zaključivanjem samoupravnog sporazuma o obezbjeđivanju solidarnih sredstava za stambenu izgradnju, prema čijim odredbama su svi zaposleni izdvajali dva odsto od bruto-ličnog dohotka, računalo se da će se stanovi za „barakaše“ graditi mnogo brže. Kada se potpisivao ovaj sporazum, svi su bili za što bržu njegovu primjenu iako su i potpisnici ovog, za Banjaluku sigurno značajnog dokumenta, za svoje radnike koji žive u barakama trebali da obezbijede 50 odsto od vrijednosti stana.

Međutim, kada je trebalo izdvojiti taj dio sredstava, upravo to je bio kamen spocicanja za mnoge. Akcija je jednostavno izgubila u tempu jer gotovo nijedna radna organizacija nije izdvojila tih 50 odsto sredstava. Tome je kumovala i akcija Sindikata koji je izričito tražio da radnici koji sa svojim porodicama žive u baraka-

ZAVRZLAME PRODUŽUJU ROKOVE

ma stanove dobijaju na redovnoj raspodjeli.

Tako su, eto, sve te zavrzlake doprinijele da se akcije gotovo potpuno ugasi. Međutim, SIZ stanovanja je krajem prošle godine, inicijativom za izmjenu člana 16. Samoupravnog sporazuma o obezbjeđivanju solidarnih sredstava za stambenu izgradnju, kod mnogih ponovo podstakao razmišljanja o ozbiljnijem rješavanju ovih problema. Tom izmjenom je predviđeno da udruženi rad za svoje radnike, za koje je neophodna kupovina stanova iz sredstava solidarnosti, može obezbijediti i manji iznos od 50 odsto sredstava. To će, kako se očekuje, ubrzati izgradnju stanova solidarnosti.

Moglo i ranije

„Mislim da smo pitanje smještaja „barakaša“ mogli riješiti i ranije da je udruženi rad imao malo više razumijevanja. Međutim, ovom izmjenom Samoupravnog sporazuma mislim da će se naša društvena opredjeljenja o izgradnji stanova solidarnosti konačno početi i realizovati - kaže Danijel Haznadar, sekretar SIZ-a stanovanja.

Na račun SIZ-a stanovanja za izgradnju stanova solidarnosti za smještaj porodice, koje, evo, već drugu deceniju žive u barakama, trenutno ima 93,5 miliona dinara. Međutim, procjene su da će krajem ove godine za tu namjenu biti 170 miliona dinara.

Ako se uzme da je prosječna cijena dvosobnog stana od 60 kvadrata po današnjim cijenama sedam miliona dinara, za sakupljena sredstva bi stanove moglo dobiti gotovo 25 porodica. Kada bi 50 odsto sredstava obezbijedio i udruženi rad, moglo bi se riješiti još toliko stambenih problema. Ali šta za još 14 stanova, nikome nije jasno. Kada stanove dobije i pedesetak banjalučkih porodica (barakaša), predstavljajući to svakako veliki uspjeh. Tada će se vjerovatno naći i rješenje za preostalih 14 porodica. Međutim, sasvim je sigurno da će, ipak, najgori biti ako se bude čekalo. Inflacija i stalno povećanje cijene izgradnje stana će biti i ovo malo para koje su do sada sakupljene.

Izvesno je, dakle, da se banjalučke barake, koje predstavljaju prava rugla među modernim stambenim zgradama, neće još dugo porušiti. Tako mnogim „barakašima“ i dalje ostaje da se u tješnim i dobrim dijelom razrušenim barakama snalaze kako znaju i umiju. Isina, u SIZ-u stanovanja rekoše da će barake koje su najviše oštećene sanirati i bar malo im produžiti vijek trajanja.

Međutim, sigurno je da se tu neće mnogo promijeniti. Jedino rješenje je da se ovo gradsko ruglo ukloni jednom ozbiljnom društvenom akcijom u kojoj sigurno ne bi smjelo olakoziti preko utvrđenih obaveza i rokova.

V. DUBOČANIN

IZ „VELEPREHRANE“ PREKO SINDIKALNIH ORGANIZACIJA UZ OTPLATU

Raznovrsna zimnica

Osnovne namirnice za zimnicu zaposleni Banjalučani moći će da nabave s mogućnošću otplate u više rata, a „Veleprehrana“ najavljuje dobar i raznovrstan izbor

Od 1. oktobra ove godine radnici i građani će moći da nabave zimnicu organizovano preko osnovnih sindikalnih organizacija u svojim kolektivima.

Naime, „Veleprehrana“ je istakla ponudu za nabavku zimnice svim sindikatima banjalučkih radnih kolektiva. Asortim n ponudene robe je zadovoljavajući, tako da će se radnici moći snabdjeti: krompirom (46 dinara), crvenim lukom (45,50 - 53), bijelim (180), dok će cijene za grah, svjež kupus i jabuke zavistiti od dnevnih tržišne cijene. Osim ovih proizvoda, postojaće i mogućnost nabave preadevina od voća i povrća, suhomesnatih proizvoda i svježih svinjskih polutki po vrlo povoljnim uslovima.

Za obezbjeđenje zimnice ovim putem vlada veliko interesovanje,

što je razumljivo s obzirom na to da će i cijene, u periodu izdavanja robe, biti za 10-20 odsto niže od cijena istih proizvoda u maloprodaji, a postojaće i mogućnost otplate u ratama.

Kako smo saznali, „Veleprehrana“ je obezbijedila dovoljne količine namirnice koje je planirala na bazi procjene realizovane robe putem zimnice u protekloj godini. Kolektivi koji još nisu izvršili porudžbinu imaju vremena da to urade do kraja mjeseca.

Na kraju treba istaći i to da je „Veleprehrana“, nudeći niže cijene poljoprivrednih proizvoda i pogodnost otplate u ratama, omogućila da se zimnicom snabdiju i radnici sa niskim mjesečnim primanjima, što je i krajnja svrha ove akcije.

A. M.

POVODOM NEDJELJE BORBE PROTIV TUBERKULOZE U MZ BORIK

Održano predavanje

Oblježavajući Nedjelju borbe protiv tuberkuloze mjesne konferencije crvenog krsta Borik I, II, III i IV održale su sastanak u sali mjesne zajednice, na kojem je predavanje održala doktorica Edina Filipović. Ovom poučnom predavanju prisustvovao je veliki broj građana i učenika OŠ „Mirko Višnjić“. Ujedno je prikazan i film o ovoj temi pod nazivom „Sada i zauvijek“.

M. V.

POČELA REKONSTRUKCIJA ULICE NURIJE POZDERCA

Prije nekoliko dana Ulica Nurije Pozderca pretvorena je u pravo gradilište. Započela je rekonstrukcija jednog dijela ove ulice. Komunalci su krenuli od Ulice Kasima Hadžića prema Tvornici obuće „Bosna“. Biće rekonstruisano dvije stotine metara. Za kompletno uređenje ove ulice potrebno je oko deset miliona dinara, a njih je obezbijedio SIZ za izgradnju Banjaluka. Radove će obaviti OOUR „Put“ iz Banjaluke. Rekonstrukcijom ove ulice

Komunalci „Put“ obećaju da će prvi dio završiti prije roka

Prije roka

predviđeno je kompletno presvlačenje asfaltne trake i ovičnjavanje u predviđenoj dužini. Pri ovim radovima najviše moramo voditi računa da ne oštetimo korijenje drvoreda što je od bitnog značaja. Za sada nam vremenski uslovi dobro služe.

pa treba očekivati da se trenutni poslovi završe i prije roka. Odnosno krajem septembra kaže Josip Lipovac, predradnik u OOUR-u „Put“ iz Banjaluke.

M. ŠUKALO

NOVO U UGOSTITELJSTVU

Terasa za hotel „Slaviju“

Na bivšem parking-u ispred INCEL-ovog hotela „Slavija“ ovih dana je rađeno na uređenju i pretvaranju ovog prostora u ljetnu baštu-terasu, zelenu površinu i dio prostora koji je namijenjen za reklamne panoe.

Investiciona vrijednost radova je oko 400 hiljada dinara mada bi bila mnogo veća da nam u pomoć nisu priskočili omladinci naše radne organizacije, koji su organizovali radnu akciju, a i pomoć drugih OOUR-a INCEL-a nije zanemarljiva, kaže Milivoje Glišić, šef Komercijalne službe ugostiteljstva.

Otvoravanje nove terase za hotel „Slaviju“ je istovremeno i mogućnost za veći promet, a „priskoćice se u pomoć“ i obližnjem hotelu „Palas“, koji će privremeno biti zatvoren zbog predstojeće sanacije i renoviranja. Takođe, sa povećanjem poslovnih mogućnosti u OOUR-u Ugostiteljstvo planiraju i prijem nekoliko radnika ugostiteljske struke za potrebe „Slavije“.

Iako terasa hotela neće biti zvanično otvorena, ona će ovih dana proraditi, što predstavlja još jednu mogućnost za lijep provod u ovim toplim jesenjim danima a u proljeće će ovdje, kako reče Glišić, za goste biti organizovana i gostovanja estradnih umjetnika.

Z. PAVLOVIĆ
Snimio: D. RELJIĆ

Zvanično od proljeća, a već ovih dana moći će se uživati i nova terasa „Slavije“

AEROZAGAĐENJE

Prema podacima dobijenim od banjalučkog Instituta zaštite za 17. i 18. septembar 1985. godine koncentracija sumpor-dioksida po kubnom metru izmjerena je: u Centru 7, Boriku 16, Mejdanu 7, Vrbani 6, Česmi 10 i Delibašinom selu 19 mikrograma. Dozvoljena gornja granica kratkotrajne koncentracije iznosi 500, a dugotrajne 150 mikrograma.

Koncentracija čadi po kubnom metru izmjerena je: u Centru 21, Boriku 12, Mejdanu 9, Česmi 10, Vrbani 8, Delibašinom selu 10, a dozvoljena gornja granica i kratkotrajne i dugotrajne koncentracije je 150 mikrograma.

PIJAČNI BAROMETAR

POVRĆE: luk 60, bijeli luk 200 do 250, paradajz 60 do 100, zeleni paradajz 50, plavi patlidžan 70, do 80, kupus 80, keji 100, karfiol 120, blitva 150, špinat 200, mrkva 100 do 120, paprika 70 do 100, cikla 50, krompir 50, do 60 dinara po kilogramu.

VOĆE: grožđe 120 do 180, banane 400, breskve 150, jabuka 80 do 120, kruške 70 do 150, šljive 100, drenjak 200, kupine 300, dinje 100, lubenice 60 dinara po kilogramu. MED: 500 do 600 dinara po kilogramu.

JAJA: 15 do 20 dinara po komadu.

MLIJEČNI PROIZVODI: sir 350 do 450, kajmak 450 do 500, uzički kajmak 1.000 dinara po kilogramu.

CVIJEĆE: karantil 20 do 30, ruže 50 do 60, dalija 20, gerber 60, gladiole 30 do 40, hrizantema 150, iris 120, lilijan 163, astromerija 50 dinara po struku.

Z. P.

KOMUNISTI NA OPTUŽENIČKOJ KLUPI:

KROZ REŠETKE - SLOBODA

„Izbacite ga napolje...“

O cjenjujući gornji akt Gradskog suda Imunitetni odbor smatra da delo pokušano atentata na Mj. V. nasljednika prijestola i djelo ubistva pokojnog Draškovića treba svestrano i ozbiljno ispitati. Dužnost je suda da nađe istinu i zadovolji pravdu. Sud uvjerava da bi potrebno bilo, radi pronalaska istine, da uzme na krivični ispit i gore imenovane g.g. poslanike. Sud iznosi taj zahtjev na osnovu materijala istrage kojim raspolaže, a specijalno na osnovu iskaza samog atentatora. Narodna skupština nema razloga da omete tok istrage tim što ne bi dozvolila da se g.g. poslanici uzmu na ispit i da se prema njima povede krivična istraga kojom će se utvrditi njihova krivica ili nevinost. Izdati poslanici suda ne znači u isto vrijeme i osuđeni ih. Zadatak Imunitetnog odbora i Narodne skupštine nije da traži pune dokaze o krivici izabrenih poslanika. To je zadatak suda. Imunitetni odbor i Narodna skupština imaju samo da zaštite poslanike u slučaju ako su uvjereni da su naročito spremljeni izmišljene krivice poslanicima od strane vlade i njenih organa da bi se ganjali politički neprijatelji. To ovdje nije slučaj. Djelo pokušano atentata postoji, djelo ubistva jednog bivšeg ministra postoji; kad je sud došao do zaključka da po osnovu iskaza atentatora treba uzeti na krivični ispit još izvjesna lica iz reda narodnih poslanika, onda mu to treba dozvoliti. To zahtijeva interes iznalaženja istine, a i interes samih otkrivenih, da bi im se dala prilika - ako su nevini - da tu nevinost kod suda dokažu.

Stoga Imunitetni odbor ima čast predložiti Narodnoj skupštini da se izvoli odzvatiti pozivu Gradskog suda i da iz suda gore imenovane narodne poslanike.

Pritokom donošenja ovog rješenja u Odboru, članovi gg. Kaclerović i Krasojević nisu mogli glasati pošto su ovim aktom direktno zainteresovani.

Za izvjestioca je određen g. Ninko Perić, narodni poslanik.

Posljednji govor jednog komunista u Skupštini

Potpuna kompromitacija Skupštine i pred sopstvenim narodom i pred svjetskom javnošću neminovno je dolazila. Služeci se bez ikakvih skrupula režimom nasilja i bijelog terora. Skupština se u stvari sasvim odrekla svojih prava da zastupa interese naroda, izdajući sudu legitimne predstavne stotina hiljada biraca.

Kad je došlo do debate o zahtjevu Imunitetnog odbora, jedini poslanik buržoaske većine u Parlamentu, koji je ustao protiv tog „čudovišnog akta“ bio je radikalni disident dr **Momčilo Ivančić**. On je odmah naglasio da se u narodu i zemlji stoga vještačka psihoza koju stvara nesvesni i ponaređeni podjaruje. Ivančić je rekao:

„Potrebno je osuđiti i anarhizam odzgod. anarhizam koji je počeo od famozne Obznane, pa trajao kroz cijelu ustavnu borbu, i koji je uvijek došao do izraza kada su sa jednim cinizmom zapušena usta Narodnoj skupštini da ne može da kaže o jednom čudovišnom zakonu nijednu ozbiljnu riječ. Komunisti su pozdravili govor dr Ivančića, a iz vladinog centra se začuo povik:

„Izbacite ga napolje! on je isti kao i oni!“
Kad se atmosfera malo stišala, za riječ se javio **Triša Kaclerović**, predsjednik Komunističkog kluba. On je bio posljednji narodni poslanik - komunista koji je govorio u Skupštini monarhističke Jugoslavije. Kaclerović je tada rekao:

„Ako je bilo pametnih i ozbiljnih ljudi koji se u ovakvoj atmosferi ne zadovoljavaju osjećanjem, koji su još i mogli da posumnaju da je 58 komunističkih poslanika moglo biti angažovano ma i u najslabijoj formi u ova dva zločina, poslije ovoga akta, ovako nezgrapno konstruisanog i poslije mjesec dana od učinjenog atentata - moraju doći do uvjerenja da se ovdje, u Jugoslaviji obnavlja istorija, odnosno metode bivšeg austromadarskog režima, metode poznate u

Suđenje koje je režim pripremao punih sedam mjeseci i prije ko- ga je kroz Glavnjaču prošlo više od deset hiljada ljudi, počelo je 25. januara 1922. godine, a cilj mu je bio da potpuno raščisti s Komunističkom partijom, da je i sudski optuži za rušenje ustavnog poretka i na taj način omogućiti jači progon komunista i radničke klase

„veleizdajničkoj parnici“ - metode koje su brutalno primjenjivane na Srbe koji su živjeli u Austro-Ugarskoj.

— U „veleizdajničkoj parnici“ u Zagrebu 1909. godine, optuženim Srbima austrijska vlast je stavljala na teret još i to što su kod njih nadene čaše iz Vrnjačke Banje sa likom kralja Petra! Tada su Srbi zbog srbijanskih čutura, zbog peškira i košulja na kojima su izvezena trobojke, proglašavani kao veleizdajnici.

(Kaclerović je ovim aludirao na poznati „veleizdajnički proces“ u Zagrebu, 1909. godine. Tada je austrijski istoričar Fridjung, pomoću falsifikovanih dokumenata, optužio vodstvo hrvatsko-srpske koalicije, na čelu sa **Franjom Šuplićem** i **Sveležarom Pribičevićem**, da je plaćenička agencija srpske vlade. A isti taj Pribičević se sada služio Fridjungovim metodima u hajci protiv komunista pripremajući im Vidovdanski proces, kao „plaćenim agentima“ Moskve).

„Partiju i ideje ne možete uništiti“

— Ja smatram - rekao je dalje Kaclerović - da ce to biti unikum, koji se neće zaboraviti i koji ce se zabilježiti u svim parlamentima ubuduće, pa i u našem, na osnovu čega je jedna Skupština posle izglasavanja Ustava mogla da donese odluku pausalno, en bloc, da se 58 poslanika izda sudu.

— Pošto je detaljno analizirao zahtjev isjednog sudije, potpuno ga opovrgavajući, Kaclerović je na kraju rekao:

— Pred vas postavljam ovo pitanje: Neka bilo svi, bilo neki od 58 narodnih poslanika budu lišeni slobode samo na osnovu tih golih pričinjanja i riječi, pa poslije da taj sam isjedni sudija u toku istrage bude prinuđen da prekine istragu, bilo da sud ponudi to rješenje o stavljanju u pritvor, bilo da prvostepeni sud na dan suđenja oslobodi sve te ljude kao potpuno nevine, onda - šta ste vi uradili? Šta ste to onda značili? Da li će onda moći Skupština da kaže: Mi smo bili bona fide. Sud nas je ubijedio a, međutim, poslije se vidjelo da od svega toga nije bilo ništa.

Neko je tada dodao iz centra:

— Mi smo imali pravo da to učinimo!

Kaclerović je mirno nastavio:

— Ja to ostavljam vašoj savjesti i političkoj uvidavnosti i smatram, gospodo, da ste imali pravo, a to pravo je zasnovano na vašoj sili i na vašem četu, da donesete jedan zakon kojim biste proskribovali, kao većina, jednu manjinu, da rasparite cijelu jednu partiju, da proskribujete ideje. Ali smatram da nemate pravo da u bezumije idete do krajnjih granica i predete dopuštene granice. I neće dugo proći, gospodo, doći će skoro vrijeme kada će se utvrditi još jednom da ne samo što niste uspjeli da politički, moralno i fizički uništite izvjestan broj ljudi, nego niste uspjeli ni da uništite partiju niti da uništite ideje. Mi ćemo izaci preporođeni i prečišćeni staćemo na čvrste noge, i nema te sile - pa makar tu bila i ova sila koja stoji pod zaštitom Bijele ruke - koja bi mogla da uništi našu partiju i koja bi bila u stanju da uništi naše ideje!

Bila je to posljednja riječ izgovorena od komunističkog poslanika u parlamentu monarhističke Jugoslavije.

Počelo je suđenje

Poslije pve sjednice komunistički poslanici su izručeni sudu. Zatim su počele višemjesečne pripreme za pozanti Vidovdanski proces, koji je definitivno krahirao. Monarhistička vlada nije od njega ni očekivala „veliku dobit“ ali je već bila ostvarila svoj cilj: Zakonom o zaštiti države KPJ je bila raspuštena, njeno rukovodstvo pohapšeno ili nažerano u emigraciju, parlament je potpuno pao u ruke reakcionarnih stranaka, a borbene narodne mase koje nisu mogle više trpjeti režim Bijele ruke ostavljene su privremeno same sebi.

Tako je izgledao uvid u suđenje rukovodstvu KPJ, koje je režim spremao punih sedam mjeseci, sa ciljem da na njemu potpuno raščisti s Komunističkom partijom, da je i sudski optuži za rušenje ustavnog poretka u državi i na taj način omogućiti jači progon komunista i radničke klase.

Suđenje je zakazano za 25. januara 1922. godine u zgradi Prvostepenog okružnog suda u Beogradu u takozvanom „seljačkom sudu“.

Na optuženičku klupu su stavljena 33 „krivca“: 15 je optuženo za spremanje i pokušaj atentata, a ostalih 18, kao predstavnici KPJ, za djelo komplota. Među optuženima su bila dva sekretara Centralnog partijskog veća: **Filip Filipović** i **Vladimir Čopić** kao i još osam komunističkih poslanika, od kojih pet članova Izvršnog odbora KPJ. Po profesijama, među optuženima je bilo (fuzimizajući optužene po djelu komplota) i deset radnika, jedan novinar, dva profesora, jedan službenik i jedna domaćica.

Vidovdanski proces je izazvao veliko interesovanje ne samo u jugoslovenskoj nego i u svjetskoj javnosti. Da bi se on pripremio, kroz Glavnjaču je za sedam mjeseci prošlo više od deset hiljada ljudi. Štampa je pisala o njemu u dana u dan i poslije izricanja presude 23. februara 1922. godine.

Na sam dan suđenja dvorana Okružnog suda je bila prepuna publike, ali uglavnom one koja je imala specijalne propusnice od policije. Zandarmi nisu svima dozvoljavali ulaz. Istovremeno su pojačane mjere obezbjeđenja u svim okolnim ulicama, kao i u cijelom Beogradu, da ne bi došlo do kakvih demonstracija ili pobune. Režim je vrlo dobro znao kakve posljedice može imati i najmanja neopreznost na ovom procesu, čiji je glavni cilj bio - napad na KPJ.

Optuženi su dovedeni u 9 sati ujutro. Branilo ih je 11 poznatih advokata.

Sudsko vijeće su sačinjavali: predsjednik - **Božidar Protić** i sudije - **Božidar Damjanović** i **Petar Tucaković**. Državni tužilac je bio sudija **Živojin Rašković**.

Među optuženima su sjedili redom: **Spasije Stejić**, zidar-ski radnik, **Ljudevit Lajos Čaki**, nadničar, **Jozef Jožić**, molerski radnik, **Nikola Kovačević**, saraci i narodni poslanik, **Vladimir Čopić** novinar i narodni poslanik, **Filip Filipović**, profesor i narodni poslanik, **Miloš Trebinjac**, profesor i narodni poslanik, **Čirilo Kolacik**, krojač, **Ilija Lazarević**, obućarski radnik, **Andreja Valenta**, zidar, **Jovan Nešić**, podjar, **Jovan Vimišićki**, nadničar, **Franjo Bukovski**, činovnik, **Duro Stančević**, tapetar i **Klara Libiš**, domaćica.

U sljedećem broju:

BEZ OLAKŠAVAJUĆIH
OKOLNOSTI

Andrea me nije gledala. Pokazivala je Damiru neke dokumente koji su se odnosili na kuću, a ja sam glupo okretao glavu ne znajući ni sam treba li i ja da nešto od toga vidim ili ne. Onda je Andrea najednom sklopila fasciklu s dokumentima. Sjetio sam se, da je činio nastavnik s dnevnikom kad bi zavrnulo za kraj časa. Damir je ustao i pozdravio se.

— Nazovi me - rekao je.

— Nazvat ću te - odgovorila je.

Krenuo je prema vratima, a da me nije ni pogledao. S vrata joj je poslao poljubac, a ona mu se široko osmijevala. Onda je reslutak prije nego što će zatvoriti vrata, reslutano mahnuo i meni rukom.

— Danas si vidio kuću - obratila mu se Andrea kad je Damir izišao, ali nekako službeno.

— Vidio sam je - potvrdno sam klimnuo glavom.

— I... šta misliš? - nastavila je sa ispitivanjem.

— Mislim da bi najbolje bilo da malo prošetaimo.

Nadžas se na njenom licu pojavila nevjeric, ali je brzo smijenio osmijeh. Kako mi se učinila lijepa u tom trenutku.

— Zar si toliko već umoran od posla - rekla je polako.

— Ne. Želim da popričamo.

— Prvo ćemo večerati. Jako bismo razočarani Jakobinu. Toliko se trudila.

Jakobina je, kao na poziv, počela unositi večeru. Andrea joj nije pomagala. Tek sam sad obratio pažnju na to. Večerali smo u šutnji. Jakobina je dva ili tri puta pogledala Andreu i činilo se da je vrlo zadovoljna.

Najvrednije slike Luke i Otoka i jedna od najznačajnijih zbirki na čitavoj jadranskoj

ROMAN U NASTAVCIMA (17)

Irfan
HORZOVIĆ

REA

obali, bile su u franciskanskom samostanu, kamo smo se uputili poslije večere. Zgušnjavali smo svoju šutnju od slike od slike, a kad smo ušli u redovničku blagovaonicu šutnja nas je potpuno preplavila.

Preko čitavog zida protezala se ogromna, uzbudljiva „Posljednja večera“. Andrea se, dok je gledala sliku, sve više gubila. Osjetio sam da je ovdje dolazila često, možda još od djetinjstva i da je ova slika bila neka vrsta njene opsesije. Na slici za koju se pretpostavljalo da je započeo možda najveći majstor venecijanske škole, a koju je završio Palma Mladi, svi su akteri bili poređani na uobičajen, gotovo kanonski način. Neobično je bilo ono što se događalo na podu, ispod stola. Neobično su bila i otvorena vrata na lijevom dijelu slike, vrata kao ukovirena slika za sebe, vrata iz kojih je pulsirao divlj, neputani život, a u čijem je prvom planu bila jedna žena, jedina žena naslić, koja je provirivala u sobu gdje se večeralo. Ispod stola je bio hrt koji je dokrajčivao ostatke jela.

Andrea je gledala u lijevu kut slike, u vrata. Kad smo izišli iz redovničke blagovaonice, napuštajući naslikane apostole u prirodnoj veličini i pse ispod stola koji su kupili koske, osjetio sam čudnu izmjenju zraka, kao da iz jeden zbilje prelazimo u drugu i,

neobično trgnuo sam se, imao sam osjećaj da je jedna od onih pasa sa slike pošao za nama, možda hrt koji je njuškao oko naših nogu. Naravno, ničeg nije bilo, čak ni čuvara u mantiji koji je bezglasno pratio naše razgledanje slike i ostalog samostalnog blaga, zbirke novca, knjiga, karata, posuda, školjki i filigrana, brončanin, srebrnih i zlatnih figurina. Andrea se naslonila leđima na balustradu i zatvorila oči. Smeđi mrak se lijepio na njene očne kapke. Zagrlao sam je i dotakao njene poluotvorene usne. Uplita se žedno svojim usnama u moje, u strastan poljubac, a zatim se naglo izvila, teško dišući, i spustila se dolje, na topik kamenu pod, zatvorenihi očiju, šireći svoj ogrtač i povlačeći me na sebe. Bila je gola, osim ogrtača na sebi nije imala ničega. Dok sam tonuo, učinilo mi se da vidim redovnik kako izlaze jedan za drugim i sablažnjivo se, ali to je bio samo moj grozničavi strah, ukorijenjen ko zna kad i ko zna zašto, strah koji je izazivao na pojavljivanje druge, one koji gledaju i pokazuju kaziprimita. Bili smo prokazani. Oko nogu sablažnjivih sablasti motali su se psi i njuškali, samo njuškali, nisu režali, nisu davali glasa od sebe, samo su bežumno njuškali i ja sam osjećao oko nas užasnu vlagu njihovih njuški, dok me Andrea vukla u otjelovljeno

snoviđenje, zadržano i strasno, kao da je snovna onog što mislim, kao da me čupa iz tog predjela nepotrebnih slabosti. Onda sam i sam podivljao i uronio u košmar. Našao sam se usred poklada u Luci. Bio sam žrtveni jarc na kom je jahala Andrea a oko nas su plesale maškare, čuli su se zvuci, piskovi i ritam različitih instrumenata. Andrea oči su bleskopljone. Zamisljao sam takva lica kako gola jaše na konju negdje pokraj planinske šume. I onda najčez, najčezarjen jarac ostaje sam. Privida mu se nevidljiva srna. Srna s neslućenom ranom. Love ulovljeni. S večeri, tugo, ko kome plen.

Andrea je ustala i otrčala niz stepenište gola prema moru. U momoj je rukama ostao njen ogrtač. Gledao sam u mrki luk i onda primijetio onog hrta sa tužnom uzicom koji je stajao nekoliko koraka dalje i netremice gledao u mene. Pomislio sam da će pojurići za Andream, da očekuje samo zvuk lovačkog rog. Nisam se usudio da ga otkrem, a takođeni da potčim. Pomislio sam da će pojurići za mnom, za golom Andream. Oštro sam ga gledao, zvrski i učinio korak prema njemu. Ustuknuo je i zatim se pokorno okrenuo i pošao. Čini mi se da je nestao negdje iza vrata samostana.

Pojurio sam niz stepenište. Nisam ni osjetio kad sam ušao u more. U more! U more! Bio sam zaslijepljen mrakom. Dugo je trajalo čitavu vječnost dok su mi se oči naučile dok nisam vidio Andreu, kako mi prilazi, mokre kosice, izranjavajući iz vode kao Kiprida. Zagrlao sam se očajnički. Plakala je poželio sam u tom trenutku da i ja zaplačem. Ali nisam mogao. Nisam mogao.

(nastavlja se)

SPORTSKI ŽURNAL

NAKON SUSRETA „DEBELIH“ I „MRŠAVIH“ U LAKTAŠIMA

Kapiten debelih Đoko Kesić u akciji

Događaj za pamćenje

Prošlo je već nekoliko dana od susreta „debelih“ i „mršavih“ u Laktašima, ali ovaj spektakularni meč ostao je tema razgovora u ovom mjestu. Još se priča kako su Đoki Kesiću, kapitenu debelih, sašivene gaće od šest metara platna i dva i po metra gume... Aco Topić vozač vatrogasne cisterne zaljevao je sa 8.000 litara vode „debele“ i njihove navijače u poluvremenu utakmice. Jedan od zapaženih igrača „debelih“ Ljubomir Petković je dan prije susreta vozio puna 24 sata da stigne iz Delčeva i odigra cijelu utakmicu. Nije mu smetalo ni njegovih 106 kilograma. Zanimljivo je reći: debeli su težili 2120 kilograma, a njihovi protivnici su bili „mršavi“ 840 kilograma. Na stadionu u Laktašima ostvaren je promet od petnaestak starih miliona. Konobar Aco Topić reče da to u normalnim okolnostima ostvari na deset utakmica regionalca Laktaša. Ovaj susret na kojem je oboren rekord stadiona posmatralo je više od 4.000 gledalaca.

SPORT U ANEGDOTAMA

Nije policajac

Fudbalski susret novinara Doboja i Banjaluke, odigran 14. septembra na Stadionu sportskih igara u Doboju svojski se, poslije vodstva gostiju od 4:0 raspalmsao kada su domaćini počeli da postizu pogotke i sredinu drugog dijela smanjili na 3:5. U žaru borbe Nikola Rašić, napadač ekipe Doboja, grmi na Slobodana Puhala:

- Izdrži još malo! Prati, pobogu, desnog bekal!
- Nisam policajac da ga pratim! obrecnu se Puhalo na kolegu.

JUBILEJI

Ligaška godišnjica rukometaša Borca

Uoči početka prvenstvenog nadmetanja rukometaša Sloge i Borca na parketu Sportske dvorane u Doboju održana je mala svečanost. U ime sportskih novinara Banjaluke Limun Papić uručio je kapiten Borca Zlatanu Arnaudoviću prigodan poklon, kojim je obilježena vrijedna godišnjica RK Borca. Naime, 14. septembra 1957. godine, Banjalučani su u Pančevu odigrali prvu prvenstvenu prvotligašku utakmicu.

NA DERBIJU PRIJEDOR — BEREK
Parada za „remi“

Na utakmici Regionalne fudbalske lige između Prijedora i Berek, najveće zasluge što je susret završen bez golova imao je odlični golman Berek Nikola Čobanović. Na snimku V. Mirkovića jedna od brojnih uspješnih intervencija Čobanovića.

Ovaj mladi vratar, koji je bio član drugoligaša Rudara i nikada nije dobio pravu šansu, kaže:

- Ova sezona biće sezona mog dokazivanja i Berekove afirmacije.

KRAJISKE SUDIJE NA SCENI

Trojica najperspektivnijih

U ljetnoj pauzi, za vrijeme prijateljskog fudbalskog susreta Borac - Larisa, sa kapitenima Kovačevićem i Abramčikom, fotografisala su se trojica sudija, po mnogim ocjenama najperspektivniji krajiški arbitri, Zlatko Klilčić (u sredini) sudi u Drugoj saveznoj ligi, Esad Komić (desno) u Republičkoj a Rade Šipka (lijevo) „dijeli pravdu“ u Regionalnoj fudbalskoj ligi. Sva trojica imaju zvanje saveznog sudije, a svojevrmeno su bili istaknuti fudbaleri: Komić i Klilčić čuvali su mrežu banjalučkog Borca, dok je Šipka bio stub odbrane u jednoj od najuspješnijih generacija banjalučkog Naprijeda, iz 1970. godine.

SPORTSKI VREMEPLOV

ŠK „Željezničar“

Prijedor je oduvijek imao veliki broj zaljubljenika u šah. Nekad su bili okupljeni u Sahovski klub „Željezničar“ i postizali su zapažene rezultate, posebno u takmičenju za Kup maršala Tita.

Fotografija koju objavljujemo snimljena je 1961. godine u Lovranu. Riječ je o susretu „Željezničara“ i „Bratstva“ iz Bihaća. Za „Željezničar“ su, pored ostalih, nastupili Vujačić, Bošnjak, Damjanović i Stujaj.

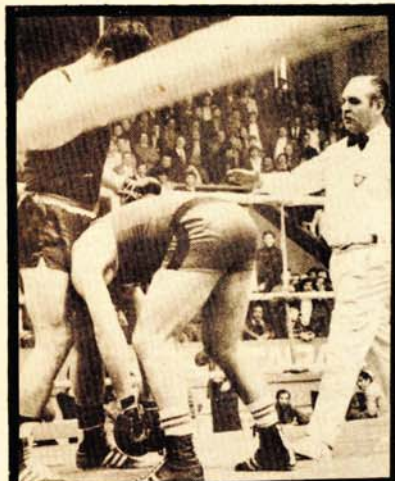

FOTO-UBOD

Ring slobodan

Boks je, kažu, muški sport. Ipak, u pamjanjaku njne snage i koncentracije u boks u buduću scenu kao što je ova snimljena u „Boriku“ 1974. godine na prvenstvu Jugoslavije.

LJUBIĆEVI „TIČI“

Ljubimac im — ekonom

Među velikim brojem pionira fudbalskog kluba Ljubić iz Prnjavora su i braća blizanci Fadil i Alija Galešić. Svakodnevno su na terenima Sportsko-rekreativnog centra Borik, gdje po nekoliko sati „pikaju“ loptu. Kada smo ih ovih dana upitali ko im je ljubimac od starijih drugova, jednoglasno su pokazali na - klupskog ekonomu Smilla Mujkića. Pronašao im je odgovarajuću opremu, kako bi izgledali kao „pravi“ fudbaleri. Poželjeli su braća Galešić da se i slikaju sa ekonomom Mujkićem, a u kadar je „utrčao“ i njihov drug Edhem Čehić.

KUP UEFA

DINAMO — VARDAR
2:1 (0:1)

BUKUREST - U prvoj utakmici Kupa evropske fudbalske unije Vardar je u Bukureštu poražen od domaćeg Dinama sa 2:1. Revanš susret igra se za 14 dana u Skoplju.

SPORTSKI TELEKS

TILBURG - Ljubomir Ljubojević nije uspio da se revanšira Antoniju Majlsu za poraz u prvom krugu turnira. Naš najbolji valemajstor počeo je partiju riješen da igra na pobjedu, ali je Majls bio veoma siguran i poslije iscrpljujuće borbe u 72. potezu uspio da primora našeg igrača na predaju. Konačna tabela turnira: Korčoni, Hibner, Majls 8,5, Ljubojević 7, Polugačevski, Romaniš, Timan 6, Džindžić 5,5 poena itd.

SMEDEREVSKA PALANKA - Samo dva dana, u ponedjeljak utorak, u Smederevskoj Palanci trajale su mini-pripreme naših reprezentativaca za odlazak na predstojeći šampionat Balkana u boks u koji počinje u četvrtak, 19. septembra u Sofiji. Prvog dana priprema od 12 pobjednih reprezentativaca pozivu selektora Gojka Radunovića i trenera Tadije Kačara odzvala su se samo Štefica i to: Milenko Anđrić iz Goše, Dragan Živanđinović (Radnički, Niš), Jasmin Ljević (Pula), Milan Sarić i Branko Kovačević (Vojvodina) i Zlatko Burić (Slavonski Brod). Ljubiša Simić iz Smedereva Dragan Konovalev iz Svetozarova i Draagan Vasilijević iz Šapca obavijestili su Radunovića da su povjerenici i da na njih ne računaju za sastav reprezentacije.

BEograd - U prvenstvenom meču prvog kola savezne lige u hokeju na ledu Crvena zvezda je u gradskom derbiju savladala ekipu Partizana sa 4:3 (0:0, 3:0, 1:3). Utakmica je odigrana u dvorani Pionir, pred oko 1500 gledalaca, a strijelci su bili Saliji 1, Kosović 1, Anderson 1, Mitrović 1, za Crvenu zvezdu, a Jovanović 1, Vidmar 2 za Partizan.

BEograd - Beogradski klub Voždovac obavijestio je košarkaške saveze Beograda, Srbije i Jugoslavije da je njegova igračica Olga Petrović, koja je u prelaznom roku podnijela zahtjev za prelazak u KK Partizan (ali joj nije odobren), nastupila za beogradske "crno-bijele" pod imenom Arsenijević na nedavnom turniru u Tuzli. Kako ova košarkašica, a i KK Partizan, nisu tražili odobrenje za nastup na turniru u Tuzli, KK Voždovac zahtijeva od košarkaških saveza Beograda, Srbije i Jugoslavije, da postupe u skladu sa postojećim disciplinskim pravilnikom, odnosno da poveru postupak protiv Olge Petrović i beogradskih "crno-bijelih".

ŠAHOVSKI ZADATAK

BROJ 959
PRIPREMA: Nikola LAKIĆ
ŠAHOVSKI MAJSTOR

Bijeli: Ke2, Dc1, Tg3, Th1, Sf5, pješaci c4, d5, e4, f3, g2, (10) Crni: Kh8, Da4, Tb8, Tf8, Se8, pješaci a6, b6, c5, d6, e5, g7, h7 (12)

Bijeli vuče i dobija! Pozicija na dijagramu uzeta je iz susreta Brink-Klauzen Johannesen (Danska, 1978) u kojoj je bijeli nakon tri poteza stavio protivnika pred mat.

Rešenje prošlog zadatka:
1...Te1 2.Te1 Sg4! bijeli predaje, jer gubi damu ili dobija mat.

Nikola LAKIĆ

DRUGA SAVEZNA LIGA

FUDBAL

ODLUČIO BIHORAC

RUDAR — AIK 1:0 (1:0)

STRIJELAC: Bihorac u 15. minuti, sudija: Zutić (Novi Sad) - 7, gledalaca: oko 5.000.

RUDAR: Radić 7, Turuntaš 6, Vito Samardžija 6, Bihorac 7, Crnalić 6, Parhamov 5, Topić 8, Ostojić 6, Abdulović 6, (Vinko Samardžija -), Stakić 6 (Cerić -), Grabo 6.

AIK: Čurović 6, Bakić 6, Banjeljav 6, Bilbija 5, Karanović 7, Narandžić 6, (Roganović -), Radović 7, Bošković 6, Dukić 6, Rekeski 5, Đurović 6.

PRIJEDOR - U prvom poluvremenu gledali smo dosta slabu utakmicu. Rudar je, doduše, nabio bolji tim: više je napadao, stvorio i dvije izgledne prilike, a gosti

tu igrača je najbolje snašao Bihorac i preciznim udarcem glavom savladao nemogućnog Čurovića. Nakon toga su domaći „pojačali motore“ i češće ugrožavali protiv-

Jedan gol-dva boda: Fahrudin Bihorac

IZJAVA

Fahrudin Bihorac, desni half Rudara: -Igrali smo daleko ispod svojih mogućnosti, ali najvažnije je da smo osvojili bodove. **Slavko Karanović, centarhalf AIK-a:** -Borbena utakmica, sa dosta propuštenih šansi na obje strane. gol smo primili svojom greškom, mislim da bi neriješen rezultat bio najrealniji.

blijedi. Na početku susreta orijentisali su se na čuvanje svog gola i samo povremeno prelazili na polovinu domaćina. Tek u 37. minuti, greškom Turuntaša i Crnalića, mogli su za zatrepu mrežu Radića, ali je Radović iz povoljne prilike šutirao kraj gola.

Rudar je u 15. minutu zaslužen došao u vodstvo: Topić je majstorski izveo slobodan udarac, u buke-

nički gol, ali do promjene rezultata nije došlo.

Početak drugog poluvremena gosti su napustili svoj kazneni prostor, zaigrali su angažovanije i prestavili se u savim drugom svjetlu. Na drugoj strani bio je primijećen pad u igru „zeleno-crnih“, čiji su fudbaleri jalovim akcijama nastojali da povećaju rezultat. Medutim, sem Topića danas u navi Rudara nije bilo igrača sposobnog da ugr-

ozi Čurovića. Treba reći, da je odbrana igrala smušeno i gostima stvarala šanse. U 74. minuti, malo je nedostajalo da AIK izjednači: Karanović je iz slobodnog udarca snažno šutirao na gol, Radić je kratko odbio loptu, ali je Vito Samardžija u posljednjem trenutku blokirao udarac Radovića i šansa gostiju je otišla u nepovrat.

Zlatko ĐURIĆ

OSTALI NA ZAČELJU

JEDINSTVO (BR) - JEDINSTVO (BI) 2:0 (1:0)

STRIJELCI: Vujanović u 32. u Stević u 63. minutu, sudija: Hođić (Doboj) - 8, gledalaca: 100; zuti karton: F. Bešlić i Vujanović (Jedinstvo Brčko), Sejdović i Samardžić (Jedinstvo Bihać).

JEDINSTVO BRČKO: Ibrahimović 7, F. Bešlić 7, S. Bešlić 6, Jahić 7, (Đurić 6), Sulović 6, Kevrić 7, Stević 7, Mališević 7, Vujanović 7, Đuraković 6 (Nedić -) Suznjević 6.

JEDINSTVO Đurić 6, Samardžić 6, Sejdović 6, Bajrović 7, I. Jušić 6, E. Jušić - (Sarajlija 6), Arnautović 5 (Čavkić -), Vuković 5, Gluhalić 6, Žikić 7.

BRČKO - Brčansko Jedinstvo povelje je nakon slobodnog udarca. Lopta je na

petnaestak metara od gola došla do Vujanovića, on se varkom tijela oslobodio čuvara

PUKLA „PETARDA“

SPARTAK — BORAC 5:0 2:0

STRIJELCI: Siljepević 25, 127, Karać 55, Aćimović 82. I Kovačević 85. minut; sudija: Skulić (Sarajevo) - 8, Stadion Spartak; gledalaca: 5.000; teren i vrijeme pogodni za igru, zuti karton: Šomić.

SPARTAK: Peštelić 7, rafal 8, Đurović 8 (od 87. Kuntić -), Ljiljak 8, Kovačević 7, Đuran 7, Puhalek 8 6od 65. Aćimović 7), Jelić 6, Siljepević 8, Miranović 8, Karać 7.

BORAC: Kuruzović 6, Gajić 5, Mataja 5, Bilbija 5, Demirović 6, Vranješ 5 (od 57. Popović 6), Đurgutović 5 (od 57. Lupić 6), Špića 6, Beširević 6, Šomić 5, Kovačević 5.

SUBOTICA - Fudbaleri Spartaka u „raspevanoj“ igri nadigrali su Banjalučane i rezultatskih ih deklarirali.

Ove srijede „plavi golubovi“ igrali su toliko dobro da su u nekoliko navrata njihovi navijači aplauzima nagrađivali takvu igru. Počelo je dosta čvrsto i tvrdo. Do 30. minute, novinarske biljeznice ostaju prazne, a onda starih tandem Miranović - Siljepević - Đurović potpomognuti mladim Puhalekom dva puta matiraju nemoćnog golamana Kuruzovića. U nastavku utakmice još

ljepši fudbal. Tri gola, jedan ljepši za drugim, a u sva tri akcije započinje danas, raspoloženi Miranović, koji pristo pogada svojim loptom visokog Aćimovića i Kovačevića.

Nije jasno zašto je trener Banjalučana Milijuš ostavio na klupi Raičevića, Popovića i Lupića, što je sigurno bitno uticalo na igru Banjalučana. Ne treba pretpostiti, a da se ne kaže, da je Beširević u 36. minuti pogodio prečku, a da Popović u 57. minuti nije iskoristio sto postotnu šansu.

Ivica KAJDOČI

DRUGA SAVEZNA LIGA — ZAPAD

Novosadani pred ciljem

ŠAH
PULA — REZULTATI 10. PRETPOSLEDNJE KOLA: Partizan - Iskra (B) 4:4 (2), Metalac - Kvarner 2:5,8,5, Monting - Nikica Pavlić 4:5,3,5 (2) (seniori: Marangunic - Filipović prekinuto, Bukal - Mihajlićsin 1:0, Košanski - Sibarević remi, Vujaković - Lakić remi, Zečević - Malešević prekinuto, Zaja - Milošević 1:0, šahistkinje: M. Petek - Kržišnik-Bukić 0:1, Masnjak - Karabegović 0:1, omladinci: Havaš - Novković 1:0, Zelenika - Lekić remi), Tuzlanski šahovski klub - Murka 4:5,3,5 (2), Novosadski šahovski klub - Iskra (LJ) 3,5,1 (5), Spartak - Radnički 7:2 (1).

REZULTATI PREKINUTIH MEČEVA 9. KOLA: Spartak - Partizan 6:5,4,5, Radnički - Novosadski šahovski klub 2,5,8,5 Iskra (LJ) - Tuzlanski šahovski klub 3,8, Murka

●Kolo prije završetka najviše izgleda za ulazak u Prvu saveznu ligu imaju novosadski šahisti ●Dobra igra Banjalučana

- Monting 7,5,3,5 „Nikica Pavlić“ - Metalac 8:3 (Komić - Cajzler 1:0), Kvarner - Iskra (B) 4,5,6,5.

STANJE NA TABELI NAKON 10. KOLA: Monting 68 (2) poena, Novosadski šahovski klub 66 (5), Iskra (B) 62,6 (2), „Nikica Pavlić“ 59,5 (2), Tuzlanski šahovski klub 58,5 (2) Kvarner 55,5 Partizan 50,5 (2) poena...

Kolo prije završetka takmičenja situacija na tabeli je mnogo izvjesnija. Najviše izgleda za trijumf i povratak u Prvu saveznu ligu ima ekipa Novosadskog šahovskog kluba. Novosadani su u 10. kolu igrali protiv autsajdera - ekipe Iskre iz Ljubljane. U regularnom toku igre povelje su rezultatom 7,5,3,5 ili čak 8:3. Dotle su njihovi glavni rivali, ekipa Montinga, imali težak meč

protiv sastava „Nikice Pavlića“. Doduše, Zagrepčani trenutno u tom meču vode 4:5,3,5, ali se očekuje neriješen ishod, ili pak pobjeda Banjalučana, jer Filipović i Malešević imaju velike šanse da zabilježe pobjedu. Pored njih dvojice u ekipi „Nikice Pavlića“ pohvale zaslužuju šahistkinje Vera Kržišnik-Bukić i Mina Karabegović, koje su savladale svoje rivalke i obezbijedile uspjehe ekipe u ovom meču.

Velika borba vodi se za opstanak, je čak pet najslabije plasiranih ekipa u ispada u niži rang takmičenja. U beznačajnoj situaciji nalaze se Radnički iz Bojmoča i ljubljanska Iskra, dok se u opasnoj zoni nalaze Metalac (Osijek), Spartak (Subotica), Murka (Lesce), Partizan (Sarajevo) i Kvarner (Rijeka).

GRUPNA LIGA „SANA“

SANSKI MOST - Derbi 4. kola prvenstva u Grupnoj ligi Sana završena je bez pobjednika - Bratstvo - Mrakovica 1:1. Tako je Mrakovica u tri derbija igrala tri puta neriješeno i sada sa znatno lakšim rasporedom traži priliku za plasman u vrh tabelle. Krivdića Brdo je neočekivano slavio pobjedu u susretu sa Ljubijom, koja sve utakmice u ovom dijelu igra u gostima zbog renoviranja igrališta, a Knežopoljac je iznenadio Rakovčane na njihovom terenu u pobjedu sa 2:1, uz dva auto-gola Rakovčana. Rudar i dalje ne popušta i ponovno je priprebio cio plijen u susretu sa Kiseljkom.

Nismo očekivali baš ovako dobar start, ali nismo ni iznenađeni - kaže Jusko KARABEG, trener Rudara i dodaje: **Pokulaćemo da ovako nastavimo i ostavimo u trci za naslov prvaka.**

GRMEC — SLOBODA 0:1 (0:0)
STRIJELAC: Kuzelj (8) (Sudija: Liščinski (Prijedor), gledalaca: oko 150.
GRMEC: Praštalo, Prošić, R. Mrda, B. Mrda, Adamović, Topić, R. Praštalo, Stojaković, S. Praštalo, Novaković, Anić.
SLOBODA: Urošić, Karić, Maličević, Zukić, Karić, Alihodžić, Karić, Dedić, Heder, Kuzelj, Maunić.

AGINCI — GOMJENICA 2:2 (0:1)
STRIJELCI: Z. Pekić i Obućina za Agince, Pejić i Redžić za Gornjenicu, Sudija: Trivić (Prijedor), gledalaca oko 100.
AGINCI: Rakić, D. Pekić, Radaković (M. Vatreš), Novaković, Savković, Z. Pekić, Orić, R. Vatreš, Lj. Pekić (Bijelci), Vujanović, Obućina.
GOMJENICA: Abaza, Lajić, Pašalića, Kos, (Marinović), Stadaković, Vranješ, Glamčoinin, Redžić, Pejić, Panić, R. Marinović (Kantar).

KRIVDIĆA BRDO — LJUBIJA 2:1 (0:0)
STRIJELCI: Mekelić i Demirović (autogol) za Kr. Brdo, Henić (11m) za Ljubiju, sudija: Tatalunđić (S. Most), gledalaca: oko 150.

KRIVDIĆA BRDO: Hasić, Kurtović, Suljanović, Hadžipasić, H. Kurtović, Čejvan, Tabaković, Idrizović, Makleić, Jahić, Hatipović.

LJUBIJA: Čehić, Hasanagić, Kolonić, Demirović, Dimić, Huskanović, Avdagić, Pašić, Malić, Islamović, Cerić.

RUDAR — KISELJAK 4:3 (3:2)
STRIJELCI: H. Smailović 2, Burnić i Selman za Rudar, Topalović 2 i Dragičić za Kiseljak, Sudija: Kešić (B. Dubica), gledalaca: 200.
RUDAR: Hođić (Đurić), Dobriević, Smailović, J. Hođić, Krupić, F. Jahić, Burnić (Selman), M. Jahić, H. Smailović, M. Jahić, Sekić.

KISELJAK: Bašić, Malić (Todorović), Talić, Topalović, Grujičić, Crmorkaović, Trkulja, Suptuk, Dragičić, L. Trkulja, S. Trkulja.

BRATSTVO — MRAKOVICA 1:1
RAKOVČANI 79 - KNEŽOPOLJAC 1:2
JEDINSTVO — POTKOZARJE 3:1

TABELA

1. RUDAR	4	4	0	0	10	8
2. AGINCI	4	2	2	0	9	6
3. SLOBODA	4	2	2	0	7	3
4. BRATSTVO	4	1	3	0	8	5
5. RAKOVČANI 79	4	2	1	1	5	4
6. JEDINSTVO	4	1	2	1	6	4
7. MRAKOVICA	4	0	4	0	4	4
8. KNEŽOPOLJAC	4	2	0	2	5	4
9. GOMJENICA	4	1	1	1	7	3
10. KISELJAK	4	1	1	2	5	3
11. KRIVDIĆA BRDO	4	1	1	2	6	3
12. LJUBIJA	4	1	1	2	5	3
13. POTKOZARJE	4	0	1	3	4	1
14. GRMEC	4	0	1	3	3	1

M DESPOT

OPŠTINSKA LIGA

OPŠTINSKA LIGA SANSKI—MOST
Rezultati 2. kola: Kruhari: Mladost-Kruhari (nije odigrano krivicom FK Mladost), Stari Majdan: Bratstvo-Polet 5:3, Krkovojević: Sana-Borac 1:8, Ostra Luka: Zadrugar-Trnova 5:0, (Van konkurencije): Podgrmeć (juniori)-Famos 2:2.
REDOŠLJED: Kruhari 4 boda, Zadrugar 3, Borac, Polet, Trnova i Bratstvo po 2, Famos 1, Mladost i Sana bez bodova. M. D.
OPŠTINSKA FUDBALSKA LIGA SRBAČ
REZULTATI 4. KOLA: SRBAČ: Motajica - Radnik 1:2, GORNJA LEPENICA: Borik - Napredak 1:1, GORNJI SRDEVIĆ: Gradina - Stinešić 2:0, 1 Rakovac - Danko Mitrov 1:0, NOŽIČKO: Nožičko - Vrbas (R) 1:7, PRIJEBLJEŽIĆ: Vrbas-Kaolin 1:2.
REDOŠLJED: Vrbas (R) 8, Stinešić, Vrbas i Kaolin 6, Napredak i Radnik 5, Rakovac i Gradina 4, Borik 3, Danko Mitrov 1, Motajica i Nožičko bez bodova. S. K.

DVA PROTIV ŠEST

Prvenstvena utakmica Republičke rukometne lige, koja je u Sanskom Mostu igrana između domaćeg Partizana i Konjuha iz Zrnica, donijela je nešto što se rijetko dešava na rukometnim terenima. Naime, sudija je za manje od jedne minute isključio čak 4 rukometaša Partizana, pa su domaći igrali sa dva igrača protiv šestorice gostiju. Čim se treći igrač Partizana našao na terenu, postigao je i pogodak i smanjio vodstvo gostiju, koji nisu mogli da dodu sebi - tri protiv šest i opet gol! Od tog gola pa do kraja utakmice Partizan je bio mnogo bolja ekipa i savim zaslužen je pobjedom.

KUP NA PODRUČJU OFS BIHAĆ
BAKŠIŠ RUŠI PREPREKE

BIHAĆ - U drugom kolu fudbalskog Kupa Jugoslavije na području Opštinskog fudbalskog saveza Bihać najzanimljivije je bilo u Bihaću, gdje su se sastali Bakšaiš i Mladost iz Vedrog Polja. Proslodijelni pobjednik Kupa Bakšaiš pobjedom je sa 3:1.
Rezultati 2. kola kupa: BIHAĆ: Bakšaiš - Mladost (VP) 3:1, MRKONJIĆ - LUG: Metalac - Malić 1:2, ZEGAR: Orač - Radnik 3:1, BIHAĆ: Ružica - Polet 6:5 (2:2), 0:0 GLATA ILIĐA: Bratstvo - Sokolac 5:6 (0:0).
U četvrtfinalu, koji se igra u četvrtak, 19. septembra, sastaju se ZEGAR: Orač - Ružica, SOKOLAC: Sokolac - Metalac. Slobodna je ekipa Bakšaiša iz Bihaća. D. M.

**RADNA ORGANIZACIJA
SREDNJOŠKOLSKI
CENTAR „LAZAR ĐUKIĆ“ KLJUČ**
— Radna zajednica —

Na osnovu člana 8. Pravilnika o radnim odnosima objavljuje

OGLAS

za prijem radnika na određeno vrijeme do povratka radnice sa trudničkog bolovanja na mjesto blagajnika — knjigovođe.

Kandidat pored opštih uslova treba da ispunjava sledeće posebne uslove:

1. da ima završenu srednju ekonomsku školu

2. šest (6) meseci radnog iskustva
Ukoliko se na oglas ne jave kandidati u pogledu uslova pod broj 2 u obzir dolaze i kandidati koji imaju i do 6 meseci radnog iskustva odnosno pripravnici.

Konkurs ostaje otvoren osam dana od dana objavljivanja.

AIPK-RO „PROMET“ PRNJAVOR
raspisuje

OGLAS

za prijem radnika na neodređeno vrijeme

1. **Knjigovođa za obračun cijena na zaduženjima prodavnica-pripravnik izvršilaca 1.**

2. **Ložać kotlovnice izvršilaca 1.**
Osim opštih uslova, kandidati treba da ispunjavaju i posebne uslove:

Pod rednim brojem 1 da ima završenu srednju ekonomsku školu.

Pod rednim brojem 2 da ima završenu školu za KV bravara sa položenim ispitom za rukovaoca parnih kotlova. Ukoliko ne bude kandidata KV bravara sa položenim ispitom za rukovaoca parnih kotlova, primiče se KV bravar bez navedenog ispita stin što isti se obavezuje da ispit položi u roku od 6 meseci od dana prijema u radni odnos.

Oglas je otvoren 8 dana od dana objavljivanja.

Prijave sa potrebnom dokumentacijom dostaviti na adresu RO „Promet“ Prnjavor 78430.

**UNICEP — RO INCEL — BANJALUKA
OOUR UGOSTITELJSTVO**
— Radnički savjet — raspisuje

KONKURS

za izbor radnika na reizborne poslove i radne zadatke — bez ograničenja ponovnog izbora za mandatni period od 2 godine na neodređeno vrijeme

1. **ORGANIZACIJA POSLOVA U RESTORANU DRUŠTVENE ISHRANE „Viskoza“ VS/VK — 1 radnik**

2. **ORGANIZACIJA POSLOVA U RESTORANU HOTELA „Slavija“ VS/VK — 1 radnik**

3. **ORGANIZACIJA POSLOVA U KUHINJI HOTELA „Slavija“ VK — 1 radnik**

4. **ORGANIZACIJA POSLOVA U „BUREGDŽINICI“ VK — 1 radnik**

5. **SPREMANJE JELA U KUHINJI DRUŠTVENE ISHRANE VOĐA SMJENE VK**

— 4 radnika

— PONOVI KONKURS —

6. **ORGANIZACIJA POSLA U „RIBOGJILISTU“ KV — 1 radnik**

Kandidati treba da ispunjavaju opšte uslove za zasnivanje radnog odnosa utvrdene Zakonom i posebne uslove i to za poslove pod rednim brojem:

1. Završena viša škola ugostiteljskog smjera ili škola za visokokvalifikovane radnike zanimanja konobar ili kuhar i 2 godine radnog iskustva.

2. Završena viša škola ugostiteljskog smjera ili škola za visokokvalifikovane radnike zanimanja konobar ili kuhar i 2 godine radnog iskustva.

3. Završena škola za visokokvalifikovane radnike zanimanja kuhar i 2 godine radnog iskustva.

4. Završena škola za visokokvalifikovane radnike zanimanja kuhar i 2 godine radnog iskustva.

5. Završena škola za visokokvalifikovane radnike zanimanja kuhar i 1 godina radnog iskustva.

6. Završena škola za kvalifikovane radnike ugostiteljskog smjera i 3 godine radnog iskustva.

Molbe i dokaze o ispunjenju uslova Konkursa dostaviti Konkurskoj komisiji Radničkog savjeta OOUR-a Ugostiteljstvo, putem Kadrovske službe RO INCEL — Banjaluka, Medeno polje bb.

Nepotpune i neblagovremene molbe neće se razmatrati.

KONKURS JE OTVOREN 15 dana.

**„Radna zajednica organizacione jedinice
Službe društvenog knjigovodstva u SR BiH —
Filijale Banjaluka**

RASPISUJE

KONKURS

za prijem radnika u radni odnos na niže navedene poslove i zadatke:

1. **ŠEF ODSJEKA PREVENTIVNE KONTROLE u Filijali Banjaluka 1 izvršilac**

Osim opštih uslova kandidati treba da ispunjavaju i sljedeće uslove:

— da imaju završen ekonomski fakultet i 3 godine radnog iskustva u struci i na poslovima rukovođenja;

— da se protiv njih ne vodi krivični postupak.

Prijem se vrši na neodređeno vrijeme.

Konkurs se ponavlja.

Istovremeno

RASPISUJE

OGLAS

za prijem radnika u radni odnos na niže navedene poslove i zadatke:

1. **PRIPRAVNIK SA SREDNJOM STRUČNOM SPREMOM za poslove platnog prometa u Ekspozituri Kotor-Varoš 1 izvršilac**

2. **PRIPRAVNIK SA SREDNJOM STRUČNOM SPREMOM za poslove platnog prometa u Ekspozituri Laktaši 1 izvršilac**

3. **REFERENT OPŠTIH POSLOVA — DAKTILOGRAF u Ekspozituri Kotor-Varoš 1 izvršilac**

4. **KURIR — ČISTAČ u Ekspozituri Laktaši 1 izvršilac**

5. **BROJAČ u Odsjeku likvidature, blagajne i trezora u Filijali Banjaluka 2 izvršilaca**

Osim opštih uslova, kandidati treba da ispunjavaju i sljedeće uslove:

— za radna mjesta pod 1. i 2. da imaju završenu četvorogodišnju ekonomsku školu — zvanje ekonomski tehničar ili gimnaziju, bez radnog iskustva i sa radnim iskustvom manjim od 6 meseci;

— za radno mjesto pod 3. da imaju završenu upravnu školu — smjer daktilografije ili stečenu kvalifikaciju daktilografa I klase;

— za radna mjesta pod 4. i 5. da imaju završenu osmogodišnju školu.

— za sve kandidate da se protiv njih ne vodi krivični postupak.

Za radna mjesta pod 1, 2. i 3. prijem se vrši na određeno vrijeme, i to: za radna mjesta pod 1. i 2. za period od 9 meseci koliko traje pripravnički staž i vrijeme potrebno za polaganje stručnog ispita, a za radno mjesto pod 3. do povratka radnice sa porodiljskog odsustva na rad.

Za radno mjesto pod 4. prijem se vrši na neodređeno vrijeme,

Za radno mjesto pod 5. jedan izvršilac se prima na neodređeno vrijeme, a jedan na određeno vrijeme (zamjena radnika).

Prijave sa dokazima o ispunjenju uslova dostaviti Službi društvenog knjigovodstva u SR BiH — Filijali Banjaluka, i to za radno mjesto navedeno u konkursu u roku od 30 dana od dana objavljivanja konkursa, a za radna mjesta navedena u oglasu u roku od 8 dana od dana objavljivanja oglasa.

Prijave bez priložene dokumentacije neće biti razmatrane, kao ni prijave koje budu neblagovremeno dostavljene.

Zainteresirani kandidati za sve potrebne informacije mogu se obratiti kadrovskoj službi Filijale (soba broj 36 — II kat) svakog radnog dana od 8 do 12 sati."

Prijave bez priložene dokumentacije neće biti razmatrane, kao ni prijave koje budu neblagovremeno dostavljene.

Zainteresirani kandidati za sve potrebne informacije mogu se obratiti kadrovskoj službi Filijale (soba broj 36 — II kat) svakog radnog dana od 8 do 12 sati."

Zainteresirani kandidati za sve potrebne informacije mogu se obratiti kadrovskoj službi Filijale (soba broj 36 — II kat) svakog radnog dana od 8 do 12 sati."

Zainteresirani kandidati za sve potrebne informacije mogu se obratiti kadrovskoj službi Filijale (soba broj 36 — II kat) svakog radnog dana od 8 do 12 sati."

Zainteresirani kandidati za sve potrebne informacije mogu se obratiti kadrovskoj službi Filijale (soba broj 36 — II kat) svakog radnog dana od 8 do 12 sati."

Zainteresirani kandidati za sve potrebne informacije mogu se obratiti kadrovskoj službi Filijale (soba broj 36 — II kat) svakog radnog dana od 8 do 12 sati."

Zainteresirani kandidati za sve potrebne informacije mogu se obratiti kadrovskoj službi Filijale (soba broj 36 — II kat) svakog radnog dana od 8 do 12 sati."

Zainteresirani kandidati za sve potrebne informacije mogu se obratiti kadrovskoj službi Filijale (soba broj 36 — II kat) svakog radnog dana od 8 do 12 sati."

Zainteresirani kandidati za sve potrebne informacije mogu se obratiti kadrovskoj službi Filijale (soba broj 36 — II kat) svakog radnog dana od 8 do 12 sati."

Zainteresirani kandidati za sve potrebne informacije mogu se obratiti kadrovskoj službi Filijale (soba broj 36 — II kat) svakog radnog dana od 8 do 12 sati."

Zainteresirani kandidati za sve potrebne informacije mogu se obratiti kadrovskoj službi Filijale (soba broj 36 — II kat) svakog radnog dana od 8 do 12 sati."

**SOUR „RUDI ČAJAVEC“
RO PROFESIONALNA ELEKTRONIKA
OOUR MEHANIČKA OBRADA
BANJALUKA**

Na osnovu odluke Komisije za radne odnose OOUR-a Mehanička obrada, raspisuje

OGLAS

Za popunu poslova i radnih zadataka na neodređeno vrijeme

1. **PRIPRAVNIK ZA POSLOVE SAMOSTALNOG MAŠINSKOG TEHNOLOGA 3 radnika**

Uslovi: — diplomirani mašinski inženjer

2. **MAŠINISTA PARNIH KOTLOVA 1 radnik**

Uslovi: — kvalifikovani radnik metalske struke sa položenim ispitom za rukovanje kotlovima sa mehaničkim ložištem

— radno iskustvo 6 meseci

— poslovi i radni zadaci se obavljaju u tri smjene

3. **POMOĆNI RADNIK U KLIMA KOMORI 1 radnik**

Uslovi: — nekvalifikovani radnik sa završenom osmogodišnjom školom

— radno iskustvo 6 meseci

— poslovi i radni zadaci sa posebnim uslovima rada i obavljaju se u tri smjene.

4. **POMOĆNI RADNIK U KOTLOVNICI 1 radnik**

Uslovi: — nekvalifikovani radnik sa završenom osmogodišnjom školom

— radno iskustvo 6 meseci

— poslovi i radni zadaci sa posebnim uslovima rada i obavljaju se u tri smjene.

5. **POMOĆNI RADNIK 1 radnik**

Uslovi: — nekvalifikovani radnik sa završenom osmogodišnjom školom

— radno iskustvo 6 meseci

— poslovi i radni zadaci sa posebnim uslovima rada i obavljaju se u tri smjene.

6. **TRANSPORTNI RADNIK 1 radnik**

Uslovi: — nekvalifikovani radnik sa završenom osmogodišnjom školom

— radno iskustvo 6 meseci

Izbor kandidata izvršiće se u skladu sa propisima iz oblasti ONO i DSZ kojim su utvrdjeni posebni uslovi za rad u namjenskoj proizvodnji.

Uz prijavu na oglas priložiti foto-kopiju diplome — svjedočanstva i potvrdu o radnom iskustvu.

Nepotpune i neblagovremene prijave neće biti razmatrane. Prijave dostaviti putem pošte na adresu: SOUR „RUDI ČAJAVEC“ RO PROFESIONALNA ELEKTRONIKA, Kadrovska služba, 78000 BANJALUKA, Braće Pavlića 23A.

Rok trajanja oglasa je osam dana od prvog narednog dana od dana objavljivanja u listu „Glas“.

Na osnovu odluke Radničkog savjeta od 5.9.1985. godine, OOUR Dom zdravlja Banjaluka RO Kliničko-medicinskog centra Banjaluka, raspisuje

KONKURS

za popunu slobodnih radnih mjesta

1. **Ljekara na specijalizaciju iz Školske medicine za rad u Službi za zaštitu zdravlja školske djece i omladine, na neodređeno vrijeme izvršilaca 1**

USLOVI: završen medicinski fakultet, položen stručni ispit, 2 godine radnog iskustva i poznavanje jednog stranog jezika.

2. **Ljekar opšte medicine za rad u mobilnim ekipama — vakcinacije u Službi opšte medicine na neodređeno vrijeme izvršilaca 1**

3. **Ljekar opšte medicine za rad u terenskoj ambulanti „Bronzani Majdan“, „Dragočaj“ i „Piskavica“ u Službi opšte medicine, na neodređeno vrijeme izvršilaca 3**

4. **Ljekar opšte medicine za rad u ambulanti „Vrbanja“ 2 dana i ambulanti „Karanovac“ 2. dana u Službi opšte medicine, na neodređeno vrijeme izvršilaca 1.**

USLOVI: opšti uslovi po zakonskim propisima, završen Medicinski fakultet i položen stručni ispit.

Prijave se podnose Komisiji za radne odnose OOUR-a Dom zdravlja Banjaluka, RO Kliničko-medicinskog centra Banjaluka (putem Kadrovske službe) u roku od 15 dana od dana objavljivanja konkursa u listu „Glas“.

Uz prijavu kandidati su dužni dostaviti dokaze o ispunjavanju opštih i posebnih uslova radnih mjesta.

NEZAPOSLENI KANDIDATI treba da dostave uvjerenje o radnoj sposobnosti.

Nepotpune i neblagovremene prijave neće se uzimati u razmatranje. O rezultatu konkursa kandidati će biti pismeno obavješteni u roku od 15 dana od dana izbora.

Javljamo tužnu vijest svim rođacima, prijateljima i poznanicima da je nesretnim slučajem u 63. godini života izgubio život dana 17. septembra 1985. godine naš dragi suprug, otac, brat

ZDRAVKO /MIALA/ GAJIĆ

Sahrana dragog nam pokojnika obavice se dana 19. septembra 1985. godine u 14,00 sati na groblju Veliko Blaško.

OŽALOŠČENA PORODICA:
supruga VIDA, sin SLOBODAN, kćerke: LJUBICA, ZDRAVKA I STOJANKA, brat TOMO, snaha SLOBODANKA, unučad i ostala mnogobrojna rodbina

Javljamo tužnu vijest da je dana 17. 09. 1985. godine u 62. godini života tragično nastradao član našeg kolektiva

ZDRAVKO (MILE) GAJIĆ

Sahrana će se obaviti dana 19. 9. 1985. godine u 14 časova u Velikom Blašku.

**KOLEKTIV AIPK
ZEMLJORADNIČKE ZADRUGE „LAKTAŠI“
OZO „KOOPERACIJA“ LAKTAŠI**

Povodom sedam godina od tragične smrti

ĐORĐA /GOJKA/ KOPRENE

privatnog auto—prevoznika iz Karanovca

U nedjelju 22. septembra 1985. godine u 11,00 sati posjetićemo njegovu vječnu kuću, otkriti je cvijećem i zaliti suzama. Hvala svima koji ga se sjećaju.

OŽALOŠČENA PORODICA:

MAJKA, SINOVI, BRAĆA, SESTRE, SNAHE SA DJECOM I ostala rodbina

050706

Dana 21. septembra 1985. godine navršava se tužna godina dana od iznenadne i prerane smrti našeg dragog sina i brata

BOGDANA RAJČEVIĆA

Obavještavamo rođake, prijatelje i poznanike da ćemo u subotu 21. septembra 1985. godine u 11,00 sati otkriti spomenik na Novom groblju u Banjaluci.

NJEGOVI NAJMILJI

050695

Dana 19. septembra 1985. godine navršava se tužna godina od smrti našeg dragog supruga, oca, ođe, svekra i punca

IDRIŽA DŽELIĆA

OŽALOŠČENA PORODICA
050658

Tužnim srcem javljamo svoj rodbini i prijateljima da je dana 18. septembra 1985. godine u 83. godini života preminuo naš dragi

OMER (MUJE)

HALIMIĆ

Sahrana će se obaviti u četvrtak, 19. septembra 1985. godine, u 17 sati u Stupnici.

OŽALOŠČENI: sin Fahrudin, braća: Suljo i Adem, unučad: Amira, Nerma, Emir i Elmira, snaha i ostala mnogobrojna rodbina i prijatelji.

074883

Tužnim srcem javljamo svoj rodbini prijateljima i poznanicima da je u srijedu 18. septembra 1985. u 18-oj godini života preminuo naš dragi

ŠALIĆ (Marka) DARKO

Sahrana će se obaviti u četvrtak 19. septembra 1985. godine u 16,30 sati na groblju Crkveni u Dragočaju.

OŽALOŠČENI: Otac Marko; majka Veronika; braća: Zoran i Vilko; sestra Emica; baka Ruža i ostala ožalošćena rodbina

**AIPK „BOSANSKA KRAJINA“
BANJALUKA
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA „UKRINA“
STARA DUBRAVA**

Na osnovu odluke Komisije za radne odnose raspisuje

OGLAS

za popunu upražnjenih poslova, odnosno radnih zadatka na neodređeno vrijeme

1. Konobar — 1 izvršilac.
2. Transportnog radnika — 1 izvršilac.

Pored opštih uslova utvrđenih zakonom kandidati treba da ispunjavaju i posebne uslove:

— pod rednim brojem 1. KV ili PK konobar bez radnog iskustva.

— da posjeduje zdravstvenu sposobnost za rad i rukovanje živežnim namirnicama u ugostiteljstvu.

— pod rednim brojem 2. NK radnik, osnovna škola sa završenom i fizičkom sposobnosti za rad na teškim fizičkim poslovima pod posebnim vremenskim uslovima i prilikama.

Uz prijave na oglas kandidati su dužni dostaviti dokaze o ispunjavanju opštih i posebnih uslova navedenih u oglasu.

Neblagovremene i nepotpune prijave neće se razmatrati i Zadruga ne plaća troškove prevoza radi dolaska na posao i odlaska sa posla.

Oglas ostaje otvoren 8 dana od dana objavljivanja.

Prijave na oglas dostavljaju se na adresu: AIPK ZEM. ZADRUGA „UKRINA“ 78243 STARA DUBRAVA sa naznakom KOMISIJI ZA RADNE ODNOSNE

**SOUR „KRAJINATURIST“ BANJALUKA
HOTELSKO UGOSTITELJSKA RADNA
ORGANIZACIJA
RADNA ZAJEDNICA ZAJEDNIČKIH
SLUŽBI
BANJA LUKA**

Na osnovu odluke Komisije za radne odnose Radne zajednice zajedničkih službi od dana, 6. 9. 1985. godine, raspisuje

OGLAS

za popunu upražnjenog radnog mjesta

NA ODREĐENO VRIJEME

(do povratka radnice sa porodiljskog odsustva)

1. DAKTILOGRAF 1 izvršilac

Pored zakonom predviđenih uslova kandidati treba da ispunjavaju i sljedeće uslove: 1. Traži se završena osmogodišnja škola sa 1a ili 1 b klasom daktilografa ili stenodaktilografa sa 6 mjeseci radnog iskustva.

Prije izbora izvršit će se provjera radnih i istručnih sposobnosti radnika.

Uz molbu priložiti:

— original ili ovjerenu fotokopiju svjedocanstva o završenoj školskoj odnosno stručnoj spremi,

— uvjerenje o radnom iskustvu.

Molbe slati na adresu:

HURO „KONTINENTAL“, Radna zajednica zajedničkih službi, Banjaluka, Ul. Svetozara Markovića bb, u roku od 8 dana od dana objavljivanja u listu „Glas“.

Nepotpune i neblagovremeno podnesene molbe neće se uzeti u razmatranje.

mali oglasi

VESELINA MASLEŠE 13

RADNO VRIJEME:
OD 7.00 do 15.00
I SUBOTOM
OD 8.00 do 11.30

MIJENJAM dvoiposobnu prizemnu kuću s garažom za dvosoban stan uz dogovor, telefon broj 49-229 od 19 do 22 sata, Banjaluka. 050664

MIJENJAM jednosoban stan za veći stan u Ulici Gavrila Principa broj 9, kod stare škole „Kasim Hadžić“, uz dogovor. Pitati na telefon broj 21-006 od 13 do 18 sati, Banjaluka. 050

MIJENJAM jednosoban stan u Ulici maršala Tita za veći stan, u obzir dolazi Borik i Hiseta, informacije na telefon broj 23-035, Banjaluka. 050691

MIJENJAM dvosoban komforan stan na Starčevići, 62 kvadratna metra, za odgovarajući stan u Mejdanu, javiti na telefon broj 24-464, Banjaluka. 050695

MIJENJAM trosoban stan u centru za dva manja stana, telefon broj 31-030, Milenko, Banjaluka. 050698

STANOV I (POTRAŽNJA)

Mladi bračni par s djetelom traži jednoiposoban ili dvosoban stan na Hisetima, javiti na telefon broj 21-995, Banjaluka. 050667

TRAŽIM jednosoban stan s centralnim grijanjem u užem centru Banjaluka, javiti na telefon broj 52-779 od 16 do 21 sat, Banjaluka. 050633

RAZNO

IZDAJEM poslovni prostor u zakup u Ulici Slavice Vajnera Čiče broj 109, Smajko Ceman, Banjaluka. 050654

Čuvala bih jedno ili dvoje djece, stan i hrana da su obezbijedeni, plata prema dogovoru. Ulica Marksa i Engelsa broj 6, Sveto Mihajlović, Banjaluka. 050672

Obavještavam i pozivam cijenjene goste i prijatelje da dana 1. oktobra 1985. godine otvaram ugostiteljski objekt sa dobrom hranom i internacionalnim specijalitetima i raznim čorbama i dobrom muzikom. Gostiona „Barlović“ Begić, Zalužani, Banjaluka. 1-2 050684

RADNA MJESTA

Samostalna ugostiteljska radnja restorana „Plava dolina“, vlasništvo Branka Muratagića, Ključ, traži jednog kvalifikovanog konobara na neodređeno vrijeme, stan, hrana i plata po dogovoru, oglas ostaje otvoren do popune, Ključ. 050680

Samostalna ugostiteljska radnja „Zlatna košuta“ u Mrčevcima, vlasništvo Kemala Mastala, traži jednog kvalifikovanog konobara na neodređeno radno vrijeme, lični dohodak po dogovoru, oglas ostaje otvoren do popune Branko Mastalo Mrčevci, 78235 Bosanski Alekandrovac. 050634

Servis elektronika i precizna mehanika „Omega“ vlasništvo, Zorana Suvajca, Ulica maršala Tita broj 81, Čelinac, traži na neodređeno radno vrijeme jednog kvalifikovanog radnika, oglas ostaje otvoren sedam dana od dana objavljivanja u listu „GLAS“ Čelinac. 050682

UPETAK, 20. SEPTEMBRA, U MZ BORIK I

"BASDANS" OTVARA SEZONU

Omladinska organizacija Mjesne zajednice Borik I organizuje u petak, 20. septembra, prvokonzert u nastupajućoj sezoni. Publici će se predstaviti popularna banjalučka grupa "Basdans" i njen gost Edin Tahirović, vokalni solista "Dinara". Članovi "Basdansa" izvešće prvi put pjesme iz novog repertoara, pripremanog tokom ljeta u Banjaluci i Zadru, gdje je jedan dio novih numera prepremierno predstavljen ljubiteljima roka.

U PROLAZU

"Mješovito"

— ne smeta

BIHAĆ, septembra - Ni poslije 84 godine natpis nekadašnjeg vlasnika ove kuće i radnje u kojoj je bila smještena ne može da se izbriše. Nekoliko puta savremena boja pokušavala je da prekrije staro slovo, ali ono uvijek izbija. Sada se lijepo vide obje firme - ona s početka stoljeća i ova danas - prodavnica mješovite robe. Bez obzira na to, radnja dobro radi i ne predaje se.

Snimio: Halid ALIJAGIĆ

NA AERODROMU

PROVJERA BEZ IZUZETKA

Čak ni šefovi država ne mogu da otputuju avionom iz Australije bez propisanog pregleda i provjere prtljaga od aerodromske službe bezbjednosti - javlja britanska novinska agencija Rojter iz Melburna.

Zbog upornosti aerodromskih vlasti da dosljedno primjenjuju ovaj propis, predsjednik male pacifičke države Mauru, ser Hemer Derobart ostao je tri dana duže u Australiji, dodaje Rojter.

Predsjednik Maurua je odbio da dozvoli da se rendgenskim uređajem pregledaju on i njegov prtljag na aerodromu u Melburnu, pa mu nije bilo dozvoljeno da se ukrca u avion kojim je namjeravao da otputuje u Honolulu, saopštio je predstavnik austrijskog Ureda za avionski saobraćaj.

Čak ni šefovi država ne mogu biti izuzeti od kontrole službe bezbjednosti - izjavio je on. - Ni naši državnici nisu izuzeti, jer zakon se ne može primjenjivati na dva načina...

ISTRAŽIVANJA

Zatrovana hrana

Istraživanja su pokazala da hrana Pakistanaca sadrži veće količine otrovnih metala i insekticida

ISLAMABAD - Hrana Pakistanaca često je mikrobiološki neispravna i sadrži veće količine od

dozvoljenih otrovnih metala i insekticida. To se navodi u izvještaju koji su pakistanske zdravstvene vlasti, poslije opsežnih laboratorijskih ispitivanja uzorka hrane, uputile sjedištu FAO-a. Duža upotreba ovako zatrovane hrane može izazvati teška oboljenja mozga, jetre, očiju organa za varenje i bubrega, a u nekim slučajevima dovesti i do pojave raka - piše ugledni dnevnik iz Karadžija "Don", koji je do ovog izvještaja došao "nezvaničnim putevima".

U VAŠINGTONU

VAŽAN JE KUPUS

Kancelarijama američke administracije u Vašingtonu nedavno je, kako piše američka štampa, kružio jedan cirkular, za kojeg se nije utrdilo ni koga je sastavio, niti kako je pušten u promet. Na cirkularu je odštampan sljedeća lista i to bez ikakvih objašnjenja:

Molitva: "Oče naš": 56 riječi
23. psalm: 118 riječi
Betisberška povelja: 226 riječi

Deset božjih zapovijesti: 297 riječi

Uredba Ministarstva SAD za poljoprivredu o cijeni kupusa: 15.629 riječi.

Svih stotinu ispitanih uzoraka pšenice sadrže neku od opasnih gljivica (aspergillus niger, mucor, penicillium ili rhizopus), a gljivice su pronađene i u riži. Uz to, u ispitivanoj pšenici otkriveno su i opasne koncentracije olova. Vrlo opasnu bakteriološku sliku ispitivači su dobili i pri ispitivanju uzorka kukuruza i 14 vrsti voća i povrća, uzeti sa lokalnih tržišta najvećih pakistanskih gradova.

Za zagađenost namirnica krivi su "neodgovarajući uslovi skladištenja, korišćenja otpadnih voda za navodnjavanje zasijanih površina i nesručna i nekontrolisana upotreba pesticida i insekticida".

AKO NISTE ZNALI

15

TRANSAZIJSKA pruga, koja bi povezivala zemlje Evrope sa zemljama jugoistočne Azije i Dalekog istoka, bila bi, od Istanbula do Singapura, dugačka 14.100 kilometara, a prolazila bi, između ostalog, kroz Delhi, Kalkutu, Rangun... Preko Tajlanda, ova željeznica bi se povezala sa željeznicom Kine, a kasnije i Japana.

KANADU i Australiju povezuje najduži podvodni kanal, spušten u vodu Tihog okeana. Kabl je dugačak 14.480 kilometara, a postavljen je još 1963. godine. U to vrijeme, izgradnja ovog komunikacionog sistema koštala je preko stotinu miliona dolara.

SOVJETSKI Savez je po površini koju zauzima daleko najveća zemlja na svijetu: prostire se na 22.402.000 kvadratnih kilometra, a ima preko 250.000.000 stanovnika.

GLEĐAM žene i djevojke: lepa su to stvorenja da ništa lepšeg na svetu niti je moguće videti ni pomisliti...", zapisao je 12. decembra 1784. godine Dositej Obradović, prosvetitelj i veliki putnik, kada je iz Kalea doplovio u englesku luku Dover.

PAS "Beri", iz rase bernardinaca, u periodu od 1800. do 1814. godine, pripadajući kaluderima Svetog Bernarda, spasio je od "bižele smrti" najmanje 40 ljudi, zalutalih u divljinama okolnih planina. Kada je umro, prepariran i čuva se u muzeju u Bernu (Švajcarska). BAJKALSKO jezero je najveće evroazijsko jezero: prostire se na 31.500 kvadratnih kilometara, a apsolutno je najdublje jezero na svijetu. Na jednom mjestu njegova dubina iznosi 1741 metara.

NAJVEĆA fabrika za proizvodnju lokomotiva u Kini nalazi se u gradu Datunu, u provinciji Šansi. Godišnje se u ovoj fabrici, koja zapošljava oko 8.000 ljudi, proizvede 250 lokomotiva.

ČUVENI Kineski zid dugačak je 2.450 kilometara, visok je 16, a širok između peti i osam metara.

LANAC restorana "Mek Donalds" osnovan je 1955. godine, a njegov prvi vlasnik bio je Rej Krok. Lanac restorana, poznat po specifičnim pljeskavicama i krompiru, zahvatio je preko 30 zemalja svijeta. Svi restorani, bez obzira gdje se nalaze, a ima ih preko sedam hiljada identično su uređeni. Prije nekoliko godina, vrijednost prometa u svim restoranima ovog lanca iznosila je blizu osam milijardi dolara.

FILATELIJA:

Znamenite ličnosti

Početakom 1945. godine, na prvim jugoslovenskim markama, pojavio se lik maršala Tita, a poslije su svoje mjesto na filatelističkim izdanjima izborile i mnoge druge ličnosti: političari, ratnici, pisci, slikari i vajari, sportisti...

Zajednica jugoslovenskih PTT preduzeća ima lijep običaj da svake godine sačini i štampa plan izdanja maraka, da se njim upozna filateliste i sve zainteresovane i da predvidi poneku marku kojom se obilježava jubilej, godišnjica rođenja obično nekog velikana pisane riječi, iz oblasti umjetnosti, politike, ukratko, za slušnih građana naše zemlje. A počelo je to davno, čak one daleke 1945. godine, kada se na seriji od četiri vrijednosti, štampane u nominali od po 5, 10, 25 i 30 okupacijskih dinara, pojavio lik maršala Tita u tamnoljubičastoj i tamnoplojivoj boji, s prvim ordenom Narodnog heroja. Serija je štampana u tiražu od po 600.000 i milion primjeraka, što je za one prilike bio zaista mnogo, pa je sasvim razumljivo što se i danas veoma lako može naći na filatelističkom tržištu i što joj cijena nije tako visoka kao kod nekih drugih maraka.

Poslije se lik maršala Tita pojavljivao na markama češće, skoro svake druge godine, kako na prigodnim tako i redovnim izdanjima. No, veliki je broj pojedinačnih maraka i serijskih izdanja, na kojima su se našle poznate ličnosti. Tako je 1946. godine obilježena posebnom markom 100 godišnjica rođenja Svetozara Markovića, a godinu dana kasnije i 100 godišnjica "Gorskog vjenca" Petra Petrovića Njegoša. U početku, zajednica Jugosloven-

skih PTT preduzeća obilježavala je ovakve jubileje jednom, a kasnije i s više maraka, a pojavili su se i prigodni blokovi kojih, istina, nema mnogo ali su među filatelista uvijek bili cijenjeni, prije svega, zbog činjenice da su ih pripremali poznati slikari kao što je to, na primjer, Božidar Jakac iz Ljubljane.

Tako smo u narednim godinama na markama mogli vidjeti portrete Branka Radičevića, Nikole Tesle, Vatroslava Lisinskog, Andrije Kačića, Jovana Jovanovića Zmaja, Filipa Višnjića, Ivana Cankara, Silvija Kranjčevića, Đure Jakšića, Mihaila Pupina, Rudera Boškovića, Andrije Mohorovića, Dositeja Obradovića, Vuka Stefanovića Karadžića, Franca Mikloša, Ljudevita Gaja, Frana Šupita, Dame Grujevića, Radoja Domanovića, Svetozara Čorgovića, Jakova Ignjatovića, Ivane Brlić-Mazuranić i mnogih drugih.

Posljednjih godina na filatelističkom tržištu pojavile su se serije maraka, obično štampane u takozvanim tabačićima, od osam ili devet različitih vrijednosti, s portretima narodnih heroja Jugoslavije. Tako su na markama mogli da se vide i Hasan Brkić, Rade Končar, Moša Pijade, Ivan Milutinović, a jednim tabačićem sa osam portreta - obilježeno je davanje ovog najvišeg priznanja za zasluge u ratu i portretima žena heroja.

SATIRIKON

- Nikako da se dogovorimo da li nam je došlo do guše, ili je zapelo u grlu?
- Ovo je nekad bila ljepša budućnost, a onda smo došli mi i sve pokvarili!
- Njegove su ruke čiste. On samo zaključuje priljeve poslove!
- U krizu smo ulazili svečano - presliječanjem vrpca!
- Sudija je ispraznio sudnicu, i tako se pravda našla na ulici!

Borislav MITROVIĆ

	SARAJEVO	VELIKI BEOGRAD	GLINAČ	TEMPO	POČUVAČ	DEŠNA	DIYAN	STUPA	POKRETNOST	POČUVAČ	EOFOR	ODJENUTI	ENGLANCI	BAJUNAR	SPANJA	192. BIL.	BARČINSKI	NEKAL
TRGOM																		
ČOKOL																		
KIPAR																		
TORA																		
SPOR																		

Riješeno iz prošlog broja (vodoravno): Duško Dugouško, kuka, Iskositi, bilistavo, Oton, Kozara, teleks, balans, arupcija, AV, avansi, Husak, pjena.

IZJAVITE ZA ŠTAMPU

BANJALUKA: ŠTA MISLITE O NAJNOVIJEM POVEĆANJU CIJENA U Dječijim USTANOVAMA?

RODITELJI SU ZADOVOLJNI

Nada Vučević, vaspitač:

Cijene usluga u Centru za predškolsko obrazovanje i vaspitanje, i pored najnovijeg poskupljenja za 25 posto, relativno su niske u odnosu na druge gradove. Doduše ima roditelja kojima je to preskupo, ali nije bilo reakcija. Štaviše roditelji su veoma zadovoljni cijenama i uslugama u našoj ustanovi.

POSKUPLJENJE JE REALNO

Dragica Topić, prodavač u kiosku:

Najnovije poskupljenje usluga u dječijem vrtiću je realno. I ranije sam plaćala, privatno, za čuvanje, četiri hiljade dinara i poseban dodatak za hranu. U vrtiću je za taj novac obezbijedena i hrana i smještaj, a i vaspitni elementi nisu zanemarljivi.

MOGLO JE I NIŽE

Jovan Cvijetić, penzioner:

Sadašnja cijena usluga u dječijem vrtiću igrao je više mečeva. Za taj iznos djeteta ne dobija kvalitetnu hranu a s obzirom na to da se radi sa većom grupom djece cijena je mogla biti i dosta niža.

PRISUTAN VASPITNI ELEMENAT

Mirjana Jungić, svršeni gimnazijalac:

Cijene u vrtiću su veoma povoljne za roditelje. One su u odnosu na druga svakodnevna poskupljenja vrlo realna, pogotovo u odnosu na privatno čuvanje djece. Pojedini naplaćuju čak i po šest hiljada dinara ne računajući hranu. Takođe, u vrtiću do izražaja dolazi i vaspitni momenat, jer se djeca privikavaju na kolektiv i na kolektivne igre.

Ž. PAVLOVIĆ

ZANIMLJIVOSTI

Šahovski koncert

Poznati njemački šahovski majstor Johan German Cukertort boravio je 1883. i 1884. godine u SAD i u toku velike turneje igrao je više mečeva, turnira i simultanki. Obzirom na veliki uspjeh turneje, odlučio je da je produži i na Kanadu, paje ugovor i gostovanje u Vajomingu.

Kad je Cukertort stigao u Vajoming i ušao u salu imao je štita da vidi: umjesto šahovske table, na podijumu se nalazio veći koncertni klavir.

Organizatori priredbe nisu, naime, pojma imali šta znači "simultana produkcija", kako je Cukertort najavio svoj nastup, pa su očekivali klavirski koncert uglednog njemačkog majstora.

Ušavši u svečanu salu gradske vijećnice, Cukertort se u prvi mah zbunio, ali se odmah zatim poklonio publici koja mu je aplaudirala i mirno sjela za klavir i počeo da svira. Novinski izvještaji od prije sto godina kažu da je to bilo izuzetno prijatno i uspješno muzičko veče.

Danas poslije koncerta, ugledni "Njujork tajms" je pisao da je, po svemu sudeći, jedina zburnjena osoba u sali bio šahovski izvještavac ovog lista, koji o muzici pojma nije imao i došao je da piše o šahu.

Tek se kasnije pokazalo da je Cukertort bio ne samo vrstan šahista, već i školovani pijanista, učenik jednog od najboljih majstora ovog instrumenta 19. stoljeća Ignacia Mošelesa, čiji je učenik bio i slavni kompozitor Mendelson. Ljubav prema šahu, međutim, bila je jača, pa je - kako piše - svjetski šahovski časopis "Šahmatnoe obzorenje" - potomstvu ostao u sjećanju samo kao šahista, dok je njegov muzički talent bio nepoznat još za njegova života.

HIT ZA VOZAČE

Ovih dana na britanskom tržištu pojavila se nova ploča poznatog pop-pjevača Stivija Vandera pod naslovom "Ne vozite u pijanom stanju" To je, u stvari, novogodišnja poruka britanskog Ministra saobraćaja vozačima uoči praznika i dio kampanje čiji je cilj da se smanji broj vozača koji sjedaju za volan u "zagrijanom" stanju.

Stivi Vander je takođe snimio i niz kratkih spotova sa porukama vozačima, koji se emituju na prvom programu britanske televizije BBC u toku emisije "Hitovi pop-muzike".

RADIO-PROGRAM

ČETVRTAK, 19. SEPTEMBRA BANJALUKA

Od 5,00 do 9,00 - JUTARNJI PROGRAM RADIO—BANJALUKA (5,30 VIJESTI, 6,00 Jutarnji dnevnik RS, 7,30 JUTARNJA HRONIKA, 8,00 Humanizacija odnosa među polovima) Od 12,00 do 14,00 — ZAJEDNIČKI PROGRAM RADIO—STANICA BIH 14,00 - Početak programa 14,05 - POSTER RS (VIJESTI u 14,30, Oglasi i obavještenja u 15,00) 15,30 - DNEVNIK 15,45 - Intermeo 16,00 - Dnevnik Radio-Sarajeva 16,30 - Magazin sedam 17,00 - IZ UDRUŽENOG RADA — SIZ-a 17,30 - VIJESTI 17,35 - Pjesme koje vječno žive 18,00 - Završetak programa Od 18,00 do 01,00 - PRVI PROGRAM RADIO—SARAJEVA.

BOSANSKA GRADIŠKA

5,00 - 7,00 - JUTARNJI PROGRAM (Vijesti u 5,30 i 6,30)

12,00 — 14,00 - ZAJEDNIČKI PROGRAM RADIO—STANICA BIH (Susret na talasu)

14,00 - Početak emitovanja i najava popodnevnog programa 14,05 - Muzika - informacije - muzika 14,50 - Oglasi i obavještenja 1,500 - Revija izvođača narodne muzike 15,30 - IZ UDRUŽENOG RADA I MJESNIH ZAJEDNICA, informativno-politička emisija 15,45 - Minuta sa... 16,00 - DNEVNIK Prvog programa Radio-Sarajeva. 16,30 - Melodije koje se pamte 16,55 - Vijesti 17,00 - Završetak i odjava popodnevnog programa

PRNJAVOR

12,00 - Zajednički program Radio-Sarajeva 14,00 - Najava programa i vijesti 14,05 - Snimite, emitujemo - zabavna muzika 14,30 - Reklamne poruke radnih kolektiva, oglasii obavještenja 15,30 - Hronika opštine Prnjavor - aktuelno-informativna emisija 15,50 - Deset minuta sa... - muzička emisija 16,00 - Odjava programa

SRBAC

11,00 - Početak emitovanja 11,05 - Danas na talasima Radio-Srpska 11,10 - Novo u svijetu zabavne muzike 11,30 - Bosno moja pjesmom opjevana 12,00 - Zajednički program RS BIH 14,00 - Ponovo zajedno 14,05 - Magazin 85 15,30 - Hronika srbačke komune 15,45 - Melodije koje se pamte 16,00 - Odjava i završetak emitovanja

BOSANSKA KRUPA

12,00 - Zajednički program RS BIH 14,00 - Najava i pregled programa 14,05 - Zabavljaju vas popularni američki sastavi 14,30 - Vijesti 14,33 - Poželjeti ste - poslušajte 15,00 - Jugotonovog emisija 15,30 - HRONIKA KOMUNE I UDRUŽENOG RADA 15,45 - Obavještenja, muzika, oglasi 16,00 - Dnevnik RS 16,30 - Ozbiljna muzika 16,45 - 15 minuta sa... 17,00 - Odjava programa

JAJCE

Od 12,00 do 14,00 - ZAJEDNIČKI PROGRAM RADIO-STANICA BIH 14,00 - Najava programa 14,10 - Vijesti 14,15 - Na današnji dan 14,25 - EPP 15,00 - Likovi i događaji 15,15 - Vrijeme radoznalosti 15,30 - Hronika komune 15,45 - U ritmu narodne muzike 16,00 - Odjava programa i preuzimanje dnevnika Prvog programa Radio-Sarajeva.

BOSANSKI NOVI

Od 12,00 do 14,00 - SUSRET NA TALASU (Zajednički program RSBIH) 14,00 - I danas smo zajedno (najava, vijesti, melodija dana) 14,10 - Želje slušalaca 15,00 - Hronika MZ - informativni program 15,15 - Pješčani sat - zabavno-muzičke i džez vibracije 15,30 - Novosti dana 15,45 - EP - prospekt 16,00 - 16,32 - DNEVNIK RSA i i odjava programa.

KLJUČ

Od 12,00 do 14,00 - ZAJEDNIČKI PROGRAM RADIO—STANICA BIH 14,00 - Najava programa , muzika, oglasi i reklame 14,30 - Radio-mozaiik 15,40 - Vijesti iz komune 16,00 - Predstavljamo vam... odjava programa Od 16,00 do 17,00 - Prenos Prvog programa Radio-Sarajeva

PRIJEDOR

12,00 - Zajednički program 13,00 - Vijesti 13,05 - Čestitke, želje, pozdravi... 14,00 - Politička emisija 14,45 - Rezervisano za ONO i DSZ 15,00 - Muzika i EPP 15,30 - HRONIKA DANA 15,45 - Muzika raspoloženja 16,00 - Odjava programa

INFORMATOR

BANJALUKA

KOZARA— Rambo (američki akcion film) u 11, 16, 18 i 20 sati. VRBAS— Lokalni junak (engleska komedija) u 16, 18 i 20 sati. PALAS - velika sala — Futuz (američki muzički) u 10, 16, 18 i 20 sati. - mala sala - Vruća Cecilia (američki erotski) u 16, 30, 18, 30 i 20,30 a u 10 sati dječiji film Bagdadski lopov.)

NARODNO POZORIŠTE

Nema predstave.

DJEČIJE POZORIŠTE

Nema predstave

DOM KULTURE

U 19 sati književno veče.

UMJETNIČKA GALERIJA

Stalna postavka. Izložba poljskog plakata iz kolekcije slikara Mihaila Rakite.

STALNA POSTAVKASPOMEN - ZBIRKE DRAGINJE I VOJE TERZIC nalazi se u Ulici Vladimira Nazora 19

MUZEJ BOSANSKE KRAJINE

Stalna izložena postavka Muzeja je otvorena svakog radnog dana osim ponedjeljka od 9 do 13 i od 17 do 19 sati, subotom, nedjeljom i praznicima od 9 do 13 sati.

Do 22. septembra otvorena je etnološka izložba „Zmijanje“

BIBLIOTEKA

Odjeljenja u Domu radničke solidarnosti rade svaki dan, osim subote i nedjelje, od 7,30 do 19 sati.

Odjeljenje u Međanu radi svaki dan, osim subote i nedjelje, od 7,30 do 19 sati.

Odjeljenje u Budžaku radi ponedjeljkom i utorkom od 15 do 19, srijedom, četvrtkom i petkom od 10 do 15 sati.

DEŽURNA APOTEKA

Noćno dežurstvo ima Centralna apoteka u Ulici Veselina Masleke 18, telefon: 35-306.

VAŽNIJI TELEFONI:

SUP 92 Vatrogasci 93 Hitna pomoć 94 Bolnica 33-725 (stara lokacija) i 38-111 (Paprikovac) Autobuska stanica 45-355 Željeznička stanica 31-229 Taksistacija 22-222 Inspekcija 32-100 Dežurna inspekcija 32-354 Elektrobanjaluka 42-555 Servis za hitne popravke stanova 45-404 Atlas 31-995 Inex-turist 21-261 Putnik 43-900 Turist-biro 35-082 Slavnik Koper 31-113 Mladost BiH 39-835 Opštinski sekretarijat za narodnu odbranu - Centar za obavještenja 985.

POLASCI VOŽOVA

Izmijenjeni red vožnje željeznice važi od 2. 6. 1985. godine. Za Sarajevo: 0,56 (brzi), 02,00 (brzi) 06,07 (olimpijki), 9,26 (brzi), 13,15 (brzi), 16,05 (brzi) i 18,10 (poslovni). Za Zagreb: 01,11, 03,13, 04,12, 09,57 (poslovni), 15,06 i 16,22. Za Beograd: 06,53 (poslovni, a od Rume se odvaja za Novi Sad), 10,01 (putnički do Doboja, iz Doboja brzi u Doboja, u 17,32), 22,45 putnički do Doboja, iz Doboja u 01,38.

DOLASCI VOZOVA

Iz Sarajeva: 01,08, 03,00 (brzi), 09,55 (poslovni), 15,04 (brzi), 16,16 (brzi), 20,10 (poslovni). Iz Zagreba: 00,42, 01,52, 13,12, 16,02 (brzi), 18,08 (poslovni), 21,42 (ubrzani). Iz Beograda: 05,35, 08,25, 13,28, 16,16, 19,05, 21,57.

VANREDNI VOZOV

Svake nedjelje BANJALUKA — MARIBOR u 13,25 i DOBOJ — BANJALUKA — LJUBLJANA u 14,01...

POLASCI AUTOBUSA IZ BANJALUKE

Za ZAGREB: 01,20, 02,00, 03,00 05,30, 06,00, 07,45, 08,30, 09,30, 11,00, 12,00, 12,40, 13,15, 14,30, 15,10, 15,20, 17,00, 18,15, 19,24, 20,00.

Za BEOGRAD: 05,00, 06,00, 09,30, 15,00, 17,00, 23,30. Za LJUBLJANU: 01,20, 08,20, 12,00, 13,15, 15,10, 19,25. Za SARAJEVO: 00,30, 08,00, 12,00, 00,45 (u prolazu u 10,00, 13,35 i 15,15).

Za KRANJSKU GORU: 13,15. Za TUZLU 05,35 i 15,45. Za DUBROVNIK: 20,20, 22,00, 24,00 (polasci u prolazu) Za MOSTAR: 06,00, 13,00 (preko Bugojna, Prozora i Jablanice) 11,26 (u prolazu) 22,00.

Za BIJELJINU: u 11,00 (iz Prnjavora u 12,15 i Dervente u 14,40 sati). Za NOVI SAD: u 13,00 (u 14,05 iz Prnjavora, iz Dervente u 14,40). Za-DERVENTU: u 12,00 sati. Za PRIJEDOR: u 4,45 sati. Za KUKOLJE i SRBAC: u 6,15 a povratk iz Srpsa u 11 sati. Za SRBAC: u 17,15.

AUTOBUS NA RELACIJI BANJALUKA — LUŠCI-PALANKA u povratku saobraća preko PRJEDORA umjesto BRONZANOG MAJ-DANA sa polaskom iz LUŠCI-PALANKE 6,45, SANSKOG MOSTA 6,35 i PRIJEDORA u 7,10 sati.

Za ROVINJ: 7,45, 19,45. Za RIJEKINJE: 6,00, 7,45, 22,00. Za UMAG: 6,00. Za SPLIT: 6,40, 21,15, 8,30 (u prolazu) Za ŠIBENIK: 7,30, 22,30.

BOSANSKA GRADIŠKA

U Domu kulture GOSTUJE NARODNO POZORIŠTE BOSANSKE KRAJINE SA PREDSTAVOM „ZLA ŽENA“

NARODNA BIBLIOTEKA u gradskom Domu kulture otvorena je ponedjeljkom i srijedom od 10 do 17 sati, a utorkom, četvrtkom i petkom od 10 do 14 sati. GRADSKA CITAOINICA u Bosanskoj Gradišci radi od 10 do 18 sati, a subotom od 7 do 13 sati. Odjeljenje biblioteke u Novoj Topoli (u zgradi SUBNOR-a) radi ponedjeljkom, srijedom i petkom od 12 do 15 sati. Istim danima knjige se izdaju i u odjeljenje biblioteke u Orahovi (Domu kulture) od 17 do 20 sati.

Stalna izložba „Putevi pobjede“ otvorena je od 10 do 13 u Radničkom domu. U Spomen-domu „Lepa Radić“ u Gornjim Podgradcima postavljena je izložba „Revolucionarna prošlost Gornjih Podgradaca“.

APOTEKA u Ulici maršala Tita broj 11 (telefon 813-130) radi od 7 do 19 sati. Otvara se i u 21 sat za hitne slučajeve. Apoteka kod bolnice radi od 7 do 14 sati. Nedjeljom i praznikom apoteka radi od 9 do 11 sati, otvara se i u 13, 16, 19 i 21 sat.

Medicinski centar u Bosanskoj Gradišci — 813-433. Autobuska stanica u Bosanskoj Gradišci — 813-500. Turist-biro 813-000. Taksistacija 811-716. „Elektro-Bosanska Gradiška“ 813-344.

ČELINAC

U Domu kulture u 13 i 20 sati RAMBO. Dežurna apoteka Doma zdravlja radi od 7 do 15 sati, osim subote, telefon 850-047. Hitna pomoć Doma zdravlja radi od 15 do 07. Dom zdravlja radi od 7 do 15 sati svaki dan osim nedjelje i državnih praznika. Telefon 850-015 — Narodna biblioteka „Ivo Andrić“ radi svaki dan od 7 do 15 sati, osim nedjelje i državnih praznik - telefon 850-013. Autobuska stanica 850-139.

KOTOR-VAROS

U kino-sali „25. maj“ prikazuje se film MALA PLJACKA VLAKA. Apoteka radi od 7 do 19 sati, a subotom od 7 do 14 sati. Hitna pomoć Doma zdravlja 880-001. Dežurna vatrogasna služba 880-104. Biblioteka radi od 7 do 19 sati.

LAKTASI

U Domu kulture igra film NUJORK 1977. - američki. Narodna biblioteka „Veselin Masleka“ radi od 7 do 15 sati, a nedjeljom ne radi. Hitna pomoć Doma zdravlja, telefon broj 830-250. Apoteka radi od 7 do 19 sati, subotom od 7 do 14 sati, telefon 830-030. Dobrovoljno vatrogasno društvo 830-006.

SKENDER-VAKUF

Nema kino-predstave. Biblioteka, pozajmno odjeljenje, radi svaki dan od 7,30 do 15,30 sati, a ponedjeljkom od 10 do 16 sati. Dom zdravlja radi od 7,30 do 15,30 sati, telefon 890-611. Opštinski centar za obavještenje radi od 00 do 24 sata, telefon 890-620.

SRBAC

Apoteka 840-003. Dobrovoljno vatrogasno društvo 840-150. Biblioteka 840-038.

PRNJAVOR

Nema kino—predstave. Stanica za hitnu pomoć 860-190. SUP 860-001. Autobuska stanica 860-462.

SJEDNICA PREDSEDNIŠTVA SFRJ

DOGRADNJA POLITIČKOG SISTEMA

BEOGRAD, 18. septembra (Tanjug) - Predsjedništvo SFRJ održalo je danas sjednicu kojom je predsjedavao predsjednik Radovan Vlačović.

Na sjednici, Predsjedništvo je u funkciji učesnika u radu Društvenog savjeta za pitanja društvenog uređenja, razmotrilo neka najvažnija pitanja iz završnog dokumenta kritičke analize funkcionisanja političkog sistema koji je pripremila komisija savjeta.

Predsjedništvo je ocijenilo da je analiza u skladu sa ciljevima i zadacima za koje se naše društvo opredijelilo u naporima da dalju izgradnju i stalno unapređivanje političkog sistema socijalističkog samoupravljanja. Predsjedništvo je saglasno sa ocjenom do koje se došlo u završnom dokumentu, da nema potrebe za promjenom osnovnih odredaba Ustava koje određuju karakter naše federativne socijalističke zajednice i njen društveno-politički samopravni sistem. Istovremeno, pozitivno je ocijenjena otvorenost dokumenta za moguće promjene onih ustavnih odredaba koje bi bile u funkciji unapređenja i uspješnijeg funkcionisanja političkog sistema.

ČESTITKA GRLIČKOVA PALMEU

SARADNJA I PRIJATELJSTVO

BEOGRAD, 18. septembra (Tanjug) - Povodom pobjede Socijaldemokratske partije Švedske na parlamentarnim izborima, predsjednik Savezne konferencije Socijalističkog saveza radnog naroda Jugoslavije dr Aleksandar Grličkov uputio je predsjedniku Socijaldemokratske partije Švedske Ulfu Palmeu telegram slijedećeg sadržaja:

Povodom pobjede Socijaldemokratske partije Švedske na parlamentarnim izborima, upućujem vam čime Savezne konferencije Socijalističkog saveza radnog naroda Jugoslavije iskrene čestitke. Želim da i ovom prilikom istaknem značaj koji Socijalistički savez pridaje unapređivanju saradnje sa Socijaldemokratskom partijom Švedske i uvjerenje da će naša saradnja i ubuduće predstavljati značajan doprinos razvoju tradicionalno prijateljskih odnosa između naših dviju zemalja i naroda."

NOVOSADSKI ASTRONOMI PRVI SNIMILI HALEJEVU KOMETU

IZMEĐU „ORIONA“ I „BLIZANACA“

NOVI SAD, 18. septembra - Poslije tridesetak sati snimanja i posmatranja neba sa Fruške Gore 17. septembra između 2 i 4 sata ujutru novosadskim astronomima - amaterima pošlo je za rukom da naprave prve snimke Halejeve komete koja se kreće na 377 miliona kilometara udaljenosti od Zemlje i na oko 380 miliona kilometara udaljenosti od Sunca.

Mladi astronomi, članovi Amaterskog astronomskog društva „Adnos“ u Novom Sadu, Jaroslav Francisi, Ivan Maurić i Željko Mihajević, otkrili su kretanje Halejeve komete na granici između savjezdja „Orion“ i „Blizanci“.

LOTO

5 9 12 28 32 36 38
DOPUNSKI BROJ 25

VRIJEME

IZVJEŠTAJ REPUBLIČKOG HIDRO-METEOROLOŠKOG ZAVODA BH

SUNČANO

ZA BOSANSKU KRAJINU: Ne očekuje se veća promjena vremena. Zadržaće se sunčano i toplo vrijeme, samo u jutarnjim satima biće svježije i ponegdje maglovito. Najviše temperature kretaće se od 24 do 28 stepeni.

ZA BANJALUKU: Sunčano i toplo. Najviša temperatura oko 28 stepeni.

ZA NAREDNA DVA - TRI DANA: I dalje će prevladavati suho i toplo vrijeme. VODOSTAJ: Una - Bihać 6 cm, bistra, temperatura vode 13,6 stepeni Una-Bosanski Novi - 18 cm, bistra, temperatura vode 13,6 stepeni. Sana - Sanski Most 116 cm, bistra, temperatura vode 15,5 stepeni. Vrbas - Banjaluka 63 cm, bistra temperatura vode 14,8 stepeni. Na svim rijekama vodostaj u stagnaciji.

PREDSEDNIŠTVO OK SK
BANJALUKA

UNAPRIJEDITI KOLEKTIVNI RAD

BANJALUKA, 18. septembra - Ostvarivanje uloge i zadatka članstva organizacija i organa u opštinskoj organizaciji Saveza komunista na unapređivanju kolektivnog rada i sprovođenju kadrovske politike bilo je predmet rasprave Predsjedništva Opštinskog komiteta Saveza komunista Banjaluka na današnjoj sjednici. Predsjedništvo će se još jednom vratiti ovoj temi, a danas je takođe razmatralo prijedlog odluke o sazivanju izborne sjednice Opštinske konferencije Saveza komunista Banjaluka, kao i uputstvo za izbor članova Aktiva komunista-radnika neposrednih proizvođača.

D. S.

ODBOR ZA DRUŠTVENO-EKONOMSKE ODNOSE SAVEZNOG VIJEĆA SKUPŠTINE SFRJ

BIROKRATIJA KOČI TRŽIŠTE

BEOGRAD, 18. septembra (Tanjug) - Saznanja do kojih su stručnjaci Ekonomskog fakulteta u Beogradu došli u studiji o jedinstvenom jugoslovenskom tržištu mogu poslužiti kao osnova za predlaganja izmjena u ovoj oblasti. To je konstatovano na današnjoj sjednici Odbora za društveno-ekonomske odnose Saveznog vijeća skupštine SFRJ.

I današnja rasprava pokazala je da su nedostaci u funkcionisanju jedinstvenog jugoslovenskog tržišta posljedica pojedinih rješenja u ukupnom ekonomskom i političkom sistemu zemlje. Opšta je ocjena da je privreda još pod patronatom države i birokratije i da nema potpuno odriježne ruke za nesmetano povezivanje na jedinstvenom jugoslovenskom privrednom prostoru.

UTVRĐENA TEMA 10. CIKLUSA ŠAMPIONATA ZNANJA

„TITO—REVOLUCIJA—MIR“

BEOGRAD, 18. septembra (Tanjug) - „Mir, nesvrstanost i mirovni pokret“ biće tema narednog, 10. ciklusa šampionata znanja „Tito-revolucija-mir“. Usvajajući danas, uz izvjesne dopune, konačan tekst ciklusa,

članovi Saveznog odbora šampionata ocijenili su da je dobar i da bi, s obzirom na aktuelnost problematike, mogao da zainteresuje veliki broj mladih.

O ENERGETSKOJ SITUACIJI U SKUPŠTINI SFRJ

MRAKA NEMA U PROGNOZI

BEOGRAD, 18. septembra (Tanjug) - Predsjednik Saveznog komiteta za energetiku i industriju Rade Pavlović rekao je danas u Skupštini SFRJ da je tokom proteklih osam i po mjeseci energetska situacija u zemlji bila zadovoljavajuća, odnosno da energija ni u jednom trenutku nije bila limitirajući faktor privredovanja. Nije, po njegovim riječima, bilo problema ni sa snabdjevanjem stanovništva, pošto je električne energije, uglja, plina i nafte bilo dovoljno.

Sada se, nastavio je Pavlović, u zemlji dnevno troši oko 175 miliona kilovatl-sati električne energije, od čega oko 12 miliona kilovatl-ura uvozimo. U akumulacijama ima dovoljno rezervi tako da problema sa strujom, uz obezbjeđenje mazuta za termoelektrane, ne bi trebalo da bude ni do kraja godine. Slična je situacija i sa ugljem i plinom, pa se ni tu ne računaju na nestašice tokom četvrtog kvartala.

MEMOARI KURTA VALDHAJMA

BEČ, 18. septembra (Tanjug) - Bivši generalni sekretar UN Kurt Valdhajm objavio je knjigu memoara „U staklenoj palači svjetske politike“, koja obuhvata njegova zapažanja i iskustva iz četrdesetogodišnje diplomatske karijere, a posebno iz desetogodišnje aktivnosti u OUN. Među državicima, s kojima se susretao i razgovarao, Kurt Valdhajm piše i o predsjedniku Titu, i podvlači da je njegova „nezavisna vanjska politika dala osnov Jugoslaviji“ kao istaknutom članu grupe nesvrstanih zemalja u Evropi.

„Na mene je veliki utisak ostavila njegova dosljednost ali i bezrezervna podrška Ujedinjenim nacijama. Dakako, Tito je često znao biti i kritički raspoložen prema svjetskoj organizaciji, uglavnom, jer je po njegovom mišljenju suviše malo bila uključena u posredovanju u međunarodnim krizama. Želio je aktivniju ulogu Ujedinjenih nacija - piše, između ostalog, Kurt Valdhajm.

TV

ČETVRTAK, 19. SEPTEMBAR

PRVI PROGRAM

8,10 - Pregled programa
8,15 - TV-kalendar
8,25 - Bijelo ciganče, program za djecu TV Skoplje, VII-posljednja emisija
9,00 - Pričamo priču
9,15 - Šuma - kavez bez rešetaka
9,35 - Sve o stanicil
9,55 - Za Vaš odmor
10,00 - Energija vode
10,30 - Vijesti
10,35 - Školski program
11,50 - Vijesti
15,30 - Školski program, repriza
17,15 - Pregled programa
17,20 - Dnevnik I
17,40 - Bijelo ciganče - program za djecu TV Skoplje, VII-posljednja emisija
18,15 - Pećinsko slikarstvo u BiH - naučni program
18,45 - Evrogol
19,15 - Crtni film
19,30 - Dnevnik II
19,55 - TV-spot
20,00 - Spektar, politički magazin
21,05 - „IV Montan“ - zabavno-muzički program
22,05 - Vijesti
22,10 - O turizmu četvrtkom
22,05 - Mali Lošinj: SP u padobranstvu, reportaža
22,40 - Pregled programa za petak

DRUGI PROGRAM

18,40 - Pregled programa
18,45 - TV-žurnal: UNIS
19,00 - Omladinski studio - omladinska emisija
19,30 - Dnevnik
20,00 - Sunce se ponovo rađa - američki serijski film
20,45 - Studio 2
20,50 - Šahovski komentar
21,10 - Umjetničko veče: „Glorija“ - snimak predstave pozorišta Gavella iz Zagreba
00,00 - Pregled programa za petak

II PROGRAM - 20,00 SATI

SUNCE SE PONOVO RAĐA

američki serijski film

Džek Barns identifikuje leš svog prijatelja i ratnog druga Čeza koji je, vidjevši prvi put svoje unakaženo lice u ogledalu, izvršio samoubistvo.

Bret Esli opet navraća u Pariz i tom prilikom upoznaje se sa Robertom Konom koji odmah postaje njen vatreni obožavalac.

Ovo je kratak sadržaj druge epizode američke serije „Sunce se ponovo rađa“, u kojoj igraju: Džejm Sejmur, Robert Karadin, Željko Ivanek, Jan Carlston, Leonard Nimoa, Andrea Okipinti i drugi.

OSNOVNA
BANKA
„BANJALUKA“
KURSNA
LISTA

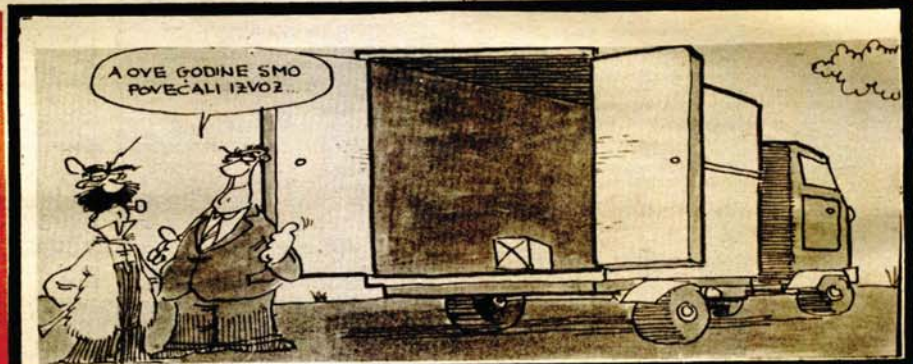
(formisana
18. septembra
1985. godine)

Kupovni i prodajni kursevi za devize primjenjuju se od 14. sat 18. septembra 1985. godine, a kursevi za efektivo od 16. septembra 1985. godine.

Zemlje	Valuta	Kupovni za efektivno	Kupovni za devize	Prodajni za devize
Austrija	100 šilinga	1425,52	1462,06	1466,46
Belgija	100 franaka	492,33	506,25	507,77
Danska	100 kruna	2762,32	2840,43	2848,96
Francuska	100 franaka	3282,21	3375,02	3385,16
Holandija	100 florina	8907,42	9159,30	9186,82
Italija	100 lira	14,97	15,35	15,39
Norveška	100 kruna	3419,86	3516,56	3527,13
SR Njemačka	100 maraka	10011,57	10268,27	10299,12
Švajcarska	100 franaka	12151,37	12462,93	12500,38
Švedska	100 kruna	3397,78	3493,86	3504,36
Japan	100 jena	117,67	123,21	123,58
V. Britanija	1 funta	385,89	396,80	397,99
Kanada	1 dolar	207,38	217,15	217,80
SAD	1 dolar	289,49	297,36	298,25
Australija	1 dolar	193,03	202,12	202,73

Mitro
Miladinović

DAVID ŠTRBAC

GLAS

REDAKCIJA Ulica AVNOJ-a 93. Telefon: direktor i odgovorni urednik 34-417. Redakcija 37-979, 37-977, daktilografi 34-448. Oglasno u Ulici Veseline Masleše 13, telefon 34-448. Telex 45-208 YU GLAS, OOUR Novinska djelatnost Banjaluka, biro-rađun broj: 10500-603-4106 kod SDK Banjaluka. Pretplata za SFRJ:

jednomjesečna 800 dinara, tromjesečna 2.400 dinara, polugodišnja 4.800 dinara, godišnja 9.600 dinara, samo za „Nedjeljni Glas“ 1.660 dinara godišnje. Pretplata za inostranstvo: jednomjesečna 1.660 dinara, tromjesečna 4.980 dinara, polugodišnja 9.600 dinara, godišnja 19.200 dinara, samo za „Nedjeljni Glas“ 3.320 dinara. Uplate na devizni račun broj: 10500-620-71000-552 kod Privredne banke Sarajevo. Osnovne banke Banjaluka. Riješenjem Republičkog komiteta za obrazovanje, nauku, kulturu i fizičku kulturu SR BiH broj 02-4153/82 „Glas“ je oslobođen plaćanja poreza na promet.

TVORNICA KEKSA I VAFLA „MIRA CIKOTA“ PRIJEDOR

Tradicija „slatke“ fabrike

Tvornica kekisa i vafla „Mira Cikota“ u Prijedoru jedna je od trinaest osnovnih organizacija udruženog rada koje posluje u sastavu RO „Josip Kraš“ iz Zagreba, odnosno SOUR-a „Cibona“.

Počeci konditorske industrije u Prijedoru bilježe se još 1928. godine kada je tvornica bila u privatnom vlasništvu i svi poslovi tada su se obavljali manu-fakturno. Nakon oslobođenja ova djelatnost je prešla u društveno vlasništvo, a već 1947. godine tvornica je dobila ime istaknutog borca i revolucionara - Mire Cikote.

Zahvaljujući maksimalnom zalaganju i odricanju svih članova kolektiva, iz godine u godinu su postizani sve bolji rezultati. Bio je to, uistinu, put stalnog uspjeha. Tome su nema sumnje, mnogo doprinijela i ulaganja u rekonstrukciju i modernizaciju proizvodnih i drugih objekata, ali sve radi osvajanja novih proizvoda prema zahtjevima potrošača. Sve je to doprinijelo da zastoji u proizvodnji budu manji, iskorištenost radnog vremena veća, troškovi poslovanja sniženi, a organizacija rada znatno poboljšana.

Svjesni činjenice da je usitnjena proizvodnja kočnica daljeg razvoja kolektiva od 1967. godine ovdje uvede zajedničku fazu rada sa Tvornicom čokolade, bombona i kekisa „Josip Kraš“ iz Zagreba. Nalazeći obostrane interese izvršena je specijalizacija u proizvodnji, podjeli rada, smanjeni troškovi poslovanja, povećana dohodovost i akumulativnost radne organizacije. Za ovaj period zajedničkog rada sa „Krašom“ karakterističan je stalan i vrlo intenzivan rast proizvodnje, dohotka i broj zaposlenih i to je bio novi iskorak u razvoju kolektiva „Mire Cikote“.

Nove stranice razvoja

U 1977. godini otvorena je nova stranica razvoja Tvornice kekisa i vafla iz Prijedora. Te godine je završena rekonstrukcija i modernizacija pojedinih proizvodnih i drugih objekata, a izgrađeni su i neki novi. U sve to je investirano više od 76,5 miliona dinara sopstvenih sredstava i kredita. Već 1978. godine kolektiv „najsladše“ tvornice u Potkvarju dobio je neophodan manipulativni prostor, garderobe, kupatila, savremen restoran društvene ishrane, laboratoriju, prostorje zajedničkih službi. Sagrađeni su novi distribucijski centar. Instalirane su nove proizvodne linije sa najmodernijom opremom koja omogućava potpunu automatizaciju u proizvodnji.

U modernim fabričkim halama naj-savremenijim prostorijama i po novoj tehnologiji proizvode se potpuno novi asortiman ravnih i šupljih vafl-proizvoda pod zajedničkim imenom „Gold“ i „frondi“. Ovaj asortiman odobren je po željama potrošača, a baziran je na prirodnim visokokvalitetnim hranjivim sirovinama. Proizvodi „gold“ pune se lešnikom, mlijecom čokoladom i kakaom a „frondi“ bademima, jagodama, rum-punčom i alpskim mlijekom. Ovome treba dodati kekice sa nougat, rum, moka i voćnim punjenjem i batons proizvode sa nougat i voćnim punjenjem odnosno „goldi-extra“ čokoladiranim proizvodom posutim kokosom.

Od kekisa se u „Miri Cikot“ najviše pr-

● „Mira Cikota“ izlaže u sastavu Radne organizacije „Kraš“ iz Zagreba ● Izvršena specijalizacija proizvodnje, što je bitno uticalo na poslovanje kolektiva ● Na inostrano tržište se plasira 1.000 tona slatkih proizvoda i ostvari devizni priliv od dva miliona dolara

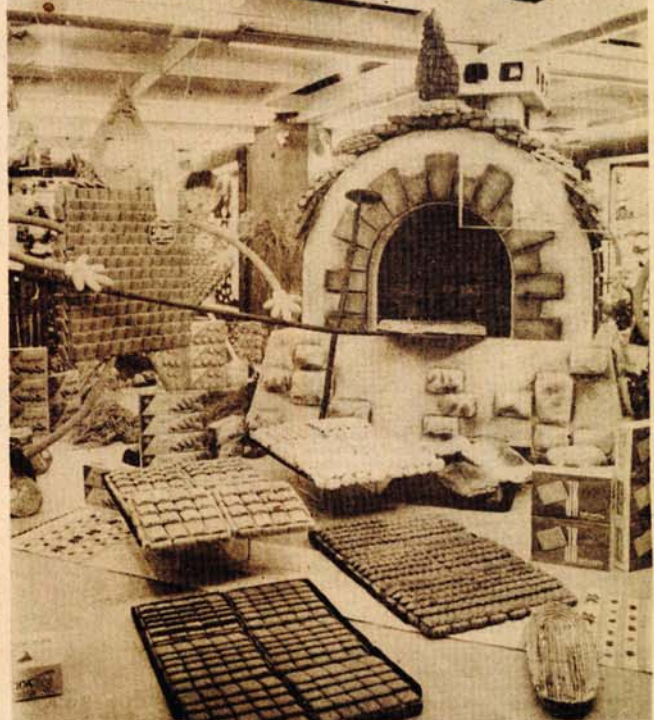
izvozidi „albert“, „triglav“ i „čajno pecivo“, „lili“, „marina“, „zlatka“, „mira“...
Tu su i čajni kolučici, zatim punjeno čajno pecivo, „Dina-mješavina“, „Čokoladna zlatka“.

Domaće sirovine

Optimalnim korištenjem prizvodnih kapaciteta, strogo se pridržavajući radne i tehnološke discipline, dajući poseban akcent kvalitetu proizvoda radni kolektiv „Mira Cikota“ postao je jedan od vodećih jugoslovenskih proizvođača kekisa i vafla sa godišnjom proizvodnjom od preko 13.500 tona. Nedostatak i nedovoljno kvalitetne sirovine, masti, brašno, šećer, kako prah u posljednjih nekoliko godina ozbiljno je razdrmao proces proizvodnje ali se ovdje ipak uspijeva proizvesti planirana količina proizvoda. Sve ovo je ponukalo stručnjake ovog kolektiva da iznadu mogućnosti proizvodnje sa sirovinama isključivo domaćeg porijekla što će znatno uticati da „Mira Cikota“ postane još manje ovisna o uvoznim sirovinama. Pored izvosa koji je trajna orijentacija ovo je ujedno i osnovni cilj vlastitog stabilizacionog programa.

Pored ovih nedaća ovaj kolektiv prate i drugi problemi koji znatno utiču na uspješno poslovanje kolektiva. Riječ je o stalnom i izraženom povećanju cijena sirovina, reprovizija i sirovina, odnosno visokom stepenu rasta inflacije a time i kamata na kredite za obrtna sredstva zbog kojih su u nekim periodima prošle i ove godine pojedini gotovi proizvodi bili jeftiniji od sirovina. Tu su još slabija kupovna moć potrošača i nepovoljni vremenski uslovi zbog kojih je neko vrijeme i proizvodnja stajala i pored svega toga ovdje se računava da će se do kraja godine ostvariti planirana proizvodnja od 13.500 tona slatkih proizvoda u vrijednosti od 500 milijardi starih dinara. Istovremeno bi dohodak trebao biti 80 milijardi starih dinara.

Cijenjeći sve nepovoljne uslove ovdje su ipak zadovoljni ostvarenom proizvodnjom i realizacijom. Radilo se racionalno, štedljivo

Iz proizvodne hale u Prijedoru

i odgovorno vodeći velikog računa o kvalitetu proizvoda koji je oduvijek bio uzdanica kolektiva.

Kvalitetom do tržišta

O uvođenju novih proizvoda, kvalitetu i estetskom izgledu proizvoda brine se nekoliko desetina inženjera, diplomiranih tehnologa, ekonomista i drugih stručnjaka. Stoga ne iznenađuje činjenica da su proizvodi „Mire Cikote“ na domaćim i inostranim sajmovima osvojili blizu dvadeset vrijednih medalja. Vrhunac uspjeha bio je na najvećem novogodišnjem sajmu konditorskih proizvoda u Briselu 1978. godine, kada su ovdasnji proizvođači dobili dvije zlatne i jednu srebrnu medalju. Najnovija priznanja pristigla su ove godine sa Novosadskog sajma prehrambene industrije, proizvoda i opreme gdje su proizvodi „Mire Cikote“ također osvojili dvije zlatne i jednu srebrnu medalju za kvalitet.

Visoke ocjene o kvaliteti i asortimanu proizvoda „Mire Cikote“ stižu i od inostranih potrošača. Iz grada na Sani treba da se ove godine kupcima u Čehoslovačkoj, Kanadi, SAD, Malti, Jordanu, Kuvajtu, Siriji, Saudijskoj Arabiji, Egiptu, SR Njemačkoj... isporuči hiljadu tona proizvoda i za taj „inostrani kolac“ inkasira 2 miliona dolara.

Pri svemu ovom treba napomenuti da na usvajanju nove proizvodnje, unapređenju asortimana i kvalitetu proizvoda kolektivu „Mire Cikote“ veliku pomoć pruža radna organizacija „Josip Kraš“ iz Zagreba u kojoj posluje ovaj OOUR.

Planovi za budućnost

Svi ovi rezultati ne uljuškaju ovaj kolektiv. Na lokaciji „Svale“ u toku je izgradnja nove tvornice u kojoj će se proizvoditi novih šest hiljada tona čajnog peciva i biskvita što će se dosadašnjom proizvodnjom iznositi blizu 20.000 tona. U novoj tvornici zaposlenje će naći oko 500 radnika - uglavnom žena.

Kada je riječ o ženama, kojih ovdje ima 80 posto, treba naglasiti da se njima ovdje po-

klanja posebna pažnja. Jedan od vidova te pažnje je i vlastiti dječiji vrtić koji ova tvornica posjeduje. Tako su mnoge majke oslobođene velike brige smještaja djece u vrijeme dok su one na radnom mjestu.

Briga o ljudima ovdje je oduvijek bila u prvom planu. Obezbeđuju se povoljni uslovi rada: svim radnicima se priprema u vlastitom restoranu topli obrok po zaista minimalnoj cijeni od 20 dinara, isplaćuje se regres za godišnji odmor. Godišnji odmori

Lična karta

- Tvornica kekisa i vafla „Mira Cikota“ posluje u okviru RO „Josip Kraš“ iz Zagreba, odnosno SOUR-a „Cibona“
- U Tvornici je zaposleno 1050 radnika
- Godišnje se proizvodi više od 13.500 tona kekisa i vafla u vrijednosti 500 milijardi starih dinara
- Asortiman tvornice: 30 raznih vrsta kekisa i vafla
- Na inostrano tržište izveze se 100 tona proizvoda u vrijednosti 2 miliona dolara
- Za kvalitet proizvoda na međunarodnim i domaćim sajmovima osvojeno 20 vrijednih priznanja
- Prosječni lični dohodak za prvo polugodište ove godine iznosi 29.795,22 dinara
- Izgradnjom nove tvornice proizvođače se 20.000 tona proizvoda

se provode organizovano u okviru radne organizacije u zakupljenim odmaralištima po povoljnim cijenama i višemesečnom otplicavanju.

Koliko je kolektiv „Mire Cikote“ cijenjen u Prijedoru ali i u Socijalističkoj republici Bosni i Hercegovini najbolje ilustruju podaci da mu je dodijeljeno najveće priznanje - plaketa grada - „26. maj“. Prije tri godine kolektiv je dobio i najveće republiko priznanje - Nagradu ZAVNOBiH-a a ove godine inovatori ovog OOUR-a dobili su za svoja dostignuća na ovom polju takođe najveće republiko priznanje „Dvadeset sedmojulske nagrade“.

Slatki proizvodi privlače pažnju posjetilaca

Među onim štandovima koji privlače podjednak interes poslovnih ljudi, ali i „običnih“ posjetilaca na Zagrebačkom velesajmu je i štand bosanokopetrovačkog „Bosnaplasta“. Ova radna organizacija posluje u sastavu Energoinvesta (Poslovna zajednica elektroopreme), a veliki interes za izložbeni štand može se objasniti prije svega izuzetno atraktivnom i bogatom paletom gotovih proizvoda ovog kolektiva.

U sastavu „Bosnaplasta“ posluje dvije osnovne organizacije udruženog rada „Termoprerađa“ i „Alatnica i održavanje“, koji predstavljaju zaokruženu proizvodnu i tehnološku cjelinu. Godišnje se ovdje proizvede na stotine različitih proizvoda, a ovogodišnja vrijednost proizvodnje je 695 miliona dinara.

Alati

Prvenstveni zadatak OOUR-a Alatnica je izrada alata za preradu plastike, ali ovdje proizvode i alate za štancanje i savijanje metala. Pored ovoga ovdje se proizvodi i dvadesetak različitih bravarskih proizvoda za šire tržište.

Posebnu pažnju kupaca na tržištu, ali i posjetilaca Velesajma plijene razne vrste metalnih i aluminijskih stepenica. Samo u ovoj godini ovdje će se proizvesti više od dvije hiljade lavanjskih sklopnih stepenica, koje su se do sada pokazale vrlo praktičnim. Pošto potrebe za preradom plastičnih ma-

Iz proizvodnog pogona „Bosnaplasta“

• „Bosnaplast“ predstavlja zaokruženu tehnološku cjelinu, a vrijednost proizvodnje u ovoj godini iznosiće 695 miliona dinara • Posebnu pažnju kupaca privlače metalne i aluminijske stepenice • U proizvodnom programu je ambalaža, kontejneri, plastika za tekstilnu, elektro i mašinsku industriju, te velik broj drugih proizvoda od plastike namijenjenih širokoj potrošnji

ENERGOINVEST

• bosnaplast •

TVORNICA ZA PRERADU PLASTIČNIH MASA I OBRADU METALA BOSANSKI PETROVAC

Bogat program široka primjena

Paleta

Među jugoslovenskim „plastičarima“ OOUR-a „Termoprerađa“ zauzima veoma značajno i ugledno mjesto. U potpunosti je osvojena tehnologija brizganja termoplasti-

Stara plastika — nova sirovina

Kada bude završen pogon „Bosnaplastika“ u Kolušiću, a to će biti krajem februara iduće godine, stara i oštećena plastična ambalaža (gajbe i dr.) više neće ići na deponije smeća. U ovom pogonu ta stara ambalaža će se preradivati i tako godišnje dobiti 320 tona plastičnog granulata, koji će služiti OOUR-u Termoprerađa kao osnovna sirovina za proizvodnju. Na taj način „Bosnaplast“ će obezbjeđivati 25 odsto godišnjih potreba za plastičnim granulatom. Time će i ukupna proizvodnja znatno pojeftiniti.

čnih masa u kalupe pod pritiskom i prerada termoplastičnih masa presanjem. Ovdje se proizvodi ambalaža za pakovanje u hemijskoj i prehrambenoj industriji, te kontejneri, saksije i ostala oprema za ra-

Funkcionalne i tražene stepenice

sadničku proizvodnju cvijetča, poljoprivrede i šumarstva. Tu se još izrađuje plastika za tekstilnu, elektro, mašinsku i drvnu industriju, kao i proizvodi široke potrošnje. Kao prateća tehnologija u novije vrijeme ovdje je sve prisutnija jednoslojna sito-štampa, te zavarivanje tvrdog PVC-kabla.

Dobar dio proizvodnog programa RO „Bosnaplast“ predstavlja supstituciju uvoza. Posebno je to izraženo kod opreme za rasadničku proizvodnju, koja omogućava poluautomatizaciju, a u nekim dijelovima i potpunu automatizaciju ove osjetljive proizvodnje. Izbjegnuto je nepotrebno rasipanje gnojiva, a sistem vode poznat pod imenom „Kap po kap“ prilagođen je neodmicanju biljaka u sakalijama. Posebna je zanimljivo da je oprema konstruisana tako što ne povećava površine rasadnika, a to je do sada bio jedan od najvećih problema.

Torpedo
RADNA ORGANIZACIJA ZA PROIZVODNJU TRAKTORA, MOTORA, MOTORNIH VOZILA OPREME I ODLJEVAKA RIJEKA — JUGOSLAVIJA
Telefoni: (051) 617-411, 37-188, 37-201
39-192, 39-482
Teleks: 24-155, 24-426

NOVI TRAKTOR POLOŽIO ISPIT

• Na Jesenjem međunarodnom zagrebačkom velesajmu promovisan novi traktor RX-120, za koga stručnjaci tvrde da ima odlična svojstva i da će naći široku primjenu u agraru • Popust od 20 odsto za traktore uplaćene do 1. novembra ove godine

Riječki „Torpedo“ svrstava se među značajnije proizvođače traktora u zemlji. Proizvodi ovog kolektiva osvajaju oranice i pokazuju odlična svojstva u eksploataciji. Tim stručnjaka svake godine ponudi i po jedan novi proizvod. Ove godine na Jesenjem zagrebačkom velesajmu promovisan je novi RX-120, za kojeg stručnjaci tvrde da ima odlična svojstva i da će brzo naći mjesta na jugoslovenskim njivama. Karakteristike novog traktora RX-120 su sljedeće:

Motor Komfor

„Torpedo“ traktori zahvaljuju svoj ugled između ostalog i velikim pouzdanim zrakom hlađenim motorima. U traktorima RX 120 i RX 170 ugrađeni su šestocilindrični motori sa direktnim ubrzavanjem, velikom radnom zapreminom, znatnom rezervom snage i malom brzinom klipa. Osim povoljne krivulje obrtnog momenta, odlikuju se i malom potrošnjom goriva.

Udoban i prijatan radni ambijent vozača je rezultat primjene najmodernijih ergonomskih načela. Za smanjenje buke i vibracija primjenjen je tzv. „sistem zatvorenih kapsula“. Hauba motora čini oko motora jedan zatvoreni prostor nezavisno i elastično oslonjen na traktor. Time je buka prigušena na samom izvoru. Sigurnosna kabina je čvrsta zatvorena cjelina iznutra mekano tapacirana, takode elastično vezana za traktor. Grijanje i ventilacija uz savršeno filtriranje ulaznog zraka mogu se fino podešavati i usmjeravati, te ostvariti recirkulaciju zraka u kabini, sve uz pomoć šest podesivih i tri fiksne sapnice. Po želji se ugrađuje efikasan klima uređaj. Hidrostatski servoupravljač omogućuje lagano upravljanje i pri najtežim uslovima rada.

Regulaciona hidraulika

Najsavremeniji hidraulični sistem omogućava programiranje automatske regulacije dizalice na četiri funkcije: održavanje stalne učne sile, održavanje visine oruđa, mješovitu regulaciju i tzv. plivajući (slobodan) hod.

Novi traktor RX-120 privlači pažnju poljoprivrednika

Mješovitu regulaciju je moguće bestepeno podešavati od ~100 odsto. Impulsi za automatsku regulaciju primaju se preko donjih poluga. Moguće je priključiti do tri dodatna razvodnika (poizboru jedno-radni ili dvoradni) sa maksimalno četiri priključka.

Mjenjač

Savremeni mjenjači traktora RX 120 i RX 170 lako se prilagođavaju

svim radnim uvjetima sa svojih 20 brzina za vožnju naprijed. Osobito je u radnom području od 4-12 km/h koncentriran i fino stupnjevan najveći broj brzina. Uključivanje brzina je sinhronizovano kao kod automobila.

Hidrauličke kočnice (na RX 170 djeluju na sve kočve) osiguravaju sigurno kočenje.

DO 1. NOVEMBRA
POPUST 20 Odsto

Traktore „Torpedo“ iz Rijeke možete kupiti uz popust od 20 odsto, ako se uplata izvrši do 1. novembra ove godine. Rok isporuke za ove traktore je 15 dana, a uplata se može izvršiti u „Torpedu“ u Rijeku, kod sarajevske „Poljoopreme“, zagrebačke „Poljoopreme“ i drugih kuća koje prodaju „Torpedo“ proizvode. U toku trajanja Jesenjeg velesajma u Zagrebu traktori se mogu uplatiti i na štandu „Torpeda“.

- Cijene traktora su sljedeće:
- TD 4506 S... (Cijena 1.379.938 dinara)
 - TD 4506 K... (Cijena 1.404.973 dinara)
 - TD 4806 S... (Cijena 1.436.378 dinara)
 - TD 4806 C... (Cijena 1.581.094 dinara)
 - TD 6006 S... (Cijena 1.550.462 dinara)
 - TD 6006 K... (Cijena 1.575.497 dinara)
 - TD 6206 C... (Cijena 1.811.806 dinara)

Na ove cijene obračunava se popust od 20 odsto. Valja iskoristiti priliku!

PRIVREDNI SPEKTAR

(prilog lista „Glas“)

76. jesenji međunarodni zagrebački velesajam
Pripremlili: Jelenko SLATINAC, Branislav BOŽIĆ,
Petar GAGIĆ i Rastko OSTOJIĆ

Tehničko uređenje: ARIJ SITNICA